

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
DRUGA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Drugi dan rada
21. mart 2019. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Vladimir Marinković, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Druge sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne Skupštine Republike Srbije u 2019. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 75 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 89 narodnih poslanika, tako da imamo kvorum, imamo uslove za nastavak rada Narodne Skupštine.

Da li neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika? (Da.)

Reč ima Nataša Sp. Jovanović.

Izvolite, koleginice.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, pitanje upućujem predsedniku države Srbije Aleksandru Vučiću, premijeru Ani Brnabić i ministru pravde Neli Kuburović – šta će oni i država Srbija da urade posle jučerašnje sramne, skandalozne i drakonske presude prvom predsedniku Republike Srpske Radovanu Karadžiću od strane antisrpskog Haškog tribunala, koji predstavlja kontinuitet u satanizaciji čitavog srpskog naroda i pokušaja da i ovom presudom prvom predsedniku Republike Srpske se nametne krivica i odgovornost za sva dešavanja u Republici Srpskoj, našem najnapaćenijem

narodu, i da se zapravo izvrši zamena teza, da oni koji su ubijali, klali i proganjali srpsku nejač, žene, decu, dakle civile, budu na slobodi, kao što jesu, a da predstavnici srpskog naroda i Radovan Karadžić kao prvi izabrani predsednik Republike Srpske dobije doživotnu robiju zbog činjenice da su montiranim političkim procesom u Haškom tribunalu zapravo izvršili naloge NATO-a i zapadnih sila, koji su od početka isključivo u funkciji toga da sude Srbima?

Podsetiću vas, kao i Aleksandra Vučića i Anu Brnabić i Nelu Kuburović, da je dosada u Haškom tribunalu Srbima izrečeno preko hiljadu godina zatvorske kazne, a Radovanu Karadžiću su te takozvane sudije juče u 11 tačaka optužnice u drugostepenom postupku, pošto apsolutno nijedan dokaz nisu mogli da pronađu ni u ovom postupku, kao ni u prvostepenom, da je izvršio, zagovarao bilo kada i bilo gde bilo kakav zločin, pokušali da nametnu krivicu.

Jedna od tih tačaka optužnice je da je kriv i za takozvani genocid u Srebrenici. Genocida u Srebrenici nije bilo i to će i istorija dokazati i mi to dokazujemo i čitav srpski narod je i u Republici Srpskoj i u Srbiji, dame i gospodo, ogorčen ovakvom presudom od strane haških zlikovaca.

Država Srbija mora odmah da reaguje, i predsednik države i premijer i ministar pravde, zbog toga što mi ne možemo da ostavimo u nasleđe budućim generacijama ovako nešto. Mi moramo svuda i na svakom mestu da govorimo, i to ćemo činiti i ubuduće, da je sloboda srpskog naroda u Republici Srpskoj neprikosnovena. Stvorena je zapadno od Drine država u krvi mladića koji su ginuli za slobodu srpskog naroda, a Radovan Karadžić i rukovodstvo Republike Srpske su dali sve od sebe da srpski narod dobije svoju slobodu.

I opet ponavljam, sve ovo što piše u ovih 11 tačaka ove kvazipresude, u stvari napisane presude od strane zapadnih sila koju su samo ti bednici, tzv. sudije u Haškom tribunalu, pročitali, predstavlja laž, neistinu i dalju satanizaciju našeg naroda.

Mi ćemo, a verujemo i ogromna većina srpskog naroda, ponosno da čuvamo sve ono što je i Republika Srpska i sve što su uradili oni koji su branili Republiku Srpsku i dali svoje živote, i neka i za vas, a i za one kojima postavljam pitanje, a to su, opet ponavljam, Aleksandar Vučić, Ana Brnabić i Nela Kuburović, budu važnije reči koje je lično Radovan Karadžić izrekao posle ove skandalozne presude, a to je da je srpski narod već pobedio sa njim i sa svima onima koji su dali svoje žrtve, a na državi Srbiji je da odmah preduzme i zato pitamo – šta će preduzeti povodom svega ovoga što se desilo i ove sramne presude Radovanu Karadžiću?

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Jovanović.

Da li se još neko javlja za reč od predsednika poslaničkih grupa ili ovlašćenih predstavnika? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite, gospodine Miletiću.

MILIJIA MILETIĆ: Zahvaljujem se.

Uvažene kolege, ja ću kao i uvek dosada... Vezano je, znači, za poljoprivredu. Više puta smo govorili ovde u Skupštini, a i na odborima, vezano je konkretno za komasaciju, završetak komasacije, za nastavak, i u jednom delu pitanje je moje – kada će biti donesen novi zakon kojim ćemo stvarno dati veći akcenat u zakonu komasaciji, pošto zakonski predlozi koji su bili dosada su svi iz ranijeg perioda?

Konkretno, bez komasacije za sve nas koji živimo ovde u Srbiji nema ni razvoja poljoprivrede. Imamo sada veliki broj gazdinstava, konkretno to sada govorim o ovim opštinama kao što je moja opština iz koje ja dolazim, opštine na jugoistoku Srbije, koje imaju sada, što se kaže, manji broj stanovnika, veći broj ljudi koji su nasledili te parcele, a mogućnost da se ljudi bave poljoprivredom jeste kada se ta komasacija uradi, odnosno da to bude dobrovoljno grupisanje zemlje. To je jedan od načina da se povećaju parcele.

Sa radom na komasaciji i donošenjem tih zakonskih akata mi moramo raditi u narednom periodu i da zajedno sa lokalnim samoupravama uđemo u postupak da se odradi što veći broj parcela, da parcele budu mnogo veće i da se kroz komasaciju reši i pravnoimovinsko stanje, odnosno nasleđivanje, pošto smo svedoci da neke parcele, neke njive u našim krajevima još se vode na pra-pradedove.

Znači, komasacijom ćemo sve te stvari rešiti. Rešićemo odvodnjavanje, rešićemo prilazne puteve i, normalno, dati mogućnost da se malo ozbiljniji ljudi bave poljoprivredom u opštinama kojima je, što se kaže, bogom dato da se bave ljudi poljoprivredom, ali zbog nekih stvari koje su bile u prethodnom periodu gde su bile neželjene stvari, gde su bili ratovi, sankcije, a i posle 2000. godine znamo šta je sve odrađeno, da je to ono što je potrebno.

Znači komasacija, dobrovoljno grupisanje zemlje je akcenat za sve nas i ovde u Skupštini, normalno, i na lokalnu, da se što veći broj ljudi uključi u to, da se, pošto imamo veliki broj stručnih ljudi, imamo naše, što se kaže, prijatelje iz GIZ-a koji su nam pomagali u nekoliko projekata koji su rađeni kao ogledni u nekim opštinama gde je dalo rezultate, gde sada ljudi vide šta je komasacija.

Još jednom, moje pitanje je – da li će se ubrzo naći u Skupštini novi zakon o komasaciji ili će to biti u okviru sada poslednjeg zakona, samo da se više stvari stavi u tom delu i da se stavi akcenat na dobrovoljno grupisanje zemlje?

Još nešto za sve nas što smo hteli da radimo mi na lokalnu u Srbiji, odnosno mi u malim opštinama, jeste i rešavanje tih pravnoimovinskih stvari kroz program komasacije, rešavanje prilaznih puteva do tih atarskih površina.

I normalno, jedna od velikih stvari jeste rešavanje problema starih ljudi i rešavanje problema na način da se obezbede ustanove koje će biti više prisutne

kroz lokal za naša poljoprivredna gazdinstva, za naše ljude na selima, za naše ljude koji imaju problema i sa zdravljem i sa ljudima koji treba da ih obilaze, sa gerontodomaćicama, zato što veliki broj malih opština, kao što je moja opština odakle ja dolazim, nema mogućnosti da sve te stvari finansira, već to moramo malo sistemski da radimo i kroz programe, kroz Ministarstvo rada i socijalne politike, kroz ostale Vladine organizacije. Mi moramo staviti akcenat da u tim područjima gde ima starih ljudi da njima damo maksimalnu podršku i da tim starim ljudima obezbedimo sigurnu budućnost, odnosno da se njima olakša ono za šta su se borili.

Još nešto za sve nas koji živimo na jugoistoku Srbije jeste akcenat na naše žene na selu, na naše ljude mlade, koji ne samo da žive na selu, nego u tim malim opštinama. Moramo svi zajedno sada kroz programe koje sada Vlada daje, kroz sve te stvari, a i lokalne samouprave moraju više akcenta staviti da se obezbede uslovi da tamo ljudi ostanu da žive u tim selima, da ostanu ljudi da žive u tim našim krajevima, jer samo tako možemo zaustaviti ovu migraciju – kada se obezbede ti elementarni uslovi, putevi, kanalizacija, vodovod normalno, da u svakom selu postoji internet normalno, da ima svuda izjednačene snage struje.

I jedna stvar za sve nas što je bitno, zadrugarstvo, program zadrugarstva, upošljavanje tih naših ljudi u tim selima da ostanu na svojim ognjištima i siguran sam da ćemo tada imati mogućnost da te naše opštine budu jače i da u tim opštinama može da se ostane da se živi uz upošljavanje, normalno, i stimulacije koje država Srbija daje i oslobađanje novih radnih mesta za te privredne subjekte kroz programe koje daje Vlada Republike Srbije.

To su moja pitanja i mislim da je to, moramo akcenat staviti na nerazvijena područja, brdsko-planinska područja i jugoistok Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Miletiću.

Reč ima dr Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Moje poslaničko pitanje upućeno je Ministarstvu zdravlja i vezano je za hitnu nabavku aparata „lumineks“ za Odeljenje za tipizaciju tkiva Instituta za transfuziju krvi Srbije.

Aparat „lumineks“ se koristi za HLA tipizaciju i dokazivanje anti-HLA antitela. Navedene analize su neophodne za program transplantacije organa, pre svega bubrega, srca i jetre, zatim za transplantaciju matične ćelije hematopoeze i ispitivanje ugroženosti HLA bolestima. Takođe, na aparatu „lumineks“ se radi HLA tipizacija davalaca za Registar davalaca kostne srži Srbije. S obzirom na to da je laboratorija Instituta za transfuziologiju krvi Srbije akreditovana od strane Evropske federacije za imunogenetiku, u obavezi su da dostavljaju i rezultate eksternih kontrola ovom metodom.

Registar davalaca kostne srži Srbije je formiran 2005. godine u Institutu za transfuziju krvi Srbije u saradnji sa Ministarstvom zdravlja Republike Srbije,

a sa ciljem da se omogući pronalaženje davalaca za bolesnike kojima je neophodna transplantacija matične ćelije hematopoeze a koji nemaju odgovarajućeg davaoca unutar članova porodice. Od februara 2012. godine Registar davalaca kostne srži Srbije je deo Svetskog registra, uz saglasnost Ministarstva zdravlja Republike Srbije i Uprave za biomedicinu. Uspostavljanjem međunarodne saradnje omogućen je i pristup bazi podataka drugih zemalja Svetskog registra i dobijanje mogućnosti pronalaženja davalaca za naše bolesnike. Takođe, omogućena je i dostupnost davalaca iz našeg registra za lečenje bolesnika van Srbije.

Registar radi u skladu sa standardima Svetskog registra i saraduje sa centrima za transplantaciju matičnih ćelija hematopoeze, klinikama za hematologiju i transfuziološkim službama iz cele Srbije. Registar obavlja traženje davalaca na zahtev centara za transplantaciju u Kliničkom centru Srbije, Kliničkom centru Vojvodine, VMA i Institutu za majku i dete. Dosada je urađeno 126 transplantacija od neposrednog davaoca u našoj zemlji. Registar davalaca kostne srži Srbije sadrži bazu podataka o HLA tipizacijama osoba koje su se prijavile da budu dobrovoljni davaoci matičnih ćelija hematopoeze. HLA tipizacija davalaca se radi u laboratoriji Odeljenja za tipizaciju tkiva Instituta za transfuziju krvi Srbije. Reagensi za tipizaciju se nabavljaju iz sredstava na osnovu ugovora Instituta sa Ministarstvom zdravlja za obavljanje delatnosti od opšteg interesa. Projekat se sprovodi u kontinuitetu od 2005. godine.

Odeljenje za tipizaciju tkiva ima jedan „lumineks“ aparat, koji se koristi od 2010. godine. S obzirom na povećani obim rada i značaj pravovremenog izdavanja rezultata u programima transplantacije, neophodno je da Odeljenje za tipizaciju tkiva ima još jedan takav aparat, što je bio i zaključak u izveštajima EFI inspektora. Predlažem da se razmotri mogućnost dobijanja aparata „lumineks“ uz nabavku reagensa za tipizaciju davalaca iz Registra davalaca. S obzirom na to da se broj davalaca u Registru svake godine povećava, opredeljena sredstva iz budžeta nisu dovoljna i njima se može uraditi tipizacija samo sto ljudi godišnje. Povećanje broja davalaca u Nacionalnom registru je značajno zbog toga što su davaoci za bolesnike kojima je neophodna transplantacija matičnih ćelija hematopoeze brže dostupni, a ukupni troškovi transplantacije su višestruko manji. Cena reagensa za tipizaciju 4.000 davalaca je oko 200.000 evra, s tim što bi se aparat „lumineks fleksmep 3D“ dobio gratis. Taj aparat sam košta 80.000 evra.

U nadi da ćemo naići na razumevanje da program transplantacije ne sme da zavisi od jednog aparata i da ne bi trebalo da dozvolimo zastoj u testiranjima koja mogu da odlože transplantacije, ulažem apel osim Upravi za biomedicinu, Ministarstvu zdravlja, Sektoru za lekove i medicinska sredstva i Sektoru za javno zdravlje i svim ljudima dobre volje da se uključe u realizaciju ovog projekta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, dr Babiću.

Pošto nema više prijavljenih za reč, prelazimo na redosled narodnih poslanika prema prijavama za reč.

Prelazimo na tačke 1. i 2. dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O FINANSIRANJU AUTONOMNE POKRAJINE VOJVODINE i PREDLOG REZOLUCIJE NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE O VOJVODINI (zajednički načelni i jedinstveni pretres).

Reč ima gospodin Dragan Jovanović.

Izvolite, kolega Jovanoviću.

DRAGAN JOVANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, evo već juče celi dan i danas ćemo verovatno potrošiti na raspravu o Predlogu zakona o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine i o deklaraciji o Vojvodini. Trenutno u sali ne vidim gospodina Čanka, koji je prvi potpisnik ovog predloga, ali su tu kolegice Papuga i Lazić, pa ćemo moći dosta toga o ovome da kažemo.

Utisak je, poštovane kolegice, a pokušao sam pažljivo da vas slušam juče ceo dan, sa vašim predlogom da je običan građanin koji živi u Vojvodini ili živi negde u Šumadiji, a pominjana je ovde i Šumadija, negde u mom komšiluku odakle ja dolazim, potpuno u najmanju ruku zbunjen time šta ovaj zakon treba njemu da donese u nekom svakodnevnom životu i da li će neko u nekoj maloj opštini u Vojvodini, Malom Iđošu ili bilo gde drugde, živeti bolje da se ovaj zakon danas ili sutra usvoji u Narodnoj skupštini. Moje duboko mišljenje je da neće. Ja se bojim da je ovaj predlog samo nešto što će doneti da jedna administracija koja se sada finansira od svih nas građana Srbije, budžetom Republike Srbije, iz Beograda, da vi ovim tekstom imate želju da ona bude u Novom Sadu i da u stvari taj novac se samo, a sve se svodi u stvari na suštinu ko će kontrolisati novac građana Srbije ili Vojvodine, da će se on raspoređivati iz Novog Sada.

Vi ste u uvodnom delu juče dosta argumentovano govorili šta je to što u Vojvodini treba uraditi i sa time se slažem. Naravno, ključni argument su putevi, zaštita životne sredine, zatim pitka voda i otpadne vode kao najveći problem, ali to je veliki problem ne samo Vojvodine već i čitavog dela Srbije i taj argument mogu da razumem. Ono što je ovde meni problematično jeste izjava vašeg kolege gospodina Čanka da bi sve bolje funkcionisalo da se, ne znam, Penzijski fond nalazi u Novom Sadu, da putevi imaju posebno javno preduzeće u Novom Sadu. Da li to znači da vi iskreno verujete da bi penzije u Vojvodini bile veće da imamo poseban penzijski fond Vojvodine, a da nije deo Penzijskog fonda Srbije? Pa naravno da je svakome jasno da to tako ne bi bilo. Ako neki ljudi koji danas obavljaju određene funkcije ne rade dobro, potrebno je njih smeniti, a ni na koji način ne ugrožavati jedinstvo Republike Srbije.

Ono takođe što je meni zaparalo uši, što moram da vam kažem, uvažena koleginice, jeste kada smo pominjali puteve, na primer. Građani Srbije se dobro sećaju da ste vi u vlasti na teritoriji Vojvodine, a dobrim delom ste i podržavali republičku vlast od 2000. godine pa naovamo, sećaju se, kad je trebalo da se radi koncesija za auto-put Horgoš–Požega, da ste vi i vaše kolege iz LSV-a svim načinima pokušavali da se ta koncesija sruši. Ona je na kraju srušena, a ja bih da podsetim građane koji prate ovaj TV prenos – da je ta koncesija tada prošla, za vreme prve Koštunićine vlade, mi bismo danas imali auto-put Horgoš–Požega.

Zašto ovo pominjem? Samo pominjem iz jednog razloga, što je sada svima jasno da se državni putevi mogu finansirati samo sredstvima Republike. I mi nemamo ništa protiv, mi kad kažem koji dolazimo iz centralne Srbije, Šumadije, da se finansira iz budžeta i kreditima gde će država Srbija dati garancije i put Novi Sad – Ruma i odavde auto-put od Beograda ka Zrenjaninu. Niko nema ništa protiv toga, ali nemojte nam onda vi spočitavati kada hoćemo da radimo celovite projekte na način kako ste to spočitavali oko izgradnje auto-puta, odnosno koncesije za Horgoš–Požega.

Bojim se da ovakvi zakoni koji dolaze u Skupštinu Srbije, gde smo mi pokušali da razumemo juče ko je u stvari autor ovog zakona, da li je to DS koja je u tom trenutku držala čelne funkcije u APV, da li je gospođica Jerkov, da li ste vi, ali mi raspravljamo sada o potpisima koji su ovde ispred nas i iskreno se nadam... Ovde je gospodin Pastor juče rekao da ne postoji politička volja da se ovakav zakon usvoji. Ja mislim da postoji politička volja da se usvoji pravičan zakon o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine, ali da ne postoji politička volja da se usvoji ovakav tekst, koji je po mnogo čemu nakaradan, koji treba ispraviti i treba ga vratiti, po meni, u Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu da se jedan celovit tekst usvoji i da kao takav tekst jedan, prečišćen, dođe ovde pred poslanike Narodne skupštine, koji bismo mogli da usvojimo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jovanoviću.

Reč ima Nada Lazić, ovlašćeni predstavnik.

Izvolite, koleginice Lazić.

NADA LAZIĆ: Samo da napomenem, da ne ulazim u detalje oko puteva itd., prosto, cela zamisao je da se poštuje Ustav, odnosno zakon o tome da se ovakva vrsta zakona, da li će se on zvati zakon o finansiranju nadležnosti ili nekako drugačije, ali da se ovo pitanje reši.

Da podsetim, i ovaj predlog zakona Izvršno veće Autonomne Pokrajine Vojvodine je svojevremeno napravilo. Bilo je raznih pokušaja da se nivoi pokrajinski i republički dogovore, bez obzira na to koja je vladajuća garnitura bila na vlasti. U to uopšte ne ulazim. Čak i sadašnji predsednik Pokrajinske vlade je izjavio da se stiču uslovi da se ovaj zakon, odnosno da se pitanje finansiranja Autonomne Pokrajine Vojvodine reši. Znači, definitivno bi ono

moralo da se na neki način, nekim zakonom, jer je Ustav rekao da se takva stvar rešava posebnim zakonom.

Nažalost, ono što mi stalno pitamo – otkud je i tih 7% nastalo kao model, odnosno kao suma koja se prenosi Autonomnoj Pokrajini Vojvodini? Sada uplaćujemo svi u jednu zajedničku kasu, a onda se Autonomnoj Pokrajini vraća tih 7% i nešto malo ima sredstava, odnosno izvornih prihoda. To su problemi oko kojih se mi ovde, imam utisak na momente, ne razumemo. Ne tražimo ni od kog ništa da nam daje, samo tražimo da se manje uzima i da je tih 7% kamen spoticanja, a zbog čega smo mi došli u ovu situaciju da danas razgovaramo.

I dobro je da razgovaramo. Bilo je pokušaja da se sa oba nivoa, i pokrajinskog i republičkog, razgovara na ovu temu. Zato su bile formirane radne grupe u različitim fazama ministროvanja, tako da kažem, različitih ministara finansija i gospodin Vujović, podsetiću vas, rekao je da ne postoje ni profesionalni ni ekonomski razlozi da se ovakav jedan zakon ne donese, ali da sve zavisi od političke volje.

Mi danas pričamo o tome i ja bih želela i volela bih da je ovde nastalo mnogo amandmana na ovaj zakon. Niko nije rekao da je ovo zakucani tekst koji mora kao takav da prođe, ali je potrebno o tome razgovarati, jer je to praktično uvod u decentralizaciju, čini mi se, i priču o decentralizaciji.

Ne kažemo mi da jednoj Šumadiji ili nekom drugom kraju Srbije treba nešto uzeti. Prosto, želimo da se o tome otvori debata i da se to pitanje reši, jer je činjenica da i lokalne samouprave imaju isti problem zbog istog zakona, odnosno to je taj Zakon o budžetskom sistemu, i da su i lokalnim samoupravama smanjena sredstva koja dobijaju iz budžeta i normalno okviru su im smanjeni za funkcionisanje kada je u pitanju komunalna delatnost i bilo šta što je u vezi sa funkcionisanjem lokalnih samouprava. Oni svi imaju problem zbog toga, i to je prosto prilika da se o toj temi govori i da se ta pitanja pokušaju razrešiti.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Lazić.

Gospodin Jovanović pravo na repliku.

DRAGAN JOVANOVIĆ: Zahvaljujem.

Gospođo Lazić, retka je prilika da se politički sa nečim složim sa vama, ali ono oko čega bih mogao da se složim danas jeste da je nama potreban, pre svega, nov zakon o finansiranju gradova i opština. Kao narodni poslanik sam više puta, i ovde i u onoj tamo staroj zgradi, govorio da je nešto što je nama ostalo od Mlađana Dinkića kao njegova tekovina potrebno hitno promeniti. Ali to je identično za bilo koji grad u Vojvodini i u centralnoj Srbiji. Mi uopšte ni dan-danas ne znamo jasne kriterijume i parametre po kojim osnovama grad jedan veličine Loznice dobija toliko novca, a iste veličine grad, na primer Čačak, dobija tri puta manje. To su sada određena pitanja.

Ako je nešto dobro što može da proistekne iz današnje, jučerašnje rasprave jeste, meni je žao što ministar Nedimović nije sa nama, ali što može da

prenese na Vladu Republike Srbije da je nama hitno potreban nov zakon o finansiranju gradova i opština, ali zbog građana Srbije voleo bih da sam juče u toku dana, ili danas, ako imate konkretne podatke, da nam lepo kažete u 2018. godini, koja je iza nas, koliko je, ako imate egzaktne podatke, uloženo u Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu iz budžeta Republike Srbije. Mi sa ove leve strane smatramo da je uloženo mnogo, mnogo, mnogo više od tih 7% kroz direktne investicije, koje vi uopšte ne uzimate u tih 7%, a da ne pominjemo sada izgradnju pruga, puteva i svega ostaloga. Juče je ministar pominjao Kancelariju za javna ulaganja, koja ulaže u svaku opštinu.

Sada se vraćam na prvi deo ove moje priče, bolje je da lokalne samouprave stave šta je njima prioritet i da imaju više novca u lokalnom budžetu, nego da čekaju od bilo koga sa pokrajinskog ili republičkog nivoa. Ali bolje je i tako ako imate u ovom trenutku nedostajuća sredstva.

Znači, zaključak je, nama je potreban, pre svega, politički dogovor da se donese nov zakon o finansiranju gradova i opština na nivou cele Srbije i potreban nam je jedan celovit zakon usvojen na Skupštini AP Vojvodine, o kojem ćemo se mi ovde kao Narodna skupština izjašnjavati.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jovanoviću.

Gospođo Lazić, mogu da vam dam repliku.

Izvolite, pravo na repliku.

NADA LAZIĆ: Samo da kratko kažem, kada spominjete pruge i puteve i finansiranje, to su putevi od državnog značaja. O tome govorim. Naglasila sam da nivo opštinskih puteva, samo 11 opštinskih puteva u AP Vojvodini postoji, što je daleko manje od onih u unutrašnjosti Srbije, odnosno u ostatku Srbije, i daleko, daleko manje od onih u regionu. To je ono što je nama veliki problem. I ono što se gradi, niko to ne spori, pruga prema Budimpešti ili auto-putevi, to je nešto što je država. Mi smo deo države, mi se nismo ocepili, ako tako mogu da kažem; prosto je suludo i razmišljati o tako nečemu. Hoću da kažem da su to putevi tog nivoa.

Drugo, kada je u pitanju finansiranje opština, tu se potpuno slažem sa vama. Ako se sećate kada je bilo usvajanje budžeta za prošlu godinu, imate poziciju nenamenska sredstva koja se dodeljuju opštinama, i tada sam potegla pitanje – koji su kriterijumi na osnovu kojih se opštinama nenamenski dodeljuju sredstva? U prevodu to znači sredstva koja mogu da potroše na bilo šta. Pa tu po meni nije bilo nekakve ravnornosti kada je u pitanju razvijenost opština. Neke opštine koje spadaju u kategoriju razvijenijih dobile su, recimo, više sredstava nego, recimo, jedan Alibunar, koji je opština devastirana praktično.

Tako da prosto to želimo i slažem se sa vama da kriterijume treba napraviti, zakon treba promeniti da se to jedanput razreši na pravi način. Hvala.

PRESEDNİK: Zahvaljujem.

Sledeći govornik je poslanik Miladin Ševarlić.

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Zahvaljujem.

Postoje dva budžetska leks specijalisa. Jedan je za nadležnosti Pokrajine Vojvodine od 7% i drugi je za podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju od 5%. Slažem se da i jedan i drugi treba ispunjavati u propisanom obimu. Nisam pratio i ne znam u kom procentu se ispunjavaju obaveze za obavljanje nadležnosti Pokrajine Vojvodine, da li je to 7% ili manje u odnosu na ukupne budžetske poreske prihode, ali vrlo dobro znam da ovaj drugi budžetski leks specijalis se uopšte ne ispunjava, a on se dotiče i poljoprivrednika na teritoriji AP Vojvodine.

Prema tome, zalažem se da se ista rasprava kao što je ova rasprava otvori i u vezi sa realizacijom Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jer mi po osnovu izmena i dopuna tog zakona imamo stalno obezbeđenje manje od 5% budžetskih poreskih prihoda za potrebe poljoprivrede i sela u Srbiji.

U prvom navratu to smanjenje je bilo zbog toga što su smanjene subvencije sa 100 hektara na 20 hektara u biljnoj proizvodnji. U drugoj godini smanjene su subvencije sa 12.000 dinara na 4.000 dinara po hektaru. A u trećoj godini došlo je do izmene tumačenja člana koji ukazuje za šta se odnose ta sredstva, pa je umesto za budžetske potrebe podsticaja poljoprivrede i sela uneto da je to za budžet Ministarstva. Nigde u svetu, a konsultovao sam i eksperta FAO, kao organizacije za poljoprivredu i hranu, ne smatra se podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju deo koji se objektivno nužno izdvaja za finansiranje aktivnosti Ministarstva poljoprivrede kao što su plate, putni troškovi i sva ostala davanja koja su nužno potrebna za funkcionisanje ministarstva poljoprivrede u svakoj zemlji.

Ono što posebno želim da istaknem, to je da imamo zdravorazumskih neprihvatljivih budžetskih prihoda. Jedan od tih prihoda jeste i uvođenje takse za javne servise, koja se plaća i za objekte za uzgoj stoke ukoliko u njima postoji električno brojilo, a znamo da se u takvim objektima ne gleda televizija. Takođe i za brojila na banderama ukoliko to brojilo služi za obezbeđenje električne energije za električne pumpe za navodnjavanje voćnjaka, povrtnjaka, plastenika, cvetnjaka itd. To su troškovi koji zaista neosnovano opterećuju poljoprivrednike. Izgleda to da je malo, ali ne mora da znači jer ima poljoprivrednika koji imaju po sedam dubinskih bunara, zatim ima poljoprivrednika koji pored toga plaćaju TV pretplatu i za objekat za stoku i za kuću u kojoj žive članovi tog domaćinstva.

Najzad, ono što je posebno značajno istaći jeste u kom to roku država treba da izmiri svoje obaveze prema poljoprivrednicima, jer ako poljoprivrednik zakasni u plaćanju poreza po svom rešenju svaki dan preko 15. februara, 15. maja, 15. avgusta i 15. novembra, njemu teče zatezna kamata, što je tačno, ali

nema zatezne kamate za isplate iz budžeta Ministarstva poljoprivrede po osnovu podsticaja, subvencija, iako država propisuje da je zakonski rok za plaćanje svih obaveza u međusobnim potraživanjima 45 dana. Hvala.

PRESEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram član 106. tačka 1.

Tema današnje rasprave je Predlog rezolucije o Vojvodini. Druga tema je Predlog zakona o finansiranju AP Vojvodine. Prethodni govornik je govorio o podsticajima u poljoprivredi. Nije on slučajno promašio temu, već namerno i namerno menjao teze.

Dakle, obučete narodnu nošnju, dođete iz Zemuna, modifikujete se, kako se to kaže, modifikujete dnevni red i hoćete da se ulagujete poljoprivrednicima, a pritom zaboravite da kažete da ste u vreme dok ste bili miljenik Dušana Petrovića dobili 62.000 evra iz Ministarstva poljoprivrede, zaboravili da su podsticaji bili 19 milijardi uz isti kurs.

Danas se prigovara na podsticaje od 43 milijarde i 24 milijarde više nego u vreme kada je on bio miljenik ministra poljoprivrede Dušana Petrovića. U procentima to je 130%. Samo 2017. godine, a što nikada ranije nije bilo, posebno ne u vreme Dušana Petrovića, podsticaji su isplaćeni za 15.000 mašina, traktora i priključne mehanizacije, za mnogobrojne voćne zasade, nabavku priplodnih grla itd. Neko izvuče nekoliko podataka i onda pokušava da obmane poljoprivrednike.

Podsticaji će i dalje biti uvećavani. Ova država će poštovati poljoprivrednike i prerađivače.

PRESEDNIK: Hvala. Vreme.

Poštovani poslaniče, smatram da ste više ušli u repliku nego što ste objasnili povredu Poslovnika. Nisam sigurna, ne odlučujem ja glasanjem, nego plenum.

Glasaćemo, ali morate saslušati moje obrazloženje. Nisam sigurna da ste u pravu da nije govorio o temi Poslovnika.

(Miladin Ševarlić: Povreda Poslovnika.)

To je bila povreda Poslovnika, gospodine Ševarliću. Tako da nema replika. Ostali ste u sistemu prijavljeni, pa zato kažem.

Olena Papuga, izvolite.

OLENA PAPUGA: Poštovana predsednice, poštovane kolege poslanici, Autonomna Pokrajina Vojvodina je od 2008. bez rešenog finansiranja, a jubilarnu, desetu godinu otkada je istekao rok kojim Ustav predviđa da se donese prateći zakon o finansiranju ističe ove godine, odnosno 31. decembra 2019. godine.

Svi pitaju koliko je to 7%. Situacija u vojvođanskim finansijama dodatno je pogoršana 25. septembra 2012. godine, pošto je Narodna skupština Republike Srbije tada donela Zakon o budžetskom sistemu, koji je još više pogoršao stanje u finansijama i u životu stanovnika APV.

Vojvodina danas izgleda ovako. Od nekadašnjeg razvijenog regiona, ona je danas postala siromašna regija. U 21. veku od 465 naseljenih mesta, odnosno 45 lokalnih samouprava, samo 60 mesta u opštinama imaju izgrađenu kompletnu kanalizacionu mrežu. Gde to u Evropi blizu 700.000 ljudi decenijama pije neispravnu vodu? A znamo da jedan lekar u Vojvodini leči oko 400 ljudi, a u Sremu oko 549. U nekim lokalnim samoupravama, na primer u Temerinu, jedan lekar leči 975 ljudi.

Svakodnevni život Vojvođana i podaci koji prikrivaju relevantne institucije već odavno pobijaju čak i svaku pomisao o Vojvodini u kojoj se pristojno živi. Život Vojvođanki i Vojvođana je loš, a to pokazuju raznorazni podaci u njihovom svakodnevnom životu.

Nijedna institucija u zemlji, uključujući resorna ministarstva i pokrajinske sekretarijate, Zavod za statistiku, nema tačnu analizu koliko je Vojvođana poslednjih deset godina, poslednjih 20 godina iseljeno iz Vojvodine. U pograničnim delovima APV je ta situacija alarmantna. Republički zavod za statistiku vodi evidenciju samo o tome koliko se ljudi seli iz mesta u mesto, znači koliko ljudi na teritoriji APV ili Republike Srbije menja prebivalište, a o tome koliko ljudi napušta zemlju, koliko ljudi odlazi iz Republike Srbije, Vojvodine, tu statistiku niko ne vodi.

U Vojvodini se prazne mađarska, slovačka, rumunska, rusinska i druga sela, tako da danas sve teže može da se razgovara o multinacionalnoj i multikulturalnoj Vojvodini, koja je bila stvarno primer, ne Evrope nego i celog sveta. Mađari odlaze u Mađarsku, Slovaci u Slovačku, Rumuni u Rumuniju, a Rusini, koji meni pripadaju, odlaze najdalje, u Kanadu i raznorazne evropske zemlje.

Broj đaka koji pohađaju nastavu na jezicima nacionalnih manjina je smanjen. Podaci iz Mesne zajednice Orom u opštini Kanjiža porazni su. Za poslednjih deset godina odavde je otišlo oko 40% stanovnika, uglavnom u inostranstvo, najčešće u Mađarsku. Većina se sigurno neće nikada vratiti.

U mestima opštine Kanjiža na severu Bačke nema nezaposlenih, ali to nije rezultat ekonomskog ulaganja nego je posredi ekonomska, odnosno migracija stanovništva u Nemačku, Mađarsku i Austriju. Oko 4.000 ljudi iz opštine Novi Bečej unazad nekoliko godina, a ta opština, da podsetim, ima 25.000 stanovnika, znači 4.000 stanovnika je jako puno, odselilo se iz te opštine Novi Bečej. Međutim, porazan podatak je da u mađarskim odeljenjima ove godine u Novom Bečeu je upisano samo dvanaestoro dece. Ranije ih je bilo 12 razreda, a pre 15 godina i po pet razreda.

Po podacima iz popisa 2011. godine, koji kažu da stanovništvo Vojvodine čini 27% ukupnog stanovništva Republike Srbije, u odnosu na 2002. godinu vidi se da se broj stanovnika u Vojvodini smanjio za 5%. Beočin, Žitište, Mali Idoš, Opovo, Plandište nemaju nijednu srednju školu. Nijedna škola za obrazovanje odraslih ne postoji na teritoriji Srema. Takođe, u Sremu ne postoji nijedan fakultet Univerziteta u Novom Sadu. Republika Srbija je poslednja na listi zemalja po ulaganju u obrazovanje, a znamo da se samo 3% ulaže u obrazovanje.

Informacija o kretanju pokazatelja privrednih aktivnosti u APV i Republici Srbiji u 2017. godini pokazala je da je, uprkos činjenici da paori u Vojvodini mogu da računaju na sredstva raznorazna iz Ministarstva, u 2017. godini broj registrovanih individualnih poljoprivrednika iznosio 23.716, odnosno čak za 4,8% je manji nego prethodne godine. To znači da je deo tih malih poljoprivrednika ili se iselio iz Vojvodine ili jednostavno više ne može da obrađuje zemlju jer nije konkurentan. Znači, postoji jako veliki problem što se država uopšte ne trudi da pomogne tim malim individualnim poljoprivrednicima koji imaju par hektara zemlje da bi preživeli. Danas može samo da se živi od intenzivne poljoprivrede, što ti mali paori, mali poljoprivrednici jednostavno ne mogu da ispune sve te obaveze prema državi, ne mogu da uzmu zemlju u arendu itd.

Što se najgore desilo u poslednjih 10 godina u Vojvodini je to što su mali poljoprivrednici, da kažem ti paori iz tih malih sredina, iz malih sela koja sada ostaju prazna, ostali bez državnog zemljišta, odnosno ostali su bez mogućnosti da uzmu u arendu zemlju koja je u njihovom ataru. Naime, znamo dobro da je Republika Srbija, umesto njima da izda tu zemlju i da spasi to vojvođansko selo, na kraju krajeva i sva sela u Republici Srbiji, ali posebno u Vojvodini jer se u Vojvodini desila ta tragedija da su skoro sva velika imanja, veliki poljoprivredni kombinati prodati Arapima na 90 ili na 30 godina.

Bivši radnici VU „Morović“, gde je arapska firma uzela svu zemlju u zakup, ona tu zemlju plaća samo 60 evra po hektaru mada je prosečna cena po kojoj se licitiraju oranice u opštini Bačka Palanka, u kojoj se nalazi taj pogon „Karađorđevo“, i do 350 evra. Umesto 1,2 miliona evra, koliko se moglo naplatiti od zakupa, a verujte mi da naši paori bez obzira na to u kojim su mogućnostima, ako hoće da malo razviju svoja domaćinstva, uzimaju u zakup zemlju, u arendu, i do 250 evra. Tako da ovo što je izdato za 60 evra Arapima je stvarno unižavanje i ponižavanje vojvođanskih paora.

Ugovor o zajedničkom ulaganju, opet Arapima na velikim površinama je izdata zemlja i u kombinatima „Bačka“ iz Sivca, „Jadran“ iz Nove Gajdobre, „Mladi borac“ iz Sonte, „Agrobačka“ iz Bača.

Još jednom hoću da naglasim da svim tim merama, bez obzira na to što neko misli da Vojvodina dobija više sredstava i ima više prava nego neki ostali

delovi Republike Srbije, to nije istina, vojvođanski paori i Vojvodina je do te mere unižena da, eto, doći ću na početak svog izlaganja, jednostavno, Vojvođani su primorani da odlaze u zemlje EU da bi tamo radili u nekim fabrikama da bi možda slali novac onima koji ostaju u Vojvodini, ali Vojvodina se ne razvija u tom smeru, u tom pozitivnom smeru.

Žene iz vojvođanskih sela koje su žrtve tranzicije odlaze redovno da čuvaju stare u Nemačku, mladi odlaze u Slovačku, Nemačku. Jednostavno, Vojvodina se poslednjih godina čisti iz tih ekonomskih razloga. Sve one fabrike koje su pootvarane u Vojvodini, u mojoj Kuli gde živim, ne mogu ni na koji način da privuku mlade da ostanu na selu. Jedino što bi moglo da privuče mlade na selu u Vojvodini, to je poljoprivreda, a država nema za to uopšte sluha. Jednostavno, Vojvodina, ako bi dobila više sredstava, ona bi, verujte mi, to iskoristila na dobar način i bilo bi dobro ne samo Vojvodini nego i celoj Srbiji, kao što je bilo oduvek.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ana Karadžić.

Izvolite.

ANA KARADŽIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Poštovani narodni poslanici, pred nama se danas nalazi zakon o finansiranju AP Vojvodine. Kao poslanica Pokreta socijalista, pre svega, želim da kažem da je AP Vojvodina deo Republike Srbije, da je budžet AP Vojvodine deo budžeta Republike Srbije i da su građani AP Vojvodine, pre svega, građani Republike Srbije.

Saglasna sam sa kolegama da treba da se donese zakon koji će preciznije da odredi na koji način ćemo finansirati gradove i opštine u Srbiji, ali sa konkretnim predlogom koji se danas nalazi pred nama nismo saglasni jer smatramo da je strategija koju sprovodi Vlada Republike Srbije a tiče se Vojvodine jako dobra. Smatramo da se dosta ulaže i u privredu i u poljoprivredu i da su ta sredstva veća od onih koja su obavezujuća da im budu opredeljena.

Za nas je, pre svega, neprihvatljiv predlog da postoji odvajanje posebne uprave prihoda, jer mehanizam koji se sprovodi za ubiranje poreza je po zakonu, on je na teritoriji cele Republike Srbije i nema potrebe odvajati ga u posebne jedinice. Ne želimo da usvajanje ovakvog predloga, kada govorimo upravo o ovom odvajanju Poreske uprave, budi bilo čije separatističke neke inspiracije ili da bilo ko može da pomisli da postoji država unutar države.

Mi smatramo da Srbija treba da se razvija ravnopravno, smatramo da AP Vojvodina nije ni po čemu zapostavljena, već se prilično investira, kao i u druge delove Srbije. Mi nismo protivnici decentralizacije, ali smatramo da ovakva vrsta raspodele nije decentralizacija. Decentralizacija u stvari ne predstavlja to da se dele određene ingerencije koje treba da budu u rukama same republike. Mi smatramo da su svi građani Republike Srbije ravnopravni, bilo da se nalaze

u centralnoj Srbiji, da se nalaze u Vojvodini ili da govorimo o albanskim nacionalnim manjinama na Kosovu i Metohiji. To je sve ravnopravni narod Republike Srbije.

Da je ovo podstaknuto i činjenicama, možemo krenuti od podataka da je Vlada Republike Srbije sprovela fiskalnu konsolidaciju u Vojvodini, da su umanjena određena dugovanja, napravljene su uštede u budžetu od 2,2 miliona evra, planirani budžet za 2019. godinu je povećan za 13 milijardi, veći je nego 2016. godine. U toku je izgradnja puteva, u toku je izgradnja Radio-televizije Vojvodine, izgrađen je Žeželjev most posle 19 godina, otvoreno je 29 fabrika, uloženo je u sport, uloženo je u kulturu. Zaista smatramo da Vlada Republike Srbije ni na koji način ne zapostavlja Vojvodinu, a kao što sam rekla, mi se slažemo da treba da se precizira, na neki način, finansiranje, ali svih gradova u Srbiji, a ne pojedinačno za Vojvodinu, centralnu Srbiju itd.

Želim samo da se zahvalim Vladi Republike Srbije što se zaista trudi i radi na takav način da svi građani budu ravnopravni, kao što sam rekla, i u centralnoj Srbiji, i u Vojvodini, kao i na Kosovu i Metohiji.

PRESEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Žika Gojković.

Izvolite.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Hvala, gospođo predsednice.

Dame i gospodo kolege narodni poslanici, dobro je što se neposredno nakon proslave 100 godina od prisajedinjenja Vojvodine Odlukom Velike skupštine u Novom Sadu, a danas, evo, i u Skupštini Srbije govori o Vojvodini, u kojoj su Srbi, Slovaci, Bunjevci, Šokci i drugi odlučili da žive zajedno u tadašnjoj Kraljevini Srbiji i njihova zajednička odluka je bila da je Srbija njihova domovina. To je još jedan pozitivan pokazatelj u kakvoj smo zemlji živeli, jer monarhističko uređenje, za čiji povratak se Pokret obnove Kraljevine Srbije zalaže, simbol je tolerancije i multietničnosti, kao što je simbol tolerancije i multietničnosti i grad iz kog dolazim, Sombor, i na to sam ponosan.

Danas ovde u Skupštini Srbije takođe sede narodni poslanici pripadnici nacionalnih manjina iz Vojvodine i iz ostalih delova naše lepe Srbije, jer je ovo država za koju su se borili njihovi preci i predstavnici njihovog naroda pre više od jednog veka. I to je dobro. Ono što je loše, to je da svi kada su u opoziciji puna su im usta decentralizacije, a čim dođu na vlast odmah zaborave na to. I tako je kod velike većine političkih organizacija.

Tako vrlo slično demonstrira Liga socijaldemokrata Vojvodine i njen predsednik Nenad Čanak. Uzgred, žao mi je što nije danas tu, možda bi mogao da odgovori na neke od stvari koje ću ja danas priupitati.

Kada već govorimo o decentralizaciji Vojvodine po modelu Lige, mislim da ću to moći najbolje da objasnim na primerima, a upravo najbolji primeri su

oni gde ta organizacija i njihovi članovi imaju priliku kada je raspoređivanje finansijskih sredstava.

Na prvom mestu i ono gde sam ja, da kažem, imao iskustva, to je primer bivšeg sekretara za sport i omladinu, Marinike Tepić. Naime, od 2014. do 2017. godine sam bio predsednik Sportskog saveza grada Sombora. U 2015. godini imao sam tu sreću da sportski savez koji predvodim bude najbolji sportski savez u Srbiji, da dobije Majsku nagradu upravo ovde u ovoj skupštini. Tada sam i upoznao Mariniku Tepić, koja je prišla da se slika sa nama i, kada je čula iz koje političke organizacije dolazim, organizacije koja baštini srpsku tradiciju, od tada je finansijska česma iz Pokrajine bila zatvorena za grad Sombor. Umesto da pomognu, jer smo imali sjajne projekte, oni su nas odbijali čak i kada bismo slali projekte koji se tiču dece ometene u razvoju.

A za to vreme... Ja ovde imam papire samo iz 2015. godine, izdvojiću samo nekoliko primera jer ih ima stvarno jako puno i ne želim svojim kolegama da uzmem previše vremena. Videćete da, svakome mogu dati ovo da pogleda, ako samo malo bacite pogled, onda ćete videti kako su se rasipala sredstva građana Vojvodine, gde su te finansije, na koje su to sve strane odlazile, poput, recimo, Društva za očuvanje banatskih šora – milion dinara.

Podsetiću vas samo, kada god kažem, da se setite da smo mi bili odbijeni za 200 do 300 hiljada dinara koje smo tražili isključivo za programe dece ometene u razvoju, zbog kojih smo i najviše, koje je opredelilo Komisiju za sport da nam dodeli nagradu najboljeg sportskog saveza.

Idemo dalje. Osnovna škola „Greibenac“, Pančevo – 5.800.000. Inače, kad vidite ovde osnovne škole, mislim da nijedna iz Pančeva koja je konkurisala ne postoji a da nije dobila finansijska sredstva, i sva su u milionima. Podsetiću da je odatle i sekretarka za sport. Ne mogu, naravno, sve nabrajati, ali ko god bude želeo da vidi, moći će da vidi da je maltene svako drugo iz opštine Pančevo ili Zrenjanin, upravo odande odakle je ili ta sekretar ili tamo gde je LSV imala najbolje rezultate. To su sve milionski iznosi. To su iznosi koji su apsurdni. Recimo, Savez za školski sport Vojvodine – 15 miliona dinara za rekvizite! Sa tih 15 miliona dinara smo mi, recimo, u gradu Somboru održavali objekte, sve objekte u jednoj godini.

Naravno, šest miliona Pančevo, pet miliona Pančevo, četiri miliona Pančevo. Pa onda malo pređemo na Zrenjanin. To kada pogledate ovako i vidite... Fudbalski klub „Lehel“ iz Zrenjanina... Ja pretpostavljam da ovde ima kolega koji su se, kao ja nekada, bavili fudbalom; da li je neko nekad čuo za taj klub, koji je dobio dva miliona dinara, „Lehel“ iz Zrenjanina? Zatim opština Indija, u to vreme najbogatija opština u Vojvodini, dobija 9.900.000 dinara za opremanje sportske hale. Kačarevo, Kačarevo, Kačarevo, Kačarevo, opština Pančevo. Uzgred, to Kačarevo, selo, uz dužno poštovanje prema ljudima koji

tamo žive, dobilo je više finansijskih sredstava, selo, nego ceo Zapadnobački okrug.

Plivački klub Pančevo, Pančevo, Pančevo, Žitište, Kačarevo... Stalno, i sve milionski iznosi. Klub banatskih šora „Marjevo“ – 650. Klub japanskih sportskih borilačkih veština „Gošinkan“ – 320 hiljada; upravo je to bila cifra koju sam tražio za decu ometenu u razvoju. Klub američkog fudbala „Divlji psi“, Klub banatskih šora „Đilkoši“ Pančevo – svaka čast za „Đilkoše“ – i na kraju Udruženje građana za promociju sporta Novi Sad *I Came to Play* – 700.000 dinara.

Svako ko imalo zna politiku a i sport, ne može a da ne izrazi sumnju da neka od ovih finansijskih sredstava nisu na volšeban način bila vraćena onima kojima je trebalo da se vrate. Svi jako to dobro znamo. Dovoljno je samo pogledati neke od ovih objekata i videćete koliko je finansijskih sredstava utrošeno.

Za razliku od ovakve decentralizacije za koju se zalaže Liga socijaldemokrata Vojvodine, ja ću samo u par rečenica reći šta Pokret obnove Kraljevine Srbije vidi kao decentralizaciju.

Kao prvo, složio bih se sa kolegama iz Radikalne stranke gde su rekli da je važna decentralizacija opština, mnogo važnija nego ona o kojoj smo imali prilike dosada da pričamo. Mi vidimo, osim Beograda, da Novi Sad, zajedno sa Nišom, Kragujevcem, budu glavni gradovi, a da prestonica bude Beograd, u kojoj će živeti kralj. Da ministarstva budu u tim gradovima – u Nišu Ministarstvo odbrane, iz više nego praktičnih razloga, nažalost, u Kragujevcu Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo prosvete u našem Novom Sadu. E, to je decentralizacija i tu decentralizaciju mora da prati politička i izborna decentralizacija. A ovo što danas slušamo i što slušamo obično kada počne da pada rejting LSV-a, to je najobičnije davanje milostinje Vojvodini.

Obratio bih se, ovako da kažem, direktno, indirektno, Ligi i gospodinu Nenadu Čanku, jer mi je jako drago što je došao; mislim da je bez veze kad o nekom govorite a on nije prisutan. Ako već želite da predlažete zakone, onda treba prvo da poštujuete zakone države Srbije, pa vas tako podsećam da su 2004. godine zakonom izjednačena prava Jugoslovenske vojske u otadžbini i partizana, da je Draža rehabilitovan 2015. godine, za vreme dok je premijer bio Aleksandar Vučić, da je Draža čovek koji je odlikovan od najjačih saveznika – SAD, Trumana, De Gola, Francuske, Poljske i mnogih drugih zemalja. I, ono što je najvažnije, jer se često pozivamo na Ujedinjene nacije, da u svim dokumentima Ujedinjenih nacija gde se govori o kvislinškim pokretima ne postoji pokret đenerala Draže Mihailovića. I, tu je tačka.

Ovo sve govorim je zato što je Liga socijaldemokrata Vojvodine pokrenula inicijativu za smenu člana predsedništva Pokreta obnove Kraljevine

Srbije Branke Bežanov sa mesta zamenika predsednika Skupštine, jer je, čujte, učestvovala u obeležavanju godišnjice hapšenja Draže, jednog od najvećih junaka srpskog naroda. I, oni traže njenu smenu! Sramno, bedno i, što je najvažnije, neutemeljeno u zakonu.

Jasno nam je da gospodin Čanak, i Liga socijaldemokrata Vojvodine, Dan prisajedinjenja Vojvodine Kraljevini Srbiji vidi kao jedan od najernjih dana u istoriji, ali mora da razume da je usamljen. Sudeći po procentu glasova koje ima, možda je usamljeniji nego ikad. I naravno onda, kao po običaju, kreće briga za Vojvodinu.

Ja ne bih želeo da učim istoriju gospodina Čanka, on je obrazovan, pametan čovek koji ima dosta iskustva, ali moram mu reći da je srpska Vojvodina pre nego što je pristupila Kraljevini bila jedna od najnerazvijenijih oblasti u Austrougarskoj, da je tretirana kao periferija čiji je jedini zadatak bio da bude bedem za odbranu od Turaka, da je u Kraljevini doživela najveći procvat, a da je dolaskom komunista, onih čiju gospodin Čanak ideologiju baštini, opet nazadovala, jer je onaj koji je u Prvom svetskom ratu ratovao protiv Srba a komunisti ga vratili da bude predsednik naše države preneo najvažnije fabrike iz Vojvodine upravo u Sloveniju i Hrvatsku.

Pokret obnove Kraljevine Srbije, i ovim završavam, zalaže se za nacionalno pomirenje, ali ponavljam da nacionalno pomirenje mora biti zasnovano na istinitoj istoriji našeg naroda.

I na kraju svega, imamo i jednu sličnost sa Ligom socijaldemokrata Vojvodine i Nenadom Čankom, a to je da se i jedni i drugi zalažemo za monarhiju, samo što se gospodin Čanak zalaže za povratak Habzburga, a mi za povratak Karađorđevića. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Vjerica Radeta.

Izvolite.

Izvinjavam se, preskočila sam poslanika Jahju Fehratovića.

Izvinjavam se Vjerici Radeti.

Izvolite.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Hvala, poštovana predsednice.

Uvažene koleginice i kolege, veoma nas raduje inicijativa da se danas raspravlja u ovom časnom domu na predlog zakona koji je podnela jedna opoziciona stranka. To govori o snazi demokratskog opredeljenja i onome čemu smo prisustvovali juče a i danas, da ovde možemo razmenjivati različite argumente i donositi odluke koje su u skladu sa onim što mi smatramo ispravnim.

Takođe, veoma je važno da stvari poput ovih koje opterećuju naše društvo jako dugo rešavamo unutar sistema države. Posebno je važno i mi smo kao Stranka pravde i pomirenja snažno govorili i govorimo o procesu

decentralizacije kao jednom od vidova poboljšanja ukupnih životnih prilika svih građana Republike Srbije, naročito što dolazimo iz sredina koje nisu glavni grad, koje nisu Beograd i koje takođe zbog toga imaju određene probleme. Posebno što dolazimo iz sredine koja je multikulturalna, multikonfesionalna i gde takođe određene stvari opterećuju naše društvo i guranje pod tepih tema poput ovih, poput teme o autonomiji Vojvodine ili statusa regije Sandžak, samo mogu produžavati agoniju i koristiti onima koji ne žele i ne misle dobro ovoj državi. Zato nam je jako važno da se počelo govoriti o ovim temama ovde u Skupštini Republike Srbije, gde se mogu konkretno razmenjivati mišljenja, dokazi, argumenti i doći do onoga što je opšte dobro za sve nas građane Republike Srbije.

Naravno da se mi kao stranka takođe zalažemo za decentralizaciju, ne zbog toga da bismo narušili sistem države Srbije, već da bismo ojačali one sredine koje su u prethodnih 30 godina u potpunosti bile zapostavljane, naročito u periodu režima Demokratske stranke, gde su učinjene najveće kriminalne radnje u pogledu privatizacije velikih giganata i gde je dodatno opustošeno sve ono što je činilo neki resurs koji se mogao iskoristiti za poboljšanje ekonomskih uslova, života svih nas građana tih sredina.

Zato smatramo da je dobro i da treba tragati za rešenjima. Model koji mi predlažemo za naš region, region Sandžaka, jeste evropska prekogranična regija, koja će poštovati i poštuje Ustav i zakone Republike Srbije i, naravno, Republike Crne Gore. Ovo govorim zato što je juče i predlagač nekoliko puta spominjao regiju Sandžak i naravno da smatramo da će takav jedan model, poput Južnog Tirola ili nekih drugih koji već postoje, uspeti da sve one koji ne misle dobro našoj državi spreči u onim namerama kojima žele da koriste te regione za namirivanje svojih vlastitih politika, koje su vrlo često destruktivne i degradativne. Posebno zato što smo imali takve pokušaje, evo, i u prethodnom periodu, i smatramo da to može samo štetiti, pre svega nama, manjinskim narodima, u Republici Srbiji, ali i celom regionu.

Zato smo ohrabreni i želimo zaista da ovakvih rasprava bude što više u našoj skupštini i da ova pitanja, koja su od veoma velike važnosti za celi region, budu tema razgovora i budu tema dogovora, jer je to put pravde, pomirenja i osnaživanja poverenja manjinskih i drugih naroda u institucije Republike Srbije i, naravno, naš celokupan državni aparat.

Takođe mislimo da se snažnom decentralizacijom može učiniti puno da se opustošeni krajevi i oni koji su zapostavljeni osnaže, oporave, a što imamo takođe kao najavu od strane predsednika i cele Vlade, recimo poput onih najava u Tutinu od pre nekoliko dana. Naravno, želimo da se to sve realizuje i da se na taj način pokaže i dokaže da zaista ova država misli na sve građane Republike Srbije. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem, poslaniče.

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, juče smo uglavnom ovde iznosili političke stavove na predlog ova dva akta vezana za Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu i došli smo do, čini mi se, nekih zaključaka.

Najpre smo konstatovali da se radi o plagijatima predloga, pošto se pre toga Aleksandra Jerkov javila uvređena zašto Nenad Čanak plagira njene radove... Inače, ovo jeste plagijat, zato što, u najširem tumačenju, plagijat je svačiji autorski rad, tu nema ničeg spornog. Ali juče smo saznali da je Aleksandra Jerkov već plagirala akt Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine. Dakle, dupli plagijat je u pitanju.

Juče smo ponovili i podsetili da je Srpska radikalna stranka protiv autonomije Vojvodine i da se zalažemo za najširu autonomiju lokalnih samouprava, i da to treba da bude budući zadatak ove države i vlasti. I opozicije, svakako, kad je u pitanju Srpska radikalna stranka.

Takođe smo konstatovali da su oba ova predloga neustavna. Rezolucija do te mere čak da ni u naslovu ne stoji da se radi o AP nego samo o Vojvodini. Ustanovili smo nakon rasprave i da bi ovi akti, pogotovu predloženi zakon, zapravo bili, kada bi bili ne daj bože usvojeni, fiskalni separatizam, koji bi bio uvod u onaj pravi, ozbiljniji, politički i pravni separatizam. I treba potpuno otvoreno govoriti o onome što je na dnevnom redu.

I ono što smo takođe konstatovali jeste pitanje – zašto su se ova dva predloga našla na dnevnom redu? U Narodnoj skupštini ima sigurno više od 200 predloga zakona koje su predlagali narodni poslanici. Ima tamo, naravno, i mnogo toga onako reda radi podnetog, ali ima i ozbiljnih predloga. Zašto, recimo, na dnevnom redu nemamo predlog Srpske radikalne stranke o stavljanju van snage Zakona o javnim izvršiteljima? Verujte da nema čoveka u Srbiji koji se ne bi obradovao tom zakonu.

Mi, srpski radikali, mislimo da je zapravo ovaj dnevni red nekakav probni balon da vidimo, ili da vidite, kakva će biti reakcija javnosti uopšte na raspravu ovakvih tema. Kako smo razumeli, vlast neće glasati za ovo i onda zaista pitanje je da li ste na ovaj način samo želeli da udovoljite Makalisteru i Kocijančičevoj i zašto uopšte morate to da radite.

Prvo, okanite se puta u EU, jer vidite, evo i juče su nam dokazali, iz dana u dan nam dokazuju da nam tamo mesto nije, da su nam tamo neprijatelji, da treba da se okanemo tog evropskog puta, a pogotovo ne razumemo zašto uopšte prihvatate razgovor na temu da treba da donosimo nekakav zakon o finansiranju AP Vojvodine kad nas na to ništa ne obavezuje. I lepo je juče šef poslaničke grupe naprednjaka objasnio i ovde citirao član 15. Ustava Republike Srbije gde je očigledno da nemamo obavezu da donosimo ovakav zakon, a pogotovo ne u ovom tekstu.

U današnjoj raspravi ćemo da govorimo o Predlogu zakona o finansiranju AP Vojvodine i to, pre svega, želim da u ime Poslaničke grupe SRS, a radi javnosti, objasnim, član po član, koji član Ustava se ovim predlogom krši i koji članovi sistemskih zakona, Zakona o poreskom postupku i administraciji i Zakona o budžetskom sistemu, bi se grubo prekršili kada bi se ovaj predlog prihvatio.

Pojam, osnivanje i teritorija autonomne pokrajine regulisani su članom 182. Ustava Republike Srbije, a u stavu 2. ovog člana propisano je: „Republika Srbija ima AP Vojvodinu i AP Kosovo i Metohija“, zapamtite to. „Suštinska autonomija AP Kosovo i Metohija urediće se posebnim zakonom koji se donosi po postupku predviđenom za promenu Ustava“.

Ovo nam je obaveza, ali pre toga rešavanje problema na KiM, očuvanje našeg suvereniteta i teritorijalnog integriteta, što možemo učiniti, dame i gospodo, isključivo uz pomoć Ruske Federacije, koju moramo zamoliti za ovu vrstu pomoći.

Finansijska autonomija autonomnih pokrajina regulisana je članom 184. Ustava Republike Srbije, a u stavu 3. ovog člana precizno stoji: „Zakonom se određuje učešće autonomnih pokrajina u delu prihoda Republike Srbije“, a stav 4. kaže da budžet Autonomne Pokrajine Vojvodine iznosi najmanje 7% u odnosu na budžet Republike Srbije, s tim što se tri sedmine od budžeta AP Vojvodine koristi za finansiranje kapitalnih rashoda. Dakle, veoma precizno.

Ali šta kaže predlagač u ovom predlogu zakona? Predviđa formiranje poreske uprave AP Vojvodine, uvođenje, ukidanje ili menjanje poreskih stopa, te da Republika Srbija pri svakom prenošenju ili poveravanju novih poslova AP Vojvodini mora da da odgovarajuća transferna sredstva, odnosno izvore prihoda za obavljanje tih poslova.

Reče juče ministar Nedimović – kada bi ovaj zakon i ovako nešto bilo usvojeno, zaista bi bio potpuno demontiran, razmontiran, kako god hoćete, naš finansijski sistem.

Šta dalje predlagač kaže? Predviđa zakonom obrazovanje, zamislite, nekakve komisije koja bi pratila primenu ovog zakona. Ali kako? Kaže da će se u slučaju da odredbe drugih zakona budu u suprotnosti sa ovim njegovim zakonom, kaže gospodin Čanak, primenjivati ovaj zakon. Pa samo je falilo još da kaže – ako Ustav nije u skladu sa ovim zakonom da ćemo primenjivati ovaj zakon u odnosu na Ustav, jer zaista ovaj zakon nije u skladu sa Ustavom.

Tako bi ovom zakonu morali da se prilagođavaju sistemski zakoni. Dva sistemski zakona, Zakon o postupku i poreskoj administraciji i Zakon o budžetskom sistemu. Ovo je, jednostavno, neprihvatljivo.

Član 168. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji uređuje način organizacije Poreske uprave. Poreska uprava je organizovana u regionalna odeljenja sa filijalama i odsecima i, precizno, imamo regionalna odeljenja za

Beograd, Niš, Novi Sad, Kragujevac i Prištinu. Nema nikakvih autonomnih pokrajina.

Poreska uprava, u članu 11. propisano je Zakonom o poreskom postupku i poreskoj administraciji, u okviru poslova državne uprave vodi prvostepeni postupak, jedinstveni registar poreskih obveznika itd. Sad da ne čitam sve, ima dosta toga.

Dakle, sve su precizno nabrojane nadležnosti. Poreska uprava samostalno izvršava poslove iz ovog prethodnog stava na celokupnoj teritoriji Republike Srbije i organizuje se tako da obezbeđuje funkcionalno jedinstvo u sprovođenju poreskih propisa. Dakle, ovde ništa ne može da se dodaje ni da se oduzima.

U cilju obezbeđivanja jedinstvenog sprovođenja propisa iz nadležnosti ministarstva nadležnog za poslove finansija, akti o primeni tih propisa, koje daje ministar nadležan za poslove finansija, obavezujuće su za postupanje Poreske uprave. Znači, cele Poreske uprave.

Dakle, sve je precizno i nedvosmisleno propisano ovim postojećim zakonima. A mi ćemo kroz amandmane da vam još detaljno govorimo o svakom članu pojedinačno.

PREDSEDNİK: Hvala. Nisam znala da ste završili, jer poslanik iz vaše grupe vam stalno dobacuje.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Uvažena predsednice Narodne skupštine Republike Srbije gospođu Gojković, žao mi je što danas u ovom visokom domu nisu prisutni i narodni poslanici Saveza za Srbiju da sučelimo mišljenja i stavove o rezoluciji o Vojvodini. Valjda imaju važnija posla. Oni vrše ovih dana protivpravne upade u institucije zemlje, umesto da su ovde da raspravljamo o jednom vrlo važnom pitanju, a to je Vojvodina.

Pogledajte njihovog vođu, Boška Obradovića, zvanog Boško Nasilni. Izvršio je upad u RIK i napad na članice RIK-a, izvršio upad u Opštinu Pećinci, izvršio napad na dr Aleksandra Martinovića na Administrativnom odboru, izvršio upad u kabinet predsednice Narodne skupštine Republike Srbije, gospođe Gojković, izvršio upad u Policijsku stanicu Guča, izvršio napad na novinarku „Pinka“, pokušaj upada u REM, tražio hapšenje predsednika Republike i pokušaj upada u Predsedništvo Srbije, tražio vojsku da izvrši državni udar i uhapsi predsednika Republike Srbije, izvršio upad na RTS zajedno sa svojim testerašima. Od ovog malog fašiste građani Srbije ne mogu ništa dobro očekivati, neće stati.

Žao mi je, gospođu Gojković, što danas ovde nisu prisutni narodni poslanici iz opozicije i dela opozicije umesto što su zloupotrebili učenike u političke svrhe. To radi Boško Obradović i njegov sledbenik dr docent Jovo

Bakić sa Filozofskog fakulteta u Beogradu. On je za master diplomski rad, verovali ili ne, studentu Matović Mihajlu dao temu „Uloga Pinka i Hepija u stvaranju i reprodukciji kulta vođe i analiza sadržaja gostovanja Aleksandra Vučića u emisijama Ćirilica i Teška reč“. To je isto kao da sam ja dao temu masterand u „Uloga Filozofskog fakulteta u Beogradu u stvaranju i reprodukciji kulta neznanja, intelektualnog prostakluka i diletantizma, slučaj Jovo Bakić“. U momentu kada predsednik države Republike Srbije za KiM iznalazi trajno, održivo i kompromisno rešenje i dovodi investitora iz Nemačke dr Jovo Bakić je izjavio ovih dana da je „Aleksandar Vučić izmećar Angele Merkel“. To je isto kao da ja izjavim da je dr Jovo Bakić govornik Dragana Đilasa i Vuka Jeremića.

Poštovana i uvažena gospođo Gojković, odmah da kažem da neću glasati za ovu rezoluciju jer ona narušava i degradira srpski narod u svim odredbama, i to na vrlo jedan pokvaren način.

Evo šta piše u rezoluciji: „Poštujući Vojvodinu kao demokratsku, multinacionalnu, multikonfesionalnu i multikulturnu autonomnu pokrajinu koju grade i u kojoj, kroz zajednički život, prožimaju i razmenjuju svoje baštine, delovanja i rezultate svih vrsta rada i stvaralaštva pripadnice i pripadnici njenih tradicionalnih nacionalnih zajednica: srpske, mađarske, slovačke, rumunske, rusinske, romske, hrvatske, crnogorske, bunjevačke i drugih“.

Evo, gospodo narodani poslanici, kako gospodin Čanak pokušava srpski narod zapravo uvrstiti u nacionalne zajednice. A srpski narod nije nacionalna zajednica, nego je on narod. Trebalo bi da stoji, već kad je ovako napisao autor – poštujući APV kao demokratsku, multinacionalnu, multikonfesionalnu i multikulturnu autonomnu pokrajinu koju grade i u kojoj, kroz zajednički život, prožimaju svoje baštine, delovanja i rezultate svih vrsta rada i stvaralaštva – „srpski narod“ trebalo je staviti – i pripadnice i pripadnici ostalih nacionalnih manjina: mađarske, slovačke, rumunske, rusinske, romske, hrvatske, crnogorske, bunjevačke i drugih. I to je to. Na jedan vrlo pokvaren način pokušava se izjednačiti srpski narod sa nacionalnom zajednicom.

E sad, zašto gospodin Čanak u tekstu rezolucije naziva srpski narod u AP nacionalnom zajednicom i svrstava ga u rang sa nacionalnim manjinama, svrstavajući ga u rang sa nacionalnim zajednicama, pa mađarskom, slovačkom, rumunskom, rusinskom, kada tako nije?

Evo, da raščlanim. Šta je nacionalna manjina? To je deo određenog naroda koji ne živi u svojoj državi, već u drugoj zajednici. To je jedno određenje. Drugo određenje, nacionalna zajednica šta je? Nacionalna zajednica je deo stanovništva države koji se od većinskog stanovništva razlikuje po jeziku, kulturi, veri, običaju itd. Prema tome, srpski narod nije nacionalna zajednica, a nije ni nacionalna manjina u Vojvodini, već je on srpski narod, a ostali su nacionalne zajednice i nacionalne manjine. I mislim da je ovo na jedan vrlo

perfidan način pokušaj, je li, da se izjednače nacionalne manjine, odnosno nacionalne zajednice sa narodom.

Međutim, zašto ovo govorim? Upravo zbog toga što gospodin Nenad Čanak je pristalica zapravo i otepljenja KiM od Srbije. On je 5.3.2017. godine kao predsednički kandidat izjavio: „Spreman sam da priznam nezavisnost Kosova“, prenele Večernje novosti 5.3.2017. godine. Verovatno priznavanjem APV za državu lakše bi se proglasila i APV za republiku. Međutim, nije on tu problem. Ima većih problema, hajde da kažem, jer on se izjasnio da nije, juče, za otepljenje Vojvodine od Srbije. Ima onih koji jesu. Na primer, Čedomir Jovanović, lider LDP-a. On je izjavio: „Vojvodini treba dati puni suverenitet i priznati je kao nezavisnu zemlju“, 26.10.2017. godine, jedan ugledni nedeljnik, strana 30 itd. Dakle, ovde je gospodin Jovanović direktan u tom delu.

Dakle, da ja ne uzimam mnogo vremena, rezolucija svodi srpski narod u APV na nivo nacionalne zajednice, kako ste videli, to je nepobitno, ili, ako hoćete, nacionalne manjine. Nije ni čudo što se tako čini znajući, inače, stavove autora rezolucije.

Još ću da kažem nešto o AP s pozicije heraldike. Gospodo narodni poslanici, za svaki narod, za svaku državu ili pokrajinu, ili grad, grb i zastava predstavljaju znamenja od najvećeg, posebnog poštovanja. Zato prilikom koncipiranja grbova država i pokrajina i gradova tom problemu treba posvetiti veliku pažnju, jer to predstavlja jedno od prvorazrednih nacionalnih, istorijskih i političkih pitanja, jer oni zadiru u pitanje nacionalnog identiteta države i naroda, u ovom slučaju srpske države i srpskog naroda.

Osnovni princip pri koncipiranju grbova i zastava država, pokrajina ili gradova jeste da oni, dakle grbovi, treba da odražavaju istorijsku, heraldičku i veksikološku tradiciju države, pokrajine ili grada. Ako ovo heraldičko pravilo primenimo na severnu srpsku pokrajinu Vojvodinu, onda možemo reći da Vojvodina ima u najmanju ruku heraldičku tradiciju od 170 godina, verovatno i ranije, ne verovatno nego sigurno, odnosno od 1848. godine. Ona od tada ima svoj grb i svoju zastavu trobojke i tu nema dileme.

Međutim, osnovni heraldički simbol tog grba Vojvodine čini krst sa četiri ocila. To je grb Vojvodine. Ostao je sve do 2002. godine, pune 154 godine. Upravo 2002. godine taj već heraldički tradicionalni grb Tadićevi, Jeremićevi, Đilasovi demokrate i Čankovi ligaši su izbacili iz upotrebe. Je l' tako, gospodo narodni poslanici, ili ne? Time su Tadićevi, Jeremićevi, Đilasovi demokrate i Čankovi ligaši počinili neviđeni heraldički, nacionalni, politički skandal, neviđen na ovim balkanskim i evropskim prostorima.

Zašto su ga Jeremićevi, Tadićevi, Đilasovi demokrate i Čankovi ligaši izbacili iz upotrebe? Zato što taj grb ima za glavni heraldički simbol u sebi glavno nacionalno obeležje Srba, a to je krst sa četiri ocila. To je razlog. To je prvi put izvršena na heraldički način desrbizacija Vojvodine i ona je...

Da se razumemo, dame i gospodo, heraldička tradicija u Vojvodini jeste i tradicija heraldičkih simbola Banata, Bačke i Srema, ali i zvezda petokraka kao simbol antifašizma. Valjda neće niko od naučnika negirati da ona se nije dokazala kao antifašistička, pa ako hoćete, je l', i za Vojvodinu. Zato kod koncipiranja eventualno novog grba Vojvodine treba voditi računa da se u njemu nađu svi tradicionalni heraldički simboli. Tako kaže nauka i tu je tačka. A to znači da se može izići iz postojeće krize u koju smo ušli.

Prema važećem statutu AP ima dva grba, oficijalni i tradicionalni. Ovaj tradicionalni zahvaljujući SNS-u, jer spasavala je obraz Vojvodine. I sad je to na snazi. Nadam se da će u bliskoj budućnosti AP posedovati jedan grb, koji će odražavati heraldičku, istorijsku tradiciju Vojvodine svih ovih tradicionalnih simbola. I tu nema problema. Tu treba samo nauči dati da ona učini svoje, a politika da prihvati.

I na kraju, kako je i predsednik Poslaničke grupe SNS rekao, poslanici SNS-a neće glasati za ovu rezoluciju i zakon. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Žarko Obradović.

Izvolite.

ŽARKO OBRADOVIĆ: Hvala.

Poštovana predsednice, poštovane kolegice i kolege, članovi Narodne skupštine Republike Srbije, želeo bih, pre svega, u ime SPS-a da istaknem doslednost predsednice Narodne skupštine Republike Srbije što je ovo veoma važno pitanje za Srbiju stavila na dnevni red.

Želim takođe da kažem da je Skupština pravo mesto za razgovor o autonomiji Vojvodine i o sadržaju te autonomije.

Takođe želim da istaknem da je stav SPS-a da o autonomiji treba razgovarati. Autonomija je deo identiteta, deo bića Vojvodine, nešto što je postojalo i što postoji i što niko iz SPS-a ne dovodi u pitanje. Naprotiv, SPS je i ranije i sada jasno istakla da je za autonomiju Vojvodine, ali autonomiju Vojvodine u Srbiji, a ne autonomiju Vojvodine protiv Srbije.

Želim da istaknem i doslednost predlagača afirmaciji ove teme. Godinama unazad gospodin Čanak govori o autonomiji Vojvodine. To ne znači da se slažem s onim što on govori, to je njegovo pravo, ali i pravo nas ostalih narodnih poslanika i mene kao poslanika Poslaničke grupe SPS da kažem nešto o tekstu dokumenata o kojima danas raspravljamo, ali takođe i o obrazloženju koji je predlagač dao.

Naime, smatram da je tekst Predloga rezolucije o Vojvodini površan, jednostran, u mnogim elementima protivurečan, suprotan Ustavu, čak i faktičkom stanju u zemlji, a i u mnogim stvarima je ostao apsolutno nedorečen. Ali sve ono što nije sadržano u tekstu rezolucije o Vojvodini, primera radi, predlagač nam je predočio prilikom obrazloženja predloga teksta, tako da smo dobili potpunu sliku šta u stvari predlagač želi.

Dakle, uprkos netačnosti brojnih navoda u obrazloženju, koje ću ja kasnije navesti, jasno se vidi žal predlagača za statusom Pokrajine koji je bio utvrđen Ustavom iz 1974. godine, gde je postojao i Ustav Pokrajine, i izvršna, i sudska i zakonodavna vlast, imovina, prihodi, a to su elementi i sadržaj autonomije za koje se predlagač zalaže i koje je naveo u obrazloženju. Dakle, ono čega nema u predlogu teksta, sve dvosmislenosti, ili gotovo sve, ili nedorečenosti koje postoje, predlagač je objasnio obrazlažući predlog teksta rezolucije.

Predlagač evidentno želi autonomiju kojom će Vojvodinu pretvoriti u državu u državi. Pomenuću u prilog ovoj tvrdnji dva rešenja iz Ustava Republike Srbije iz 1974. godine koja govore o ustavu Pokrajine. Naime, u osnovnim načelima Ustava Republike Srbije iz 1974. godine se ističe da radni ljudi, narodi i narodnosti Srbije ostvaruju svoja suverena prava u Socijalističkoj Republici Srbiji i u socijalističkim autonomnim pokrajinama u skladu sa njihovim ustavnim pravima, i u članu 167, ima više članova a ja sam odabrao ovaj da upoznam širu javnost: „U Socijalističkoj Republici Srbiji i socijalističkim autonomnim pokrajinama obrazuje se Predsedništvo Republike, odnosno Predsedništvo AP, koje predstavlja Republiku, odnosno AP, i vrši druga prava i dužnosti utvrđene ovim Ustavom, odnosno pokrajinskim Ustavom“. Znači, žal za Ustavom je vrlo evidentna.

Predlagač očigledno želi rešenja koja su ranije, odredbama Ustava iz 1974. godine, već bila učinila Srbiju disfunkcionalnom državom, državom koja nije bila u mogućnosti da utvrdi jedinstvo pravnog poretka na celoj svojoj teritoriji. U prilog ovoj tezi želim da vam citiram dva dokumenta koja su deo elementa prethodnog ustavnog perioda. Savezni ustav, gde se govori da u Veću republika i pokrajina na osnovu date saglasnosti skupština republika i skupština autonomnih pokrajina se utvrđuje predlog zakona, odnosno drugog opšteg akta. Znači, bez saglasnosti skupština autonomnih pokrajina nije bilo moguće utvrditi predlog akta na saveznom nivou.

Ili još eksplicitnije, pravi dometi tadašnje autonomije i autonomije za koju se predlagač zalaže mogu se još bolje videti iz stava 3. člana 301. Ustava Republike Srbije, u kom se kaže da zakon donosi Skupština Socijalističke Republike Srbije uz prethodnu saglasnost skupština autonomnih pokrajina. Ako tu saglasnost da samo skupština jedne autonomne pokrajine, zakon se može doneti i primenjuje se na teritoriji Republike van teritorija autonomnih pokrajina i teritorije pokrajine čija je skupština dala saglasnost. Znači, iz ova dva citirana stava se vidi vrlo jasno da autonomija koja je tada postojala i za koju se predlagač u obrazloženju tako zdušno zalaže podrazumeva apsolutno stvaranje jedne paradržavne jedinice unutar Republike Srbije.

Netačne su i tvrdnje predlagača da je Ustav iz 1940. godine promenjen na protivustavan način, kao što su i zlonamerne kvalifikacije koje je izneo na račun Slobodana Miloševića.

(Nenad Čanak: Bila je 90. godina, ne 40.)

Ali, s obzirom na to da geneza svih događaja vodi od ovih ustavnih rešenja, način promene Ustava Socijalističke Republike Srbije iz 1974. godine podrazumeva da Skupština Republike Srbije odlučuje uz saglasnost skupština autonomnih pokrajina. A skupštine autonomnih pokrajina, i Skupština AP Kosovo i Metohija i Skupština AP Vojvodina, donele su pozitivne odluke i saglasile se sa predlogom ustavnih promena koje su kasnije usledile. Znači, Srbija je ispunila sve uslove i donela Ustav koji je odredio pravu meru autonomije i uspostavio pravno jedinstvo države na celoj teritoriji.

Netačne su tvrdnje predlagača iznete prilikom obrazlaganja Predloga zakona koje se odnose na tvrdnje da je posle Drugog svetskog rata poremećen međuetnički balans. Znamo šta se desilo, ali u situaciji kad jedan deo stanovništva sa teritorije odlazi sa fašistima a drugi deo stanovništva dolazi kao deo procesa preseljavanja stanovništva iz ruralnih područja Jugoslavije u Vojvodinu ne može se reći da je poremećen etnički balans i u čiju bi to bilo korist ili štetu. Naprotiv, svi mi koji govorimo o Vojvodini, govorimo da je Vojvodina pravi primer jedne skladne međuetničke zajednice, gde postoji 29 različitih etničkih zajednica, i da je Vojvodina pravi primer svima u Evropi jednog skladnog života i ne vidim uopšte razlog da se koristi termin međuetničkog balansa.

Netačna je i površna ocena predlagača o navodnoj ekonomskoj šteti koju je Vojvodina doživela u godinama posle donošenja novog Ustava Republike Srbije, govorim o 90-im godinama prošlog veka. Nema objašnjenja, čak ni reči, u obrazloženju predlagača o sankcijama UN uvedenim 1992. godine, sami znate, zbog događaja za koje Srbija, kasnije se utvrdilo, nije bila kriva, ali je OUN te sankcije uvela. Nema reči o brizi i svemu onome što je uradila i Republika Srbija, ali i AP Vojvodina, u zbrinjavanju više stotina hiljada izbeglica koje su bile proterane ili su došli iz Slovenije, Hrvatske i BiH. Nema ni reči o posledicama bombardovanja kojim smo bili izloženi od 24. marta do 10. juna 1999. godine. Evo, sad se navršava 20 godina od tog tragičnog događaja.

Nema ni reči o efektima onoga što se desilo posle 5. oktobra. Ako ovaj prvi deo gospodin Čanak nije želeo da pominje iz političkih razloga, onda je makar trebalo da pomene ovaj drugi, jer je u drugom delu apsolutno učestvovao. Sve ono što nisu sankcije i bombe uništile, uništila je liberalizacija uvoza koju je učinio DOS 2001. godine, a gospodin Čanak jeste apsolutno bio deo tog političkog establišmenta. A ono što je i ostalo živo posle te liberalizacije, eventualno neka fabrika i slično, to je dokusureno privatizacijom, pljačkaškim

privatizacijama koje su izvršene u tim godinama i nije pošteno, kada već ovako detaljno gospodin Čanak govori o svim elementima autonomije Vojvodine pa se koristi ekonomskim pokazateljima, da ne koristi i te reči. Uostalom, još kolega Nedimović je juče govorio o tome.

Kako sam istakao, u značajnom delu je tekst rezolucije površan, nedorečen. Nema ni pomena o prisajedinjenju delova nekadašnje Austrougarske Kraljevini Srbiji. Predlagač govori o 1945. godini, ne pominje odluku Velike narodne skupštine iz 1918. godine. Evo, dozvolite da citiram samo dva stava, dve odluke Velike narodne skupštine iz 1918. godine: „Priključujemo se Kraljevini Srbiji, koja svojim dosadašnjim radom i razvitkom ujemčava slobodu, ravnopravnost, napredak u svakom pravcu, ne samo nama, nego i svima slovenskim, pa i neslovenskim narodima, koji s nama zajedno žive. Nesrpskim i neslovenskim narodima koji ostaju u našim granicama obezbeđuje se svako pravo kojim žele da kao manjina očuvaju i razviju svoje narodno biće“.

U tekstu rezolucije o Vojvodini predlagač iznosi tvrdnje koje dovode u pitanje i našu spoljnu politiku, države, ili ih negiraju. Primer ovom mom iznesenom stavu je tekst rezolucije, stav 4, koji tvrdi da Srbija treba da postane deo evropske porodice kao država sa miroljubivom spoljnom politikom. Neko od kolega je juče govorio o tome.

Šta znači, gospodine Čanak, sa miroljubivom spoljnom politikom? Kakvu spoljnu politiku Srbija danas vodi? Da li Srbija vodi agresivnu spoljnu politiku? Da li Srbija ne razgovara o spoljnoj politici na nivou organa koji su za to zaduženi? Da li se mogu naći reči prigovora za ono što predsednik Republike Srbije gospodin Vučić radi u međunarodnim odnosima? Da li se mogu naći reči protivljenja za ono što ministar inostranih poslova gospodin Dačić radi? Da li nije jasno da postoje četiri strateška cilja u spoljnoj politici Republike Srbije, a to je postizanje statusa člana EU, održavanje dobrih odnosa sa Ruskom Federacijom, sa Narodnom Republikom Kinom, sa SAD? Šta je tu sporno? Razvijanje dobrih odnosa u regionu, šta je tu sporno? Razvijanje dobrih odnosa sa susedima?

Ako imate pojedinačan stav koji se ne slaže sa ovom tvrdnjom, to je u redu, to je vaše pravo, ali se ne može izneti tvrdnja da treba da vodimo miroljubivu politiku, jer to implicira da ne vodimo doslednu spoljnu politiku. Ili tvrdnja iz istog 4. stava o zajedničkoj spoljnoj politici gde se indirektno, zajedničkoj spoljnoj politici u okviru vrednosti EU, uključujući i zajedničku spoljnu politiku. Zar mi kao deo pristupanja procesu EU ne usaglašavamo svoju spoljnu politiku?

Pa da, samo što stepen usaglašenosti te spoljne politike u odnosu na EU zavisi od dokumenata koje EU donosi i, naravno, od naših interesa. U jednim trenucima je bila 80%, 70%, sad je 50%. Ali to poglavlje o usaglašenosti sa spoljnom politikom EU je poglavlje koje ima svoj rok, traje do sticanja statusa

člana u EU. Time se implicitno... Naravno, mi znamo na šta se sve ovo odnosi iako to ne piše, to se odnosi na Rusku Federaciju. To treba dovesti u pitanje, znači, naše odnose sa Ruskom Federacijom.

Ne vidim razloga zašto Srbija ne bi imala odlične odnose sa Ruskom Federacijom, jer u Ruskoj Federaciji imamo prijatelje koji nam pomažu u međunarodnim odnosima. Ako možemo da sarađujemo sa onima koji su nam bombardovali zemlju, ne vidim razloga da ne sarađujemo sa onima koji su nam prijatelji odvajkada. Na kraju krajeva, da nije bilo te Ruske Federacije i prava koje je stekla unutar Otomanskog carstva kasnijih godina 18. veka, da bude zaštitnik hrišćanskog življa u Otomanskom carstvu, pitanje je šta bi se dešavalo i sa našim narodom, i šta bi bilo sa našom državom i kako bi tekao taj proces istorijskog oslobađanja. I zašto ne sarađivati sa Ruskom Federacijom? Mislim da nema potrebe jer se ovde implicira nešto što apsolutno ne postoji.

Okolo zakona o finansiranju AP, o njegovoj manjkavosti, nestručnosti najbolje govori podatak da su članovi 7, 8, 9. i 10. odlukom Ustavnog suda već ranije označeni suprotni Ustavu Republike Srbije. O njegovoj suštini političkoj i pravnoj, odnosno faktičkoj, i zalaganju za samostalnost u odnosu na Srbiju i eksteritorijalnu Vojvodinu najbolje govori član 11. Predloga zakona u kome se ističe da će taj zakon važiti na teritoriji... Samo da nađem Predlog zakona, član 11, da ne bih ostao nedorečen u ovom stavu. Član 11: „Ako su odredbe drugih zakona, odnosno propisa, u suprotnosti sa ovim zakonom, primenjuju se odredbe ovog zakona“. Znači, supremacija zakona Vojvodine u odnosu na zakon Republike Srbije ili drugi pravni akt.

O građanima i građankama uopšte neću govoriti, mislim da je to i moj kolega Dušan Bajatović juče eksplicitno rekao, samo ću vam citirati, gospodine Čanak, član 1. Ustava Republike Srbije, koji kaže da je „Republika Srbija je država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive, zasnovana na vladavini prava i socijalnoj pravdi, načelima građanske demokratije, ljudskim i manjinskim pravima i slobodama i pripadnostima evropskim principima i vrednostima“. Znači svih građana, nema građana jednog dela Republike Srbije.

Iz svega iznetog Poslanička grupa SPS neće glasati za predloge ovih dokumenata o Vojvodini i o njenom finansiranju, jer ovo nisu zakoni koji bi bili doneti u prilog jedinstvu, toleranciji, već vode svađi, sukobima i podelama unutar srpskog društva i prave neku eksteritorijalnost koja ne treba da postoji. Hvala.

PREDSEDNIK: Predlagač, Nenad Čanak.

NENAD ČANAK: Zahvaljujem kolegi Obradoviću na ovom iscrpnom izlaganju i samo bih nekoliko pojašnjenja želeo da pružim.

Prvo, vi, gospodine Obradoviću, govorite o tome da postoji nekakva žal za Ustavom iz 1974. godine u delovanju mom i LSV-a. Ustav iz 1974. godine je bio važeći pre bukvalno četiri države, jer je u međuvremenu i SFRJ, pa SRJ,

pa SCG, pa evo sada Republika Srbija, drugim rečima, on je istorijska kategorija koja apsolutno nema nikakvo pravno niti važenje, niti može biti primenljiv na današnje odnose unutar Republike Srbije.

Ono što me čudi u vašem izlaganju je to što kao da smećete sa uma da upravo vi pripadate političkoj stranci koja baštini tradicije onih koji su taj Ustav donosili – to nije LSV, nego upravo SPS – i gde je LSV potpuno svesna da taj Ustav ne da nije bio savršen, nego je bio Ustav koji je u sebi sadržao izuzetno kompleksne i za današnje vreme nerazumljive pojmove, poimence navodeći ko je predsednik Republike i slične stvari, što je potpuno suprotno demokratskim principima. Samim tim, ne govorim uopšte o Ustavu iz 1974. godine, govorim o autonomnosti, *auto nomos* znači samostalno donošenje normi, a to je nešto potpuno drugo i ne može se uopšte porediti sa Ustavom iz 1974. godine. Mi ovde treba da razgovaramo o tome kakva bi Vojvodina trebalo da bude u 21. veku, čiju smo prvu petinu, evo, već potrošili, a ne da se vraćamo u 20. vek.

Drugo, govorite o Ustavu iz 1990. godine. Taj Ustav iz 1990. godine, moram vas podsetiti, jeste donet uz saglasnost pokrajinskih skupština kada je pre toga već urađen jedan tip promene sastava tih skupština, što 1978. godine tzv. antibirokratskom revolucijom u Novom Sadu, što 1989. godine na Kosovu. Dakle, u pitanju je bio pritisak unutar jednopartijskog sistema na delove jedne te iste partije. To su bile frakcijske borbe unutar jedne partije i samim tim je taj Ustav bio jednopartijski Ustav, jer smo se mi tada kao opozicija zalagali 1990. godine – prvo izbori pa Ustav, a ne Ustav pa izbori. To je bio naš stav. I sa druge strane, taj Ustav je u svom poslednjem članu, podsetiću vas, imao odrednicu koja glasi – u slučaju da su odredbe ovog Ustava u suprotnosti sa odredbama Ustava SFRJ, primenjivaće se odredbe ovog Ustava. Time je, gospodine Obradoviću, to bio prvi separatistički Ustav na teritoriji SFRJ, jer je direktno stavio sebe iznad federalnog Ustava donošenjem takve pravne norme.

Kada ste govorili o poremećaju etničkog balansa u Vojvodini, ja to nisam govorio iz bilo kakvog razloga nekakve žali za ovim ili onim, jer Vojvodina, ako malo bolje pogledate, svakih pedesetak godina promeni u velikoj meri sastav stanovništva – jer sastav stanovništva 1945. godine nije bio ni sličan sastavu stanovništva 1895. godine ili 1995. godine, dakle svakih pedeset godina se stanovništvo u Vojvodini u velikoj meri promeni – nego sam samo to izneo kao okolnost da bih pojasnio vreme u kome su se neki događaji odvijali.

Spominjanje 1918. godine, zamerate mi za nespominjanje toga datuma, razlog tome je sledeći. Naime, odlukama međunarodno priznate Privremene narodne skupštine Demokratske Federativne Jugoslavije posebno je naglašeno da između predratne i današnje Jugoslavije „nema u pogledu njenog unutrašnjeg uređenja nikakvog kontinuiteta“. Znači, u odnosu na unutrašnje uređenje. Međunarodno Nova Jugoslavija pod vlašću komunista je prihvatila kontinuitet sa Kraljevinom, ali u unutrašnjem poretku proklamovan je potpuno

revolucionarni pravni diskontinuitet. U tom smislu, zbog toga i jeste formalno pravno, ali i politički, bilo nužno obnoviti veze Vojvodine i Srbije, što je i učinjeno 1945. godine, 10. avgusta, i toga dana je Treće zasedanje Avnoja preraslo u Privremenu narodnu skupštinu Demokratske Federativne Jugoslavije, najviše zakonodavno predstavničko telo. I upravo je to razlog zbog koga ja vezujem vezu današnje AP Vojvodine i današnje Srbije za 1945. godinu, a ne 1918. godinu. To je razlog. Nije drugi razlog.

Dakle, nemam nameru da dovodim u pitanje vezu, nego samo da je preciziram. Kao što smo govorili o Ustavu iz 1974. godine koji je bio pre nekoliko država, tako je i ovo prisajedinjenje Vojvodine, ili kako god hoćete to da nazovete, sa svim kontroverzama koje taj događaj može da izaziva kod istoričara, nešto što pripada drugom vremenu, pošto se u međuvremenu dogodio još jedan rat sa svime što se u njemu dogodilo, revolucijom i, ponavljam, međunarodno priznata Privremena narodna skupština DFJ je onda donela tu odluku. To je jedini razlog zbog koga govorim o 1945. godini, a ne o 1918. godini.

I upravo iz toga proističe još jedna važna stvar, a to je da se vrlo brzo posle toga došlo do pokušaja, već 1. septembra 1945. godine predsedništvo Narodne skupštine Srbije donosi Zakon o ustanovljenju i ustrojstvu AP Vojvodine, gde se preko tog akta pokušalo ozakoniti tumačenje prema kome je autonomiju Vojvodine formirala Srbija. Autonomiju Kosova je formirala Srbija na svojoj teritoriji; autonomija Vojvodine je potpuno drugog karaktera.

Međutim, sve ovo o čemu sad razgovaramo čak i nije tema relevantna za zakon o kome sada govorimo. Zakon o kome govorimo je ustavna obaveza o kojoj sam već u više navrata govorio, a za koju smatram i svi mi smatramo u LSV-u da je neophodno da bude donet zato da bi se izašlo iz stanja pravnog vakuuma nastalog nedonošenjem zakona o finansiranju Vojvodine deset godina od njegovog Ustavom propisanog roka.

Što se tiče uništavanja ekonomije posle 5. oktobra, čiji je sinonim Miroljub Labus i jedna potpuna nekontrolisana liberalizacija, tu se sa vama više nego slažem. To je bio nedopustiv potez, na koji, nažalost, LSV nije mogla, s obzirom na tadašnje odnose u društvu, da utiče, ali je dizala glas protiv toga iz jednostavnog razloga što se time apsolutno zabio nož u leđa domaćoj privredi, jer umesto da se proces transformacije privrede razvuče na dovoljan broj godina da bi se privreda mogla prilagoditi, to je skraćeno na par meseci, što je potpuno nespremnu privredu bacilo na kolena.

Što se tiče miroljubive spoljne politike, moram reći da me čudi malo vaš stav, zato što mi to govori očigledno o lošoj redakciji, lošem definisanju unutar samog Predloga zakona, koji ste mogli da popravite amandmanom. Niko ne kaže da Srbija ne vodi miroljubivu spoljnu politiku, nego se samo naglašava miroljubivost spoljne politike Srbije. U tom kontekstu mislim da je u pitanju

samo nesporazum; ne govorimo ni o čem drugom. Ali, da bi se ta miroljubiva spoljna politika, naročito prema okruženju, mogla još bolje potcrtati, bilo bi više nego uputno da se, recimo, državni organi Srbije odrede prema osudi Radovana Karadžića na doživotnu robiju prihvatajući činjenicu da je bio umešan u genocid iza koga je u određenom svetlu stajalo i rukovodstvo Srbije u to vreme.

Razlog zašto govorim ovako je to što je na potpisu Dejtonskog sporazuma kao jedan od potpisnika bio tadašnji predsednik Slobodan Milošević kao vrhovni komandant oružanih snaga SRJ. I sada, ako ste imali Aliju Izetbegovića kao vrhovnog komandanta armije BiH, Tuđman dr Franju kao vrhovnog komandanta armije Republike Hrvatske i Slobodana Miloševića kao vrhovnog komandanta armije SRJ, onda je potpuno jasno da njihova tri potpisa govore o onima koji zaključuju neki sporazum kojim se prekida rat. Sporazum kojim se prekida rat potpisuju oni koji su rat vodili, a ne oni koji nisu vodili. Tako da je tu, recimo, jedna stvar o kojoj bismo mogli da polemišemo, ali mislim da to u ovom trenutku nije tema pošto govorimo o zakonu o finansiranju Vojvodine.

I vaše pitanje zašto ne sarađivati sa Ruskom Federacijom, nigde nije napisano da ne treba sarađivati sa Ruskom Federacijom. Štaviše, Ruska Federacija je izuzetno značajna, naročito u domenu saradnje na energetskom planu, i tu nema nikakvih dilema, i tu nema dalje priče.

Pitanje usaglašavanja spoljne politike o kojoj se ovde radi je pitanje praktično harmonizacije ukupnog sistema funkcionisanja Republike Srbije sa EU, ukoliko je, a u to ne sumnjam, dominantna želja u ovom parlamentu da se uđe u Evropsku uniju. I vi i ja smo, u krajnjoj liniji, zajedno radili na tome toliko puta.

Evo, to sam samo želeo da kažem.

PREDSEDNIK: Žarko Obradović, replika.

ŽARKO OBRADOVIĆ: Hvala vam, gospodine Čanak, na ovim pojašnjenjima. Mislim da su ona bila potrebna i javnosti radi, ali dozvolite mi da i ja nešto kažem.

To što baštinito tradicije partije koja je postojala u vreme bivše SFRJ ne znači da se slažemo sa svim onim što je rađeno u ime te partije. Znači, ja lično a i ogromna većina mojih članova mislimo sve najgore o Ustavu iz 1974. godine, zato što je to bio uzrok dezintegracije, raspada i svega onoga što se desilo i što je, da kažem, stvorilo osnove za raspad jedne lepe države. Šta god ko o njoj mislio, za mene je to bila dobra država.

Ja sam naveo vrlo taksativno, jer ste vi govorili o tim vremenima, ja sam naveo kakav je bio sadržaj autonomije u to vreme i baš član Ustava Republike Srbije koji govori o tome da čak i u slučaju ne samo da je potrebna saglasnost skupština autonomnih pokrajina za promenu Ustava, nego bez te saglasnosti

skupština autonomnih pokrajina važenje nekog zakona ne bi mogao da važi na teritoriji jedne pokrajine.

Ako smo se složili za to, ja sam rekao i vrlo sam, čini mi se, bio jasan, da je po mom mišljenju predlagač u obrazloženju više rekao o onome za šta se zalaže nego u tekstu Predloga koji mi imamo danas. Jer, izvinite, ako vi afirmišete autonomiju iz 1974. godine, sa Ustavom, sa zakonodavnom, izvršnom, sudskom vlašću i, kako kažete, da je izvršena potpuna autonomija Vojvodine, a država Vojvodina je praktično tada bila, i Kosovo, država u državi, a mi znamo kakav je bio splet istorijskih okolnosti, to...

Može, apsolutno. Vi ste predlagač. Ja ne govorim o LSV, ali vi je zastupate. Ja nisam namerno pomenuo predlagač, nisam ulazio u to ko je napisao taj dokument, nego sam govorio samo o sadržaju dokumenta i onome što ste vi rekli u obrazloženju.

Ustav iz 1990. godine je promenjen na način koji je predvideo prethodni Ustav. Onda ne može da stoji vaša formulacija da je promenjen na protivustavan način. Jer, izvinite, ja čitam ovde, kaže – Vojvodini su vraćene nadležnosti koje su bile protivustavno uzurpirane od strane centralističke vlasti. Nisu bile protivustavne, u skladu sa Ustavom su izvršene. To da li se vama dopada ili ne dopada, gospodine Čanak, to je vaše lično pravo.

Naravno da ja ovaj razgovor smatram veoma dobrim zato što razgovaramo i o budućnosti, ali sami u ovom jednom delu teksta zakona govorite da treba neka rešenja, buduća rešenja, da nađemo na osnovu iskustava demokratskih zemalja. Znači, i mi polazimo, iskustva ne mogu implicirati nešto što se dešava u budućnosti, nego što je sadržaj prošlosti. Sasvim je logično što sam ja pomenuo ova rešenja, da se ne bi primenila. To je moj ugao bio, a vi možete razmišljati na način na koji to smatrate da treba. Hvala.

PREDSIEDNIK: Zahvaljujem.

Replika, Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Prilično je neverovatno šta mi danas ovde slušamo. Podsećam da govorimo o zakonima, odnosno o predlogu zakona i rezolucije koji nam otvoreno stavljaju do znanja separatističke težnje predlagača. I onda usred te rasprave predlagač poziva državu da se odredi prema presudi, sramnoj, katastrofalnoj, drastičnoj presudi koju je zločinački Haški tribunal izrekao Radovanu Karadžiću. I još kaže da se vlast opredeli prema toj presudi s obzirom na činjenicu da je Karadžić učestvovao u genocidu.

Dakle, u Srebrenici nije bilo genocida. Može sto puta Haški tribunal da tako nešto presudi; ne, nije bilo genocida. Ali ovi što poštuju presude Haškog tribunala, poput Čanka, poput, sinoć na društvenim mrežama, Balše Božovića, Aleksandre Jerkov, Maje Videnović i ostalih mrzitelja srpskog, svega što je srpsko, da li to znači da oni priznaju ono što je Haški tribunal rekao da Naser Orić nije odgovoran za masakr Srba u Srebrenici, u Kravici? Je l' oni misle da

Haradinaj nije odgovoran za masakr Srba na KiM? Je l' oni misle da Gotovina nije odgovoran za zločinačko ubijanje Srba na teritoriji Republike Srpske Krajine, za „Oluju“, za „Bljesak“?

Prosto je neverovatno da postoji neko ko se zove Srbinom da može danas, posle jučerašnjeg dana, seiriti nad onim što je tragično, ne samo za Radovana Karadžića, junak je on bio i ostao, i on će tu svoju doživotnu kaznu dostojanstveno i smrt dočekati u Haškom tribunalu ili negde gde ga budu odveli na služenje kazne, ali ne žele da razumeju da je ta presuda zapravo osuda srpskom narodu, Republici Srpskoj.

Ali džabe su im i ovakve rezolucije i ovakvi predlozi neće...

PREDSEDNIK: Vreme vam je prošlo. Hvala. Izvinjavam se.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani narodni poslanici, poštovani predstavnici predlagača, juče nije bilo dovoljno vremena da se odgovori na neke stvari. Iako nije ovo baš karakteristična tema i uopšte čitava procedura vezana za donošenje zakona da bi Vlada, odnosno predstavnici Vlade odgovarali na pitanje, ali moram da kažem u kontekstu prethodne priče koja je bila pre jedno 10-15 minuta. Postavilo se pitanje zašto jedinice lokalnih samouprava nemaju više novca da bi mogle da isprate, to je bilo juče jedno od pitanja, zašto nemaju novca da eventualno isprate projekte, da ulažu u stvari koje se tiču razvoja.

Želim da kažem dve stvari. Prva stvar, najveći genocid koji je u okviru privatizacije i liberalizacije 2000. godine napravljen, napravljen je u privredi Vojvodine. Ne postoji veći genocid koji je napravljen nad ekonomijom bilo kog dela Srbije nego što je napravljen na prostoru Vojvodine. Mislim da to treba jedno 16 puta da ponovim.

A sad ću vam reći zašto. Juče smo razgovarali na temu kako se Vojvodina razvijala od 1972, 1973, 1974, 1975. godine. Baš na potencijalu sirovinske baze u poljoprivredi i izgradnji prerađivačkih kapaciteta i svega onog ostalog, logistike koja prati prerađivačke kapacitete, jer ne postoji ništa normalnije da tamo gde postoji sirovina da pokuša da se razvije i prerada. E, upravo to, tog 1. januara 2001. godine sa rušenjem barijera i nezaštitom i poljoprivrede i prerađivačke industrije je unakažena srpska Vojvodina, privreda u okviru Vojvodine.

Sve što je hranilo tu Jugoslaviju od 22 miliona stanovnika najvećim delom se nalazilo na prostoru Vojvodine. Pričam o prerađivačkim kapacitetima. Naravno, opet se vraćam na to, prirodno, gde je sirovina, da se ona i prerađuje. Ali ta odluka, tadašnja, tih predstavnika DOS-a je bila, to ne znam čime bih to okarakterisao, ne postoji reč u srpskom jeziku kojom bih ja to mogao da opišem.

Pa ne znam reč. Ja bih rekao, ali ne znam, ne znam tu reč. Interes, genocid, kako god hoćete. S jedne strane genocid, s druge strane interes.

Al' hajde da pokušamo još jednu stvar da kažemo, šta se opet desilo tamo 2007, 2008. godine u nekim lokalnim samoupravama na prostoru Vojvodine. Takvo zaduživanje tih jedinica lokalne samouprave kod poslovnih banaka kakvo svet nije video. Vrbas, da vi vidite njihove finansije tada, do pre dve godine, tri, kakvo zaduživanje. Pa tri veka da žive, ne mogu da vrata šta je zaduženo. A za šta? Pa skoro niko ne zna. E, to su razlozi. Manja privredna aktivnost, odnosno skoro nikakva usled ovakvih ludačkih procesa i ova druga stvar.

I šta želim još jednu stvar da kažem. Nema razvoja Vojvodine bez razvoja privrede. Nema razvoja nijednog dela Srbije bez razvoja privrede. Bez toga i bez tog ekonomskog potencijala mi možemo da pričamo o čemu god hoćemo, možemo ovde da vodim priče 300 dana, ali ako ne bude ovo što Vlada radi, ulaže u infrastrukturu da bi se dovelo što više investitora, ako se ne ulaže u obnovu reka, potencijala lučkih, nema ni razvoja poljoprivrede, a samim tim ni prerađivačke industrije.

Zbog javnosti želim jednu stvar da kažem. Vlada Republike Srbije je u januaru donela posebnu uredbu vezanu za podsticanje prerađivačkog sektora u prehrambenoj industriji, gde se ne potencira samo masovno zapošljavanje, nego se potencira dovođenje novih tehnologija koje su u stanju da apsorbuju taj sirovinski potencijal koji postoji oko nas.

I zašto mi imamo najviše problema sa pojedinim kulturama na prostoru Srbije kada pričamo o poljoprivredi, poljoprivrednim kulturama? Pa baš zato što nemamo tu prerađivačku industriju, koja je unakažena. A šta se desilo tamo 2005, 2006. godine, u nastavku tog ludila? Privatizacija poljoprivrednih kombinata. Ko zna kome, za ko zna koje pare, bez ikakvih sredstava obezbeđenja. I ko je opet tu na gubitku? Opet privreda Vojvodine. I stalno sve počinje i završava se na tome.

Kada imamo potencijal ekonomski, naravno da ćemo da jačamo. To se upravo sad dešava, u zadnje dve-tri godine. Mi imamo mnogo bolje finansije i u Rumi, i u Šidu, i u Novom Sadu i u Zrenjaninu, mnogo bolji ekonomski potencijal, na osnovu kog možemo bilo šta da baštinimo. Ali to je napravljeno na bazi ulaganja u ove privredne potencijale. Nije ni moglo ništa da se razvije pre 15 godina, jer je bilo sve unakaženo.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Sledeći govornik je Milan Lapčević.

MILAN LAPČEVIĆ: Poštovana predsednice, dame i gospodo narodni poslanici, zamišljam Narodnu skupštinu kao najveći predstavnički organ koji treba da raspravlja o najprioritetnijim problemima ove države i daje određena konkretna zakonska rešenja. Ne smatram da je prioritetan i gorući problem ovaj

koji je danas na dnevnom redu i mislim da je bilo mnogo drugih tema koje su daleko značajnije da raspravlja ovaj najviši predstavnički dom nego što je to pitanje finansiranja AP Vojvodine.

Nisam siguran da je AP Vojvodina ugroženija finansijski od drugih delova zemlje. Naprotiv, siguran sam da postoje krajevi Srbije koji su daleko ugroženiji i iz kojih se mnogo više iseljavaju stanovnici, naročito u južnoj i istočnoj Srbiji, pa i u zapadnoj Srbiji, nego što je to u Vojvodini. I smeta mi taj žargon, koji se stalno potencira od predstavnika predlagača, kako tamo žive Vojvođanke i Vojvođani, kako se iseljavaju Vojvođanke i Vojvođani, a nisam čuo nijednog drugog kolegu da je pričao da se iseljavaju Topličanke i Topličani, Južnosrbijanci i Južnosrbijanke, Negotinci, Šumadinci, Zlatiborci i Zlatiborke i slične stvari. Ne znam čemu to potenciranje, nije mi jasno.

Prosečna nezaposlenost u Vojvodini je oko 8% prema podacima Zavoda za statistiku. U drugim delovima Srbije ta prosečna nezaposlenost ide i do 40%, u opštinama jugoistočne Srbije. Iz opština jugoistočne Srbije se u zadnjih 15 godina iselilo više od 600.000 stanovnika. Ovaj dom o tome nije nijednom raspravljao. Na lestvici opština koje imaju najnižu prosečnu zaradu ubedljivo, od 10 mesta, sedam mesta zauzimaju opštine jugoistočne Srbije. Opet se niko iz ovog parlamenta niti iz ove države nije posebno zabrinuo zbog toga, iako, naravno, ima nas poslanika koji stalno ukazujemo na tu činjenicu.

Kome mi sa juga Srbije da se žalimo, ili ovi iz zapadne Srbije, na stanje u budžetima u našim opštinama, na stanje infrastrukture, na, po nama, nedovoljnu podršku države u oblasti poljoprivrede, na primer, ili u nekim drugim oblastima?

Prema podacima koje ja posedujem, iz Fonda za podsticaj poljoprivrede, koji je negde 12-13 milijardi, zavisi od godine, više ili skoro 70% ide za teritoriju AP Vojvodine. Naravno, prirodno je i logično, najrazvijenija je poljoprivreda tamo, ali ne vidim da tu ima mesta da se žalimo za to.

Transferi opštinama i gradovima u Srbiji su podjednaki i po metodologiji i pripadaju svim opštinama i gradovima u Srbiji. Dakle, sve opštine na teritoriji AP Vojvodine dobijaju srazmernu količinu novca iz državnog budžeta kao i bilo koja opština na teritoriji uže Srbije, ili jugoistočne Srbije, ili istočne Srbije, kako god hoćete. Dakle, ti novci se koriste, između ostalog, za finansiranje nekih kapitalnih izdataka, popravljjanje puteva ili šta već u tim opštinama, a opštine sa teritorije AP Vojvodine imaju mogućnost finansiranja i iz pokrajinskog budžeta. Dakle, duplu mogućnost finansiranja.

„Putevi Srbije“ takođe popravljaju puteve i na teritoriji tzv. uže Srbije kao i na teritoriji Vojvodine. Auto-put je kompletno završen, Koridor 10, na teritoriji AP Vojvodine. Država će se zadužiti ove godine i počeo je projekat rekonstrukcije železnice, opet prvo kroz teritoriju AP Vojvodine. Postoji budžetski fond za kapitalna ulaganja za AP Vojvodinu. Država će se zadužiti

210 miliona evra za izgradnju brze saobraćajnice Novi Sad – Ruma – Šabac itd. Sedište nekih velikih javnih preduzeća, poput „Srbijagasa“ i NIS, opet su na teritoriji Vojvodine. Nijedno drugo javno preduzeće nema sedište izvan Beograda.

Ne vidim u čemu je Vojvodina ugroženija od drugih delova Srbije da je ovo prioritet. Slažem se da je Srbija centralizovana država, naročito finansijski centralizovana, i da probleme treba rešavati tako što ćemo izdvojiti one najugroženije, njima pomagati i formirati konačno ministarstvo za ravnomerni regionalni razvoj, jer je to prekopotrebno.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovane kolege poslanici, izvinjavam se, moraću na jednu temu da se osvrnem.

Čini mi se, gospodine, da ste vi pomešali 2019. i 2009. godinu. Mislim da umesto one nule treba da stoji jedinica, iz jednog prostog razloga, što je tada možda bilo 12-13 milijardi davanja za poljoprivredu, a sada ima 44. A 44 je više i od 12, 13 i od 18. Malo niste dobro videli. Ako treba, daću vam podatke, nikakav problem nije, može ovog sekunda. Svi mogu da dođu, to je javno i sve je vidljivo. Sve može da se vidi, nema nikakvih tajni. I stalno slušamo ovde kako su subvencije bile pre sedam-osam godina veće nego što su sada. Samo mi napišite otkad je 17-18 ili 12-13 veće od 44. To uči moj Filip u prvom razredu osnovne škole.

Ima još jedna stvar koju želim, zbog javnosti, nema to veze sa vama, vrlo često se u javnosti kaže – više subvencija ide na prostor Vojvodine nego u druge delove Srbije. To uopšte nije tako. Isto tako mogu da argumentujem. Evo jedna mera, iz niza mera. Marginalna podrška, što kaže gospodin Rističević, 65% gde dajemo subvencije, to je sve ovo što ide prema istočnoj, južnoj, centralnoj Srbiji, tamo gde postoje, takvih prostora nema u Srbiji. A na ostalim mestima je 50% subvencija. Mladi poljoprivredni proizvođači od 664 isplaćena zahteva, aplikacija, onih rešenja gde mladi poljoprivrednici dobiju grant od 12.000 evra, 166 je na prostoru Vojvodine. Opet to nije ni, nisam sad računao nabrzaka, možda 25% od ukupnog broja isplaćenih zahteva.

Nemojte, molim vas, da se igrate s tim, ovo su opasne stvari. Samo to bih vas zamolio. Daću vam svaki podatak uvek i u svakom trenutku.

Još jednom, 44 je uvek i u svakoj matematici veće od 12 i 18.

PREDSEDNIK: Reč ima Milan Lapčević, replika ministru.

MILAN LAPČEVIĆ: Hvala vam, gospodine ministre, za ove egzaktno podatke. Ja verujem vama da su oni tačni i, naravno, verujem i pohvaljujem to što se veći procenat subvencija za određenu, konkretnu meru izdvaja za marginalna područja, to je valjda logično i normalno. Ali niste me demantovali da u ukupnoj sumi ne odlazi ovoliki procenat koliki sam rekao. Da li je 65%,

70%, ali sigurno preko polovine ukupnih subvencija ide za teritoriju AP Vojvodine. Da li su to 44 milijarde ili 54, svejedno, ali svakako najveći deo novca završi tamo.

I rekao sam da nemam ništa protiv toga, to je logično jer je tamo poljoprivreda najrazvijenija, ali ne vidim razloga da se kuka zbog toga. Kao što ne vidim ni razloga da se traži da se stalno potencira gde su naši novci, i hoćemo još novaca, a država Srbija finansira izgradnju auto-puta, država Srbija finansira izgradnju npr. Narodnog pozorišta u Subotici, izgradnju brze pruge od Beograda do Budimpešte itd., niz je projekata.

Samo jedan podatak. Recimo, ono što građani Srbije južno od Beograda nemaju a Vojvodina ima, 1.200 ljudi radi u sistemu RTV Vojvodina, koji ima budžet od četiri milijarde dinara. Od toga najveći deo ide iz republičkog budžeta. Dva televizijska, tri radijska programa. Razumem, ima nacionalnih manjina, potrebno je podržati to, za to sam uvek, ali izvinite, da li je moguće da ne postoji ni jedan jedini ni radijski ni televizijski javni servis za građane ostatka Srbije? Mi treba svi da izdvajamo i taksu od 150 dinara da bi se finansirao RTS i RTV.

PREDSEDNIK: Hvala.

Prvo Nenad Čanak, pa onda ministar.

NENAD ČANAK: Hvala, uvaženi kolega, na ovim opservacijama, pa bih samo par stvari želeo da pojasnim.

Prvo, sada ste rekli čemu pitanje gde su naši novci. Prvo, nije to nikada bilo pitanje, uvek je bilo pitanje čiji su naši novci. To je nešto drugo. Zato što naš nesporazum sa centralnim vlastima je uvek isti, jer mi hoćemo naše pare, oni hoće naše pare, i mi nikako da se dogovorimo čije su naše pare. Tako da je tu, u stvari, suština tog nesporazuma oko novca.

Drugo, žao mi je što vam smeta, što vam izgleda da potenciram u govoru to oko iseljavanja Vojvođana. Mi sebe tako nazivamo. Šta da radim kada sam, otkad sam se rodio, učen da sam Vojvođanin. Srbin, naravno, po rođenju, Vojvođanin po mestu gde živim i to je jednostavno to. Nemam ja tu nikakvu potrebu za nekakvim izdvajanjem od nekoga drugog. Kao što je moj deda iz Dića bio Srbijanac. Mislim, ja ne vidim šta je tu sporno.

Spominjete auto-put, spominjete prugu koja ide kroz Vojvodinu. Pa znate kako, kako bi inače stigli iz Beograda, recimo, u Peštu, ako ne bi napravili prugu kroz Vojvodinu? To je državni projekat. Kako biste stigli bilo gde na sever ako ne napravite kroz Vojvodinu put? To je takođe državni projekat. S tim što, podsetiću, auto-put, recimo, od hrvatske granice pa do spajanja s auto-putem Beograd – Novi Sad je podigla Autonomna Pokrajina Vojvodina podigavši kredit koji je vraćala od sopstvenih sredstava. RTV je formirala APV od sopstvenih sredstava, dok ih je imala.

I zato, u stvari, sad i razgovaramo o finansiraju APV, o zakonu o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine. Ne tražimo mi više para, nego tražimo da se iz Vojvodine manje odnosi. Dakle, samo je to poenta, da bismo pojasnili, dakle, kompletno o čemu se zaista radi. Dakle, ne pitanje da tražimo da nam se nešto da, nego da nam se manje uzima. Evo, to je cela priča. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovane kolege poslanici, moram, pre svega zbog javnosti, da kažem nekoliko reči, jer ja prosto ne mogu da verujem koliko se ovde iznose, od strane pojedinaca, netačni podaci.

Uopšte nije tačno da u ukupnoj količini sredstava više ode na prostor Vojvodine. Vi ste pomešali meru hektara i ukupne subvencije. Naravno da po hektarima, kada bi samo gledali po toj jednoj meri, bilo bi više, jer više obradivog zemljišta ima na prostoru Vojvodine. Sve ostale mere, uopšte niste u pravu. Čak u ukupnom iznosu, pošto ova država potencira najviše stočarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo u smislu mera, one odu na prostor istočne, centralne, južne Srbije. Znete koliko od ukupnog budžeta ode na prostor Vojvodine? Ne više od 35% ukupnog novca kada bi se to tako posmatralo. A vi ste hektare i poljoprivredu pomešali. Nije to isto. Poljoprivredno zemljište i poljoprivredna proizvodnja nisu isto.

I da vas još u nekim merama demantujem. Pre godinu i po dana imali smo meru za poljoprivrednike vezane za nabavku traktora. Znete na koga se ta mera najviše odnosila? Na voćare, vinogradare i povrtare, na mala poljoprivredna gazdinstva. Njih je najviše na ovom prostoru o kojem sam malopre pričao, centralna Srbija, južna Srbija, istočna, zapadna, potpuno je svejedno. Devedeset posto novca je otišlo tu. Nemojte, molim vas. Ja dolazim iz Sremske Mitrovice. Ako ja ovo moram da vam pričam... Nemojte, molim vas, zbog javnosti, to da radite.

Idemo dalje. Mera ovčarstvo. Deset na prostoru Srbije centralne, 30 na prostoru Vojvodine. To je mera, zato što je ovamo nerazvijen prostor i moramo da ga podignemo, da dovedemo ljude koji hoće da se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Je l' treba da idemo dalje?

Izvinjavam se, nije 2009. godina, koju ste pomešali, nego 2007. godina.

PREDSEDNIK: Daću vam repliku i da završavamo polako oko replika. Izvolite.

MILAN LAPČEVIĆ: Da, naravno, gospodine Čanak, da bi se došlo od Beograda do Novog Sada ili do Budimpešte, mora da postoji put, mora da postoji pruga i niko nema ništa protiv toga. Samo sam rekao da, koliko znam, auto-put je završen, pruga se radi, za razliku od auto-puta, odnosno Koridora 10 kroz ostatak Srbije, koji nije završen. Dakle, opet je u tom poslu prioritet imala Vojvodina. U obnovi pruge opet prioritet ima Vojvodina.

Nismo ljubomorni, naravno, ali prosto hoćemo da kaŕemo da nema razloga, nema argumenata da budete nezadovoljni time. Drŕava će finansirati, koliko zna, izgradnju brze saobraćajnice Novi Sad – Ruma – Šabac. Dobro je to. Nisam video da će drŕava finansirati saobraćajnicu ili obnovu saobraćajnice kroz istoćnu Srbiju. Od Niša do Kladova putujete pet-šest sati, ne moŕete da dođete tamo zato što su loši putevi. Ima loših puteva i u Vojvodini, naravno, ali izvinite, transferi su podjednaki i isti za sve opštine, plus pokrajinski budŕet za fond za kapitalna ulaganja. Dakle, što bi naš narod rekao, dvostruko napajanje.

Neću, naravno, podrŕati ovaj zakon i mislim da decentralizacija, finansijska decentralizacija je potrebna Srbiji i potrebno je urediti pitanje najzaostalijih regiona kao prioritetno pitanje, a kasnije i za sva druga.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reć ima poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Dame i gospodo narodni poslanici, izuzetno je vaŕna tema na dnevnom redu ovog zasedanja Narodne skupštine.

Predlagać je u svom iscrpnom, da kaŕem, uvodnom izlaganju dao jednu širu istorijsku sliku kada je reć o autonomiji Vojvodine, pa su tu ćitani razni istorijski podaci o nastanku i formiranju Vojvodine u Habzburškoj monarhiji – sa nekim podacima se slaŕem, sa nekima ne – i kada je reć o Velikoj narodnoj skupštini u Sremskim Karlovcima 1848. godine, kada je proglašena srpska Vojvodina, ili Srpsko Vojvodstvo, koje je obuhvatalo Banat, Baćku, Baranju i Srem, ceo Srem, i Velika narodna skupština Srba, Bunjevaca i ostalih Slovena u Banatu, Baćkoj i Baranji 1918. godine, koja je donela odluku o prisajedinjenju Kraljevini Srbiji, a dan ranije je Skupština Srema, 24. novembra, ako se ne varam, gospodine Martinoviću, već donela istu takvu odluku i ćitav niz drugih istorijskih događaja koji su se desili u našoj istoriji kada je reć o ovim prostorima.

Neću komentarisati njegove politićke stavove koje je iznosio kada je reć o novijim događajima iz naše istorije, dakle krajem sedamdesetih godina, devedesetih godina itd., samo ću reći da su razlike među nama ogromne. I zaista su ogromne. Spominjao je ćak neke nasilne etnićke promene koje su navodno sprovedene na teritoriji Vojvodine. Mislim da je ćak upotrebljen termin etnićkog ćišćenja ili etnićkog inŕenjerenga ili slićna neka ludorija, ali to je već njegov politićki stav, dobro poznat politićki stav i ja ne ŕelim da koristim ovu priliku, odnosno ovu temu da svodim na dnevnu politiku.

Ali nekako se stiće utisak da je njemu najdraŕi deo naše istorije upravo ta 1945. godina i tadašnji koncept AP Vojvodine koji je regulisan 31. jula 1945. godine, a što je na Trećem zasedanju Avnoja i ozakonjeno, i posebno 1974. godina, kada je Ustavom AP Vojvodina praktićno dobila status federalnog subjekta u tadašnjoj SFRJ sa elementima drŕavnosti. I to je njemu ključni

momenat ovde. To je njegova ideja vodilja, odakle on crpi svoju političku ideju. I tu dolazimo do ključne razlike između njega i mene. Dakle, za mene je 1918. godina taj ključni momenat, taj najsvetliji momenat koji predstavlja asocijaciju... Kada god neko spomene autonomiju Vojvodine, za mene je 1918. godina, a za Čanka je 1945. godina. Ali ne mogu da ne postavim pitanje onda – a gde je Baranja u toj njegovoj Vojvodini iz 1945. godine? Gde nestade Baranja? Gde nestadoše delovi Srema iz te Vojvodine? Do 1945. su bili, a od 1945. godine odjedanput ne postoje više. Neko ih je izbrisao.

Takođe, ja nisam neko ko bespogovorno hvali tzv. jogurt revoluciju i suštinsko ukidanje autonomije Vojvodine. Istorija će svakako dati svoj sud o tzv. jogurt revoluciji. Ali ne mogu da ne postavim pitanje – a da li je bilo održivo stanje pre toga? Da li je realno bilo da tadašnja Vojvodina, takva Vojvodina, ima svoj ustav, predsedništvo, ustavni sud, vrhovni sud, sve moguće elemente državnosti? Da li je to bilo održivo? Ja mislim da nije.

Kada je reč o Predlogu rezolucije, ona je apsolutno neprihvatljiva. U čitavom nizu članova ovog predloga postoje stvari koje apsolutno nisu na mestu i nisu prihvatljive.

Tako u 1. članu se kaže da Vojvodina nikada ne sme biti svedena na položaj regiona kome će centralna vlast prenositi prava i dužnosti po nahođenju aktuelne političke većine. Dakle, ovo je apsolutno bespredmetno. Dakle ovo, Vojvodina to nije, ono što piše ovde. Dakle, to nije po Ustavu. Naime, u članu 182. stav 1. Ustava propisano je da su autonomne pokrajine autonomne teritorijalne zajednice osnovane Ustavom, u kojima građani ostvaruju pravo na pokrajinsku autonomiju, dok je u članu 183. stav 1. propisano da autonomne pokrajine, u skladu sa Ustavom i svojim statutom, uređuju nadležnost, izbor, organizaciju i rad organa i službi koje osnivaju.

Dalje, član 2. kaže – predstojeća promena Ustava Republike Srbije mora imati za cilj dogradnju pravne države i državnog uređenja na temelju iskustva savremenih demokratskih država. Dakle, ovo je takođe jedna apsolutno nepotrebna formulacija, jer opet Ustavom, važećim Ustavom, u članu 1. propisano je da je Republika Srbija država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive, zasnovana na vladavini prava i socijalnoj pravdi, načelima građanske demokratije, ljudskim i manjinskim pravima i slobodama i pripadnosti evropskim principima i vrednostima. Tako da je i ovo apsolutno nepotrebno. Nepotrebna je potreba za usklađivanjem Republike Srbije sa savremenim demokratskim državama iz prostog razloga što je ona već ograničena Ustavom.

Nadležnosti, u članu 3. kaže – nadležnosti Vojvodine bez finansijskih resursa preko kojih će se u potpunosti ostvarivati znače veoma malo, te će Republika Srbija kontinuirano raditi na tome da obezbedi Vojvodini vraćanje najvećeg dela javnih prihoda koji se na njenoj teritoriji beru. Dakle, i ovo je već garantovano postojećim, važećim Ustavom, i to članom 184. Ustava, kojim je

propisano da autonomna pokrajina ima izvorne prihode kojima finansira svoje nadležnosti.

I tu dolazimo i do člana 4, gde kaže – Republika Srbija, prioritarno, mora usmeriti sve svoje snage na smanjenje talasa iseljavanja mladih ih Vojvodine. Dakle, i ovo je suvišno i nepotrebno, jer već postoji telo, koordinaciono telo za praćenje tokova ekonomskih migracija u Republici Srbiji, čija je nadležnost da usmerava rad organa državne uprave u cilju sagledavanja stanja u oblasti ekonomskih migracija i pronalaženja rešenja za unapređenje ove oblasti.

Dakle, osim što je nepotrebno, i diskriminatorski je. Dakle, hajde da sprečimo odlazak mladih iz Vojvodine, a šta nas briga da li će mladi odlaziti iz drugih delova Srbije, da li će mladi odlaziti sa juga, zapada, istoka, važno je samo da sprečimo odlazak mladih iz Vojvodine.

Tako da je to, iz svih ovih razloga, apsolutno neprihvatljivo za Poslaničku grupu SNS i mi ćemo, naravno, kao što smo čuli i od našeg šefa poslaničke grupe, glasati protiv.

Ja bih u duhu svega što sam dosada rekao, završio svoj govor citatom, odnosno izvodom iz govora velikog Jaše Tomića na Velikoj narodnoj skupštini Srba, Bunjevaca i ostalih Slovena u Banatu, Bačkoj i Baranji, a u Novom Sadu, koji glasi: „Kosovski mučenici! Sretno vam oslobođenje! Nikada u životu nisam bio toliko uzdrhtan kao u ovom trenutku. A vidim vam na licu da ste i vi tako uzdrhtani. Mi nismo sami. Zar može biti a da i vi ne vidite kako se u ovoj dvorani nalazi i srpska petstogodišnja istorija, dosada tužna a sada ozarena i nasmejana? Može li biti a da i vi ne vidite u zraku ove dvorane naše velike mrtve, duh njihov? Može li biti a da i vi ne vidite kako na prozorima ove dvorane udaraju pahuljice beloga snega, a u tim pahuljicama je duh onih koji se nisu još ni rodili i koji će tek doći, duh budućnosti naše? Mi nismo ovde danas sami“. Govoreći o odluci da se Vojvodina priključi Srbiji, Jaša Tomić kaže: „Jesmo li dobro uradili? Ako pitamo srce, kazaće učinili ste po meni, ako pitamo pamet, i ona će nam to kazati“.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Nenad Čanak.

NENAD ČANAK: Uvaženi kolega, hvala vam na vašim intervencijama, pošto su mi dale šansu da pojasnim nekoliko stvari.

Prvo, pitali ste gde nestade Baranja i delovi Srema, ako sam vas dobro razumeo, od 1945. godine. Jesam li dobro shvatio pitanje? Ja upravo ne želim da se bavim tim pitanjem jer, ako bih krenuo da se bavim tim pitanjem, onda poništavamo legitimni i legalni poredak tog vremena, koji je iscrtao granice takve kakve jesu, nepravedne kakve jesu, oduzimajući Vojvodini Baranju, delove Srema itd. Međutim, podsetiću vas da su se takve stvari događale i posle Drugog svetskog rata, da je, recimo, kompletno područje grada Beograda gde se sada nalazi Novi Beograd, recimo, deo Vojvodine, da je deo Pančevačkog

rita takođe postao teritorija grada Beograda i izuzeto je iz teritorijalne autonomije AP Vojvodine. Dakle, pa bih ja mogao postaviti isto takvo pitanje – gde nestade ovo ili ono? Međutim, kažem, ne bih time da se bavim u ovome trenutku.

Vaše pitanje oko održivosti Ustava iz 1974. godine, pa naravno da nije bio održiv i zato su bile i predviđene ustavne promene i ustavni amandmani. Ponoviću, to je bilo pre toliko država u prošlost da prosto je unekoliko i anahrono da se time bavimo, ali podsetiću vas, svi ustavni amandmani su već bili dogovoreni da se to izmeni i da se Ustav prilagodi jednoj održivijoj praksi i onda je došlo do čuvene rečenice Slobodana Miloševića – ustavno ili neustavno, na ulicama ili u forumima, ali mi ćemo svoj cilj ostvariti. I upravo je ta strašna rečenica, koja poistovećuje ustavno i neustavno, ulicu i forume, dovela do katastrofe koja je sledila.

Mislim da ste nepravedni kada kažete da nas baš briga za iseljavanje iz drugih krajeva Srbije i da pričamo samo o Vojvodini. Razlog tome je samo i isključivo činjenica da je danas na dnevnom redu rezolucija o Vojvodini i zakon o finansiranju Vojvodine. Vi ste citirali član 184. Evo, hajde da ga pročitamo: „Autonomna pokrajina ima izvorne prihode kojima finansira svoje nadležnosti.“ Ali već sledeći pasus glasi: „Vrste i visina izvornih prihoda autonomnih pokrajina određuju se zakonom“. O tom zakonu sada pričamo i upravo je taj zakon tema ove sednice, da se to definiše, precizira i da se na taj način okonča, praktično da se zaokruži ovaj Ustav, koji je trebalo da bude zaokružen 31. decembra 2008. godine.

Tako da u tom svetlu ja vam se zahvaljujem na vašim pitanjima, ali ponavljam, 1945. godinu uzimamo samo i isključivo zbog toga što je to bilo posle Drugog svetskog rata i što je međunarodno priznata Skupština Demokratske Federativne Jugoslavije donela odluke o kojima sam govorio ranije. Nema drugog razloga.

A što se Jaše Tomića tiče, Novi Sad je jedan od retkih gradova, ako ne i jedini na svetu, koji ima ulicu ubijenoga i bulevar ubice. Ne znam da li znate za to? Pošto je Jaša Tomić zaklao Mišu Dimitrijevića, a u Novom Sadu imate Bulevar Jaše Tomića i Ulicu Miše Dimitrijevića. Tako da, naša istorija je puna kontroverzi pa ne bih baš tako citirao poetsko nadahnuće Jaše Tomića a da izgubimo iz vida i određene antisemitske elemente delovanja istog tog Jaše Tomića.

Dakle, ako bismo krenuli suviše u istoriju, onda bismo pronašli mnogo različitih stvari koje možda ne bi bile, koje bih nas potpuno opteretile nečim što nije bitno za ovo vreme. Za ovo vreme je, pretpostavljam, najvažnije da se država Srbija uredi kao moderna evropska država i u tom svetlu predloge, dakle ne mislim ja da je to jedina mogućnost, ali predloge decentralizacije...

Gospodin Martinović i ja nismo stigli juče da završimo naš razgovor, ali pošto sam video da ste se prijavili za debatu, mislim da ćemo ga onda nastaviti, na temu određenih pitanja koje mi je gospodin Martinović postavio, koja su potpuno legitimna i jedva čekam da na njih odgovorim.

Oko toga da li Srbija treba da bude decentralizovana, da li treba da bude složena država, što ja mislim da treba da bude, da li treba da bude federalna država, ja mislim da treba da bude federalna, na način kao što je to, recimo, Austrija, kao što je to Savezna Republika Nemačka, na način koji bi doprineo unutrašnjoj koheziji i široj bazi odgovornosti za celu državu. Jer ovako, kada država visi okačena o jednog čoveka, kao što je to bilo u slučaju Slobodana Miloševića, ili u slučaju Zorana Đinđića, ili Borisa Tadića, ili danas Aleksandra Vučića, ili sutra već ne znam koga, mi praktično stalno imamo jednu te istu, malo samo promenjenu strukturu u personalnom smislu, ali u suštinskom mi nikako da se odlepimo od jednog te istog načina razmišljanja.

Zato kandidujem temu, ponavljam još jednom, ne tvrdim niti da je jedino moguća niti da je najbolja, ali tome skupštine služe, da se ljudi skupe, razmene ideje i učine ono što je najbolje za državu i narod koji predstavljaju. E, to je upravo ono što sam želeo time da kažem. Tako da vam se zahvaljujem na šansi da dam ove intervencije. Hvala vam najlepše.

PREDSEDNIK: Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Pa, evo, zahvaljujem se i ja vama, gospodine Čanak, što ste mi omogućili da nastavimo diskusiju od juče.

Sad je potpuno jasno u stvari da se vi zapravo zalažete za to da se promeni državno uređenje Republike Srbije, da Srbija prestane da bude unitarna država i da postane federalna. E, to onda znači da vi u stvari ne želite da Vojvodina bude autonomna pokrajina, nego da bude federalna jedinica, odnosno da bude republika. I u tom smislu je vaš onda koncept predloga zakona i vaš koncept rezolucije o Vojvodini potpuno deplasiran, jer vi ne idete za tim da proširite stepen autonomije, vi hoćete da promenite ustavni sistem Srbije i da Srbiju od unitarne države pretvorite u federalnu.

To je ideja koja nije, naravno, izvorno vaša. Ta ideja traje prilično dugo. Ona je bila ugrađena i u Ustav iz 1974. godine, ona je bila ugrađena i u tu odluku na koju se vi pozivate iz 1945. godine. Međutim, ono što SNS misli o vašoj ideji je sledeće. Prvo, Srbija je suviše mala da bismo je delili na federalne jedinice. Suviše dugo je Srbija bila podeljena. Srpska napredna stranka hoće da Srbija bude matica svih Srba. Nama je potrebno da se mi Srbi složimo i prikupimo jer su vremena izuzetno teška, a nije vreme da se delimo. (Aplauz.)

I, naravno, ubeđen sam da ogromna većina građana koji žive na teritoriji APV ne dele vašu ideju da Srbija treba da bude federalno uređena država a da Vojvodina treba da dobije status federalne jedinice.

A što se tiče Jaše Tomića...

PREDSIEDNIK: Vreme, molim vas.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dobro, zahvaljujem se.

PREDSIEDNIK: Nenad Čanak.

Izvolite.

NENAD ČANAK: Uvaženi gospodine Martinoviću, da, ja želim da se promeni ustavni sistem ove zemlje i želim da se promeni njeno ustavno uređenje. To nije uopšte sporno. To i dalje ne znači da ovaj zakon o kome razgovaramo nije u skladu sa ovim Ustavom i ne radi na tome da ovaj Ustav bude dopunjen na način na koji sam taj Ustav propisuje. Dakle, mi ovde nismo da razgovaramo o tome, pretpostavljam barem, šta je politički program za koji se zalažem i koje su ideje za koje se zalažem, jer potpuno je legalno i legitimno zalagati se za promenu ustavnog sistema. Ono što je potpuno nelegalno i neligitimno, to je koristiti silu da bi se promenio ustavni sistem, te u tom svetlu ovo i jeste mesto gde ćemo razgovarati o svemu tome. To je prva stvar.

Druga stvar, vi govorite o tome da Srbija ne treba da bude podeljena. Pa ja se sa vama više nego slažem. Više se nego slažem i zato koristiti izraz „podeljena“ kada se govori o teritorijalnoj organizaciji daje jednu sliku koja nije, po mom mišljenju, sasvim tačna. Zašto ne pokušate umesto „podeljena“ da upotrebite izraz „organizovana“? Organizovana kao federalna država, a ne podeljena kao federalna država. Mala, srednji nivo vlasti u evropskim standardima je dva miliona stanovnika. Dva miliona stanovnika. Za to je Srbija idealna da se tako organizuje. Jer onda biste, takvom organizacijom, izgubili svaku priču o nekakvoj eksploataciji jednog dela Srbije od strane drugog, izgubili biste priču o nekim nečistim računima, ljudi bi imali potpuno jasnu sliku šta se događa na prostoru u kome žive, mnogo jasniju nego ovako, i time biste podsticali proizvodnju, investicije i sve ostalo što direktno utiče na život ljudi na tom prostoru. A ne biste negovali nekakav tip, upotrebiću možda neadekvatan ali ne i sasvim pogrešan izraz, „ulizištvo centralnim vlastima“.

I mislim da u tom svetlu barem razmisliti o ovome što govorim je korisno kao jedan tip sukobljavanja, suočavanja, ajde ne sukobljavanja, suočavanja i sučeljavanja različitih mišljenja. Jer ako ne budemo imali različita mišljenja kroz koja ćemo dolaziti do najboljih rezultata, onda ćemo doći u poziciju da se jednostavno politički sistem sruši, da Skupština, ova skupština, najviše zakonodavno telo, izgubi svoj kredibilitet, kao što je, nažalost, u nekim trenucima već počelo da se skoro događa.

Iz kojih razloga, uopšte neću u to da ulazim, ali se to ne sme dozvoliti. Narodna skupština Republike Srbije je najviše zakonodavno telo predstavnika građana ove zemlje, svih građana, i svi građani moraju biti zastupljeni u njemu. To je moje najdublje uverenje. Jer totalitarni režimi od skupština prave mesto gde se ne sme izneti nijedno drugo mišljenje, nego će se samo tapšati jedni

drugima, tj. svi zajedno tapšati jednome. To ova skupština, po mom dubokom mišljenju, a siguran sam i po vašem, ne sme da postane. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Pa slažem se ja sa vama, gospodine Čanak, i vi ste tu potpuno u pravu. Dakle, Narodna skupština je jedino mesto na kome politički predstavnici različitih političkih stranaka treba da diskutuju i da debatuju o temama koje su društveno aktuelne. Želim da primetim da ste vi i juče i danas pokazali visok nivo političke odgovornosti i političke svesti, jer ne pripadate onima koji misle da se vlast menja na ulici i da se politika sastoji u tome što upadate motornom testerom u RTS ili što pretite silovanjem predsednici Vlade. Dakle, drago mi je što se razlikujete od takvih i time pokazujete da u Srbiji postoje ljudi koji mogu razumno da razgovaraju iako ne misle isto o svemu.

A ono što želim da kažem je da isto kao i vi razgovaramo svaki dan sa građanima i ja nisam stekao utisak da građani u Vojvodini, ili da građani u bilo kom delu Srbije žele promenu državnog uređenja Republike Srbije. Ono što je građanima i u Subotici, i u Novom Sadu, i u Beogradu, i u Nišu, i u Kragujevcu i u Kosovskoj Mitrovici potrebno, to je da imamo više fabrika, da imamo više investicija, da imamo više radnih mesta, da imamo kvalitetnije bolnice, kvalitetnije škole, da možemo da više zaradimo, da imamo bolje puteve, bolje železnice. To je koncepcija Srbije za koju se zalaže SNS i to je koncepcija koju dosledno zastupa i predsednik Republike Aleksandar Vučić i Vlada Republike Srbije.

Vaša ideja o tome da Srbiju treba federalizovati me samo uverava da sam u pravu kada sam juče rekao da vi, u stvari, u ovoj sadašnjoj Srbiji gledate ostatak SFRJ.

PREDSEDNIK: Vreme. Zahvaljujem.

(Nenad Čanak: Replika.)

Tražite repliku?

Reč ima narodni poslanik Nenad Čanak, replika.

NENAD ČANAK: Dakle, jednu stvar samo da se razumemo. Vlast se ne menja na ulici. Svako ko pozove na menjanje ulicom vlasti, poziva na građanski rat. To je potpuno jasno i ja u takvim stvarima neću da učestvujem. Jedina dva puta kada je u novijoj istoriji u Srbiji ulica imala smisla, to je bilo kada su građani protestovali zbog krađe izbora i kada su protestovali u zaštitu izbornih rezultata. Dakle posle izbora, u zaštitu izbornih rezultata. Ne može se protestovati umesto izbora. Međutim, ja ne bih da se ovo pretvara u priču o protestima, zbog toga što mislim da su ove teme koje smo otvorili, tema

rezolucije o Vojvodini i tema zakona o finansiranju APV, teme koje su izuzetno značajne, a koje su stalno bile u senci nekih dnevnopolitičkih nesporazuma.

Otvarati teme koje su suštinske i koje će pokrenuti politički život dalje, mislim da je izuzetno važno i mislim da ovakve, zahvaljujući volji većine, mogućnosti da se stavi na dnevni red Skupštine sve ono o čemu razgovaramo, uključujući i, naravno, pitanje, ako je to potrebno, neke nove rezolucije o Kosovu, zašto da ne. Mada sam lično učestvovao u nizu rasprava toga tipa i moram reći da je tih rezolucija bilo puno, a njihovih rezultata relativno malo. Pa se nadam da ova inicijativa o rezoluciji o Vojvodini i zakonu o finansiranju Vojvodine neće doživeti tu sudbinu. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala.

Imamo vremena.

Sledeći poslanik Milija Miletić.

A ne, izvinjavam se.

Vi ste tražili repliku?

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dakle, gospodine Čanak, jasno je da se mi suštinski razlikujemo oko, ne samo o koncepciji Vojvodine, nego sad je potpuno jasno i oko koncepcije državnog uređenja Srbije.

Mi smatramo da Srbija treba da bude jedinstvena država, vi smatrate da treba da bude federalna. Ideja sama po sebi je legitimna. Međutim, ja sam ubeđen da građani Srbije tu vašu ideju neće prihvatiti, jer srpsko iskustvo sa federalnim državnim uređenjem nije baš istorijski bilo prijatno za naš narod. I ispostavilo se da je federalno državno uređenje posle ratne socijalističke Jugoslavije zapravo omogućilo da državu dobiju i oni koji je u modernoj istoriji nisu dobili i koji su tu istu Jugoslaviju posmatrali samo kao tranzitnu tvorevinu, dakle kao jednu usputnu stanicu dok se ne dođe do njihovih nezavisnih država. To je bila koncepcija i hrvatskih komunista, i slovenačkih komunista, i makedonskih, i crnogorskih, dakle svi su oni, pa i jednog dela vojvođanskih, i svi su oni gledali u Jugoslaviji samo privremenu državu koja će im omogućiti da jednog dana stvore svoju sopstvenu državu.

Nemojte zaboraviti, samostalnu Sloveniju su napravili slovenački komunisti, Milan Kučan. Samostalnu Hrvatsku je napravio Titov general Franjo Tuđman. Samostalnu Makedoniju je napravio Kiro Gligorov, visoki komunistički funkcioner, i savezni i makedonski. Dakle, nisu Jugoslaviju razbili, kako vi kažete, nacionalisti. Jugoslaviju su razbili komunisti, ma koliko sada to vama delovalo pomalo čudno.

(Nenad Čanak: Samo da odgovorim.)

PREDSEDNIK: Hvala.

Da damo reč Miliji Miletiću. Vi ste predlagač, tako da ćete...

Repliku onda, Nenad Čanak.

NENAD ČANAK: Ima samo jedna stvar o kojoj morate povesti računa. Ovo što ste naveli su sve nacionalne države. U Srbiji federalna organizacija nije poenta organizovanja Srbije po nacionalnim osnovama, nego po istorijsko-geografsko-regionalnim.

Znači, nije ideja u tome da se prave nekakve etničke granice, nego, naprotiv, da se prave zaokružene regionalne celine u kojima, u svakoj od njih, živi isti narod. I tu jeste poenta. Na taj način biste onda imali više i tih fabrika i više odgovornosti za ono što se događa na prostoru koji srednji nivo vlasti može daleko bolje da administrira. To je razlika u našem viđenju Srbije.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem se, predsednice Skupštine.

Uvaženi ministre, kolege poslanici i građani Srbije, ja sam Milija Miletić i dolazim iz Svrljiga. To je najlepša opština u Srbiji, koja se nalazi pored grada Niša, a to je najlepši grad u Srbiji. Izabran sam sa liste SNS-a kao predstavnik Ujedinjene seljačke stranke.

Inače, ja ću odmah reći da kao narodni poslanik neću podržati vaš predlog ovih zakona.

O tome smo već govorili ranije. O tome je govorio i moj kolega, isto predstavnik Seljačke stranke, Marijan Rističević. Istorijat naše zemlje, stvaranje naše zemlje i svega onog, dolazimo do istog, a to je srpski opanak. Srpski opanak je stvarao, branio i hranio našu zemlju. I to je isto i kod nas na jugoistoku Srbije i to je isto i kod vas, odnosno u našoj Srbiji, u Vojvodini. Svuda isto, ali neke stvari koje su urađene unazad nekoliko godina, vidi se razlika, vidi se boljitak u puno stvari. Konkretno, setimo se i onih dvehiljaditih godina, kada se na ulici pravio veliki bunt, kada je bilo velikih problema, a posle toga bila je katastrofalna privatizacija, gde je uništeno i ono malo što je ostalo posle bombardovanja Srbije.

Prema tome, svi mi koji smo sada tu, želimo da ovako u Skupštini govorimo o problemima, o predlozima kako probleme da rešimo. Mi želimo da ovde u Skupštini, za šta nam je narod dao podršku, sve one stvari koje su loše pokušamo da uredimo na bolji način, ne na štetu ni ljudi koji žive u Vojvodini, ne na štetu ni ljudi koji žive ovde u Beogradu, a ne na štetu i za one ljude koji žive na jugoistoku Srbije.

Kod nas, u mom kraju se kaže – tuđa ruka svrab ne češe. I to je ono o čemu ja želim da govorim i očekujem da ćemo mi u narednom periodu zajedno sa našim ministrom poljoprivrede i sa svima vama ovde razgovarati i o problemima i rešavanju baš statusa naših sela, kako da spasimo naša sela, kako i na koji način da potpomognemo da se u selima bolje živi, kako i na koji način da potpomognemo da ljudi ostanu da žive i u Svrljigu, i u Gadžinom Hanu, i u

Beloj Palanci i u Babušnici. Vlada Republike Srbije i predsednik Srbije rade na tome, ali mi o tome moramo sada više pričati i na to moramo staviti veći akcenat.

Mislim da je sever Srbije, da je Vojvodina malo više ispred nas na jugoistoku Srbije. Konkretno, recimo, problemi su kod nas i u Vojvodini slični, ali kod nas su problemi mnogo veći. Kod nas je staračka populacija ljudi mnogo veća. Mladi ljudi koji ostaju na selu...

(Predsednik: Vreme.)

Hvala još jednom. Ja neću glasati za predlog ovih zakona.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Aleksandar Martinović, replika gospodinu Čanku.

Ja sam dala Miliji Miletiću reč. Nisam primetila da ste se javili za repliku. Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zahvaljujem se, gospođo Gojković.

Samo kratko. Pa vidite, gospodine Čanak, vi govorite o nekom srednjem nivou vlasti, a kada državu podelite na federalne jedinice, ili kako vi kažete, kada državu organizujete kao federaciju, evo, da se izrazim vašom terminologijom, onda federalna jedinica nije srednji nivo vlasti. Srednji nivo vlasti je ono što imate u Italiji, u Španiji, u Belgiji; to su regioni. A sad čujem od vas, vi hoćete korak dalje. Vi ne želite regionalno uređenu državu, vi želite federalno uređenu državu. To su dve potpuno... I vodite računa o jednoj stvari. Država koja ima regione je još uvek unitarna država. Država koja ima federalne jedinice nije unitarna država, ona je složena. Dakle, to je suštinska razlika između regionalne države, a regioni jesu srednji nivo vlasti, i federalne države, koja ima federalne jedinice. Federalne jedinice nisu srednji nivo vlasti. To je jedna stvar.

Druga stvar, kažete imaćemo više fabrika ako Srbija bude federalno uređena država. Pa ko je doveo sve ove fabrike u ovu i ovakvu jedinstvenu Srbiju? Pa doveo je Aleksandar Vučić, najvećim delom, da budemo potpuno iskreni, i u Vojvodinu, i u Beograd, i u centralnu Srbiju i na Kosovo i Metohiju. Da nije bilo njegove aktivnosti, pre svega kao predsednika Vlade i danas kao predsednika Republike, veliki broj fabrika u Srbiji ne bi bio otvoren. I pri tome Aleksandar Vučić nikada nije vodio računa o tome da li će fabrika biti otvorena u Vojvodini, da li će biti otvorena u Kragujevcu, u Nišu, u Vranju ili bilo gde drugde, zato što su i Novi Sad, i Sremska Mitrovica, i Beograd, i Niš, i Kragujevac i Kosovska Mitrovica u Srbiji. To je suštinska razlika između našeg i vašeg viđenja. Dakle, Srbija može ekonomski da se razvija, mi smo to pokazali u praksi, a da ne menjamo njeno državno uređenje.

PREDSEDNIK: Hvala.

Poštovani poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika, obaveštavam vas da ćemo danas raditi nakon 18.00 časova.

To, opreza radi, moram službeno da pročitam.

Vidim da je rasprava vrlo interesantna.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gotovo da nema zahvalnije teme nego što je ova tema kandidovana od predstavnika predlagača.

Predlagač, nažalost, ne prisustvuje zasedanju Skupštine, ali je neko uzeo sebi za pravo da njen originalni predlog nama ovde predstavi u usmenoj i pismenoj formi. Šteta što nije predstavnik predlagača, zato što bi to bilo interesantno gledati, takmičenje i nadmetanje ovde ko je veći autonomaš, da li predstavnici Demokratske stranke ili predstavnici Lige socijaldemokrata Vojvodine. Ta trka traje još iz ranijeg perioda i pitanje je da li će se završiti i kako će se završiti. Koliko ja imam informacija, a javnost da obavestim, najverovatnije će jedan od predlagača, što bi se reklo originalni plagijator, preći u redove LSV i tu će biti programsko i političko pomirenje, i to taman toliko koliko se oni razlikuju u svojim političkim stavovima kada je u pitanju političko i ustavno uređenje Republike Srbije.

Zašto je ova tema zahvalna? Zato što u jednom delu Srbije, koji se zove Autonomna Pokrajina Vojvodina, pričanje priče na temu biće nam bolje ako imamo veći stepen autonomije uvek izaziva određene reakcije, a one se ogledaju u većem broju glasova za onoga ko zagovara bolju budućnost ili svetlije dane ako dođe do veće samostalnosti Vojvodine.

Ovde u ovom predlogu, ili plagijatu od predloga, postavlja se nekoliko pitanja, koja u svakom slučaju zaslužuju odgovor ili pokušaj da damo odgovor. Prvo pitanje je zašto se nije poštovao Ustav, ustavna odredba, član 184, koji je donesen 2006. godine, koji obavezuje da se do 2008. godine donese zakon o finansiranju AP Vojvodine. Odgovor se traži od nas koji smo u ovom sazivu, koji nemamo ama baš nikakve veze sa odlukama koje su donesene u tom periodu. Tada je apsolutnu vlast, ali dobro me slušajte, apsolutnu vlast imala DS na republičkom nivou i njeni koalicioni partneri, u pokrajinskom parlamentu vlast su činili DS, LSDV i njihovi koalicioni partneri i kod njih su, što bi narod rekao, i nož i pogača bili. Zašto nisu poštovali Ustav i doneli zakon o finansiranju, možda da se traži deo odgovora u činjenici da su bili preokupirani mnogo važnijim, mnogo bitnijim, za njih, poslom, a to je stvaranje tzv. statuta AP Vojvodine ili tačnije rečeno pravljenje, pisanje poluustava poludržave Vojvodine.

Zašto mi ovo tvrdimo, srpski radikali? Pa zato što smo posle 5. oktobra već imali omnibus zakon koji je usvojen na veoma, veoma čudan način. Usvojen na bazi političkog dogovora, omnibus zakon usvojen tako što su se dogovorili Nenad Čanak i Zoran Đinđić. Zamislite koji je to stepen demokratije.

Dogovorili se njih dvojica. Zoran Đinđić, kao predstavnik tadašnje izvršne vlasti i predsednik DS-a, da bi zadovoljio političke apetite svog koalicionog partnera, rekao je – ovaj zakon će biti usvojen. Taj zakon je na neki način početak osamostaljivanja Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Kasnije je predlagan osnovni zakon, koji je trebalo da bude razmatran 2003. godine. Za one koji nisu upućeni, samo da ih podsetim, predlagač tog zakona, autor, čovek koji je stajao iza toga, sa svim svojim političkim i drugim kapacitetima, bio je Nenad Čanak. Nazvao je to osnovni zakon.

Prvo, da li ga je neko pisao, ali prepoznaje se vaš rukopis, gospodine Čanak. Zna, i te kako je prepoznatljiv vaš rukopis.

Osnovni zakon je bio karakterističan za Saveznu Republiku Nemačku 1949. godine, u stvari to je drugi naziv za Ustav Savezne Republike Nemačke. I ovo je isto trebalo da ima funkciju kao Ustav ili budući Ustav AP Vojvodine. Šta se predlagalo? Predlagala se veća samostalnost u zakonodavnoj, u izvršnoj i u sudskoj vlasti. Išlo se čak toliko daleko da se ostavila i jedna mogućnost da se ima i centralna banka.

Zašto nije usvojen ovaj zakon? Spletom slučajnih okolnosti, zato što se desio atentat na Zorana Đinđića i došlo je do odlaganja. Demokratska stranka nije htela da usvaja ovaj osnovni zakon koji bi se odnosio na AP Vojvodinu i tu je jednostavno prolongirano donošenje bilo kakvog akta koji bi definisao veću samostalnost AP Vojvodine.

Godine 2008, osim ovog posla koji se odnosi na pripremanje novog statuta, Demokratska stranka svim svojim kapacitetima bila je angažovana na razbijanju Srpske radikalne stranke. Zašto? Zato što je to, pre svega, njihova politička procena bila, a bila je politička procena i onih koji im daju naloge od 2000. godine, zapadnih zemalja je bila procena da im nijedan zakonski projekat, nijedna zamisao koja je vezana i za Kosovo i Metohiju, a pogotovu za Vojvodinu, neće proći lako, jer je SRS bila i te kako značajan i jak politički faktor na političkoj sceni Srbije, a pogotovu je Srpska radikalna stranka bila i te kako jaka i značajna kao politička stranka na prostoru AP Vojvodine. I to je bio glavni zadatak kojim su se bavili DS i njihovi koalicioni partneri. I šta je krajnji ishod? Krajnji ishod je da se, kada je SRS razbijena, pristupilo donošenju novog statuta AP Vojvodine.

Srpska radikalna stranka, opterećena unutrašnjim svojim problemima, nije mogla na adekvatan način da se suprotstavi, tačnije rečeno nije imala dovoljno snage, nije imala dovoljno poslanika da spreči donošenje ovog statuta u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Tada su u Srpskoj radikalnoj stranci i te kako značajnu ulogu igrali ljudi koji se sad nalaze u Srpskoj naprednoj stranci, i možda ste primetili da u toku jučerašnjeg dana neki od njih su potpuno ponovili govor koji su imali u godini kada se vodila rasprava oko usvajanja u Narodnoj skupštini statuta Autonomne Pokrajine Vojvodine i sa puno argumentacija, sa

nizom činjenica jasno predočili kakva je opasnost od usvajanja protivustavnog statuta Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Desilo se da je Ustavni sud poništio taj akt, ili delom njegove tačke ili njegov sadržaj koji je bio protivustavan. Ja vas samo podsećam da je u tom statutu predviđeno da Vojvodina čak ima i predsednika, da je Novi Sad glavni grad, da ono što je, nažalost, ostalo Vojvodini, ima i predsednika Vlade. Gde to imaju sistemi, paralelni sistemi da funkcionišu, da u jednom delu Srbije imate predsednika Vlade i da na nivou centralne vlasti imate predsednika Vlade? To retko gde ćete naći osim u Srbiji, ali to je bilo zadovoljenje političkih apetita.

Šta je ovde argumentacija? Ovde je argumentacija da, ako se pristupi ovome poslu, onda će se mnogo bolje živeti u, kako kažu, nekada bogatoj Vojvodini. Hajde jednom da izađemo iz tih zabluda. Pa sami učesnici svih događaja sedamdesetih godina, nosioci političkih aktivnosti, mnogi od njih su priznali da su sedamdesete godine zabeležene, kako neki kažu, kao zlatne godine prosperiteta na bazi stranih kredita, na bazi nečeg što su generacije kasnije prihvatile kao dodatni teret na iovako iscrpljene, izmučene i opljačkane ekonomije Republike Srbije.

I tu sa tim zabludama treba prestati. Ne kažemo mi da nije privredno, poljoprivredno Vojvodina bila razvijena, ali ne tako kako je prikazuju i kako uporedno prikazuju ovde neke podatke. Evo vam jedan podatak. Kada je u pitanju poljoprivreda, kada je u pitanju proizvodnja pšenice, ovo je podatak koji je još iz perioda Savezne Republike Jugoslavije, tada je Vojvodina proizvodila 1.100.000 tona pšenice, a ostatak, kako bi se to moglo reći, Srbije 900.000 tona pšenice.

Samo da vam bude jasno, za prehranjivanje kompletnog stanovništva, sa robnim rezervama, bilo je potrebno za Saveznu Republiku Jugoslaviju 800.000 tona pšenice. Ovo je relevantan pokazatelj, ovo su zvanični podaci iz Privrednika Republike Srbije, koji na bazi praćenja jasno pokazuje kolika je to razlika, nekih 200.000 tona pšenice. Ništa dalje nije i kada su u pitanju ostale poljoprivredne kulture.

Prema tome, nemojte da se zavaravamo, da zamenom teza govorimo kako Vojvodina, kako bi to neki rekli, prehranjuje Srbiju. Ne. Jednako Srbija učestvuje u svim svojim delovima i kada je u pitanju i prehrambena industrija i kada je u pitanju poljoprivreda i nema potrebe za manipulisanjem. Nikakvih potreba nema. Manipulisanje služi samo da bi se oni naivni još jednom, dodatno, prevarili.

Setimo se samo 2000. godine posle 5. oktobra šta su govorili po Vojvodini ovi koji su pripadali DOS-u. Rekli su – kada mi dođemo na vlast, tj. oni, mnogo će biti bolje seljaku u Vojvodini; generalno u Srbiji, ali akcenat je stavljen na Vojvodinu. I šta se desilo seljaku? Desilo se sledeće. Rekli su mu – pošto ti je stara mehanizacija, moraš da zanoviš mehanizaciju da bi savremenim

metodama obrađivao svoju zemlju. Da bi kupio novu mehanizaciju, seljak je morao da se zaduži, da podigne kredit, je l' tako? Otišao je, založio je svoju imovinu kao hipoteku, kupio je nove traktore. Najviše su to „Džon Dirovi“ traktori, jer su IMT potpuno uništili, nije bilo domaće proizvodnje traktora. I šta se desilo? Prvi put kada je seljak trebalo da preda svoju letinu, da na taj način ubere neki prihod da bi platio rate na osnovu kredita, tada je pala otkupna cena i seljak je video da jednostavno iz godine u godinu sve dublje pada u dugovanja, nije mogao više da izdrži, upadao je u dužničko ropstvo.

Šta mu je ostalo? Ostalo mu je samo da radi onaj posao koji najbolje zna, a to je da obrađuje zemlju. Kod koga? Pa kod tajkuna koji su bliski DOS-u, a koji su u međuvremenu pokupovali zadruge, poljoprivredne kombinat i šećerane i to sve ukupno plaćali nekoliko evra. Setite se samo afera vezanih za šećerane. Šećerana u Pećincima plaćena tri evra, s tim što je kupac preuzeo obaveze da izmiri prema državi svoja dugovanja. A Vlada u međuvremenu donese uredbu i oslobađa novog kupca svih obaveza koje ima prema državi i faktički jedna fabrika šećera u Pećincima kupljena je za tri evra. I to su ti tajkuni. To su ti novi bogataši, to su ti zaljubljenici u poljoprivredu koji su od poljoprivrede znali o zemlji samo onoliko koliko imaju zemlje u saksijama kod svojih kuća. I šta se dalje dešavalo? Dovedi su u dužničko ropstvo seljaka u Vojvodini.

I sada ta briga za seljakom, ta briga za radnikom se izražava u trenutku kada se oseća da bi eventualno moglo doći do novih izbora.

Novi izbori treba da obezbede realnu sliku kakvo je raspoloženje i kakvu podršku imaju pojedine političke partije. Mi u SRS jasno upozoravamo da ovakav način predizborne kampanje koju vode neki na račun dela stanovništva Srbije koji živi u AP ima tragične posledice, a one se ogledaju u sledećem, da ćemo postići takvu podvojenost unutar građana Srbije da će oni koji žive na prostoru AP Vojvodine biti ljubomorni ili zavidni onima koji žive u drugim delovima Srbije. A u čemu to ljubomorni? Zato što su jednako bedni i siromašni kao i oni u drugim delovima Srbije. Zašto bi bio ljubomorani ili zašto bi bio kivan čovek koji živi u Novom Sadu na onoga ko živi u Beogradu? Zato što živi jednako ili isto bedno, siromašno, bez posla i bez adekvatnih primanja. E, to je opasnost koja se krije u ovakvim ili sličnim predlozima. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jovan Palalić.

Izvolite.

JOVAN PALALIĆ: Gospođo predsednice, gospodine ministre, pre nego što krenem da diskutujem o Predlogu rezolucije o Vojvodini želim da kažem, s obzirom na to da je javnost Srbije zaista u situaciji da se pita zašto se raspravlja o Vojvodini i da li postoji nekakav problem, da ne postoji nikakav problem Vojvodine, ne postoji vojvođansko pitanje, ne postoji ništa što bi u ovom

trenutku ukazivalo na određenu krizu kada je u pitanju situacija u Vojvodini. Srbija ima mnogo ozbiljnije izazove, koji se tiču spoljnih pritisaka kada je u pitanju rešavanje Kosova, ili da se odrekne svoje politike koju vodi u skladu sa nacionalnim državnim interesima ili izazova unutrašnjih pritisaka da se vlast promeni nasiljem, ali svakako pitanje Vojvodine ne postoji.

Ali predlagač, u ovom slučaju kolege poslanici iz Lige socijaldemokrata Vojvodine upravo u određenim delovima preambule ove rezolucije ukazuju da ovo pitanje žele da vide kao problem ili implicitno prete kao problem. Tako se u jednoj rečenici kaže da se pitanje Vojvodine mora tretirati kao demokratsko pitanje u okviru koga Vojvodina nije problem. Šta znači to da se mora tretirati kao demokratsko pitanje? Da li postoji problem demokratije u Vojvodini, da li postoji nasilje u Vojvodini, da li postoji ugrožavanje ljudskih prava kada vi ovako eksplicitno govorite da je Vojvodina demokratsko pitanje? Ovo je određena pretnja, jer vi ukazujete da ćete od toga praviti problem.

Gospodin Čanak je u jednom trenutku rekao da mi ne treba ovde da raspravljamo o političkim programima, nego o poštovanju Ustava.

Gospodine Čanak, rezolucija je po svojoj prirodi akt političke prirode. U njoj je ovde sadržana esencija vašeg političkog programa i dobro je što se kroz diskusiju koju ste imali sa predsednikom poslaničke grupe, gospodinom Martinovićem, razbistrila ova konfuzija koju ste terminološki napravili u ovom predlogu rezolucije.

Vi ste na više mesta govorili o autonomiji, da bi Vojvodina trebalo da ostvari stvarnu autonomiju, da je Pokrajina Vojvodina ušla svojom voljom u sastav, kako kažete, federalne Republike Srbije. Nikada nije postojala federalna Republika Srbija. Apsolutna neistina. Srbija nikada nije bila federacija. Pročitajte preambulu rezolucije, gde ste rekli da je Vojvodina ušla u sastav federalne Republike Srbije.

Važno pitanje koje ovde želim da postavim jeste da se neodoljivo, kroz određene formulacije kojima uopšte nije mesto u ovom tekstu, ukazuje da postoji jedan dugi prst iz briselske administracije koji se ovde umešao da bi napravio ovakve formulacije. Kakve veze ima zajednička spoljna politika Srbije sa Evropskom unijom u tekstu koji se tiče dela Republike Srbije ili, ukoliko vi želite da kažete, da se ovde Vojvodina kao deo, federalni deo Republike Srbije tretira kao neko ko može da vodi ili utiče na samostalnu politiku, spoljnu politiku Republike Srbije?

Podsećam vas da ovakve evropske inicijative nisu ništa novo. Pojedini evropski zvaničnici su dolazili ovde u Srbiju i nudili nam ili su pretili otvaranjem unutrašnjih pitanja, kao što je svojevremeno bio Jelko Kacin 2013. godine, koji je doslovno rekao, usred Beograda, da je vreme da se otvori pitanje ustavnog i zakonitog položaja Vojvodine. Ma ko je on da Srbiji uređuje unutrašnja pitanja i državno uređenje? Da vas podsetim da je 2017. godine Evropski parlament,

usvajajući određeni izveštaj i rezoluciju o Republici Srbiji, zapretio vlastima u Srbiji da nikako ne smeju da smanje dostignutu autonomiju Vojvodine. Ko je Evropski parlament da uređuje ustavni položaj pojedinih delova Republike Srbije?

Zato ovo što ste napisali o evropskoj spoljnoj bezbednosnoj politici u principu je objasnila vaša polemika sa gospodinom Martinovićem. Da, vi ste da Vojvodina bude federalna jedinica koja će da utiče na spoljnu politiku. Zbog toga je ovaj akt duboko neustavan.

Mnogo je mojih kolega govorilo o tome da, kada se pozivate na položaj Vojvodine, faktički, vaša politika se zasniva na revolucionarnim odlukama komunističke vlasti 1945. godine. Koncept vaše autonomije je koncept komunističke vlasti. I ova vaša rezolucija se može apsolutno definisati kao komunistički revizionizam. Vi pokušavate da vratite komunističku ideologiju, komunističke koncepte u Narodnu skupštinu Republike Srbije. Ne govorim to slučajno.

Kada govorite o tome da je Ustav iz 1974. godine prevaziđen, da on više nije u opticaju, podsećam vas da ste vi i vaša stranka organizovali glavne odbore i okrugle stolove gde ste proslavljali godišnjice donošenja Ustava iz 1974. godine. Da li sam u pravu? Da ste govorili da je stepen autonomije Vojvodine u potpunosti ostvaren Ustavom iz 1974. godine. Lebdi Ustav iz 1974. godine čitavim ovim tekstom. Komunistička ideologija je ta koja je vas inspirisala da se vratite na rešenja iz 1974. godine, a koja su bila pogubna i katastrofalna za Republiku Srbiju. Nema goreg primera u političkoj istoriji i više degradirajuće uloge nego što su imali srpski komunisti posle 1945. godine. I nikako se ne treba njima vraćati i njihovim idejama.

Pozivate se na Deklaraciju o zaštiti ustavnih i zakonskih prava AP Vojvodine iz maja 2013. godine. Tu deklaraciju je donela ista ona skupština koja je usvojila protivustavni status koji je oboren na Ustavnom sudu, a ovde govorite da je predlog ove rezolucije ustavan. On je duboko neustavan samim činom što se pozivate na ovu deklaraciju.

Gospodine Čanak, bez obzira na formulacije, na floskule, na sve ono što ste ovde rekli, naravno, zalažući se da Vojvodina kao autonomija ima zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, odličnu polemiku je otvorio gospodin Martinović, nađite mi jedan slučaj srednjeg nivoa vlasti koji ima sudsku vlast. Jasno je šta se krije iza ovog dokumenta vašeg. Iza ovog vašeg dokumenta se kriju oni pasoši koje ste štampali i kojima je jasno definisano da je Vojvodina nezavisna država. Ovo bi bio samo prvi korak da se ti pasoši realizuju, a mi smo uvereni da ne postoji volja, politička volja, niti politička većina u Narodnoj skupštini koja će dopustiti da ti pasoši, a oni jesu vaš politički program, ikad postanu realnost. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Nenad Čanak.

Izvolite.

NENAD ČANAK: Zahvaljujem što ste mi dali šansu da objasnim ovo.

Potpuno ste u pravu, ovo je greška u pisanju. Ovo je apsolutno netačno. Mislim da je zabludom... Evo sada sam sa koleginicama to prokomentarisao. Piše da je kao takva ušla svojom voljom u sastav federalne Republike Srbije 31. jula 1945. godine. Nije tačno, nego u sastav Demokratske Federativne Jugoslavije i Republike Srbije. U istom trenutku je učinjeno i jedno i drugo, zbog onog diskontinuiteta o kome sam govorio. Tako da potpuno ste u pravu. Ja se još jednom izvinjavam zbog štamparske greške.

Što se tiče proslave Ustava iz 1974. godine, obeležavanja donošenja Ustava iz 1974. godine, optuživati nas da je to nekakav komunistički revizionizam bi bilo isto kao kada bi neko rekao da svi oni koji obeležavaju prisajedinjenje Vojvodine Srbiji 1918. godine su rojalisti s obzirom na to da je ona ušla u Kraljevinu Srbiju. Jednostavno, to nema nikakve veze jedno sa drugim.

Ustav iz 1974. godine je jedini Ustav koji je Vojvodina ikada imala i razlog tog obeležavanja je, ajde da tako kažem, simboličkoga tipa, a nema nikakve veze sa ideologijom, zbog toga što, podsetiću vas, a kao što sam već govorio sa gospodinom u raspravi maločas, taj Ustav je bio neodrživ, on je morao da se menja i tu ništa nije bilo sporno. To je bio Ustav koji je bio duboko suštinski nedemokratski i kao takav nije imao mogućnost da opstane na ne znam koliko dug rok. Previše detaljan, ponoviću, sa zapisanim imenom predsednika u Ustavu. Mislim, to su stvarno neverovatne stvari.

Nije tu poenta. Poenta je u tome da je taj Ustav omogućio jedan tip razvoja Autonomne Pokrajine Vojvodine koji se smatra ipak u razvojnom smislu zlatnim dobom Vojvodine, pa eto, u tom svetlu se samo radi, a ni o kakvoj ideologiji.

A što se tiče štampanja tih pasoša, zanimljivo je da je ta jedna propagandna knjižica napravljena po uzoru na pasoše Srbije koje je štampala DSS u to vreme. Demokratska stranka Srbije je prva napravila pasoš Srbije i onda su unutra bile razne, napravljena je bila kao brošura o tome kako treba da Srbija izgleda i onda su neki naši članovi po uzoru na to napravili ovakav jedan tip propagandnog, recimo, dokumenta.

Tako smo napravili i, evo, ovo. Možete videti, piše – Ustav Vojvodine, a u stvari pun naslov je, ovde je sitnim slovima – kada je Vojvodina imala, pa piše – Ustav Vojvodine, onda se dešavalo to i to. Tako da, ako vidite ovu knjižicu, pogledajte šta sve u njoj piše i na njoj šta piše. Dobićete jednu na poklon pa pogledajte. Unutra imate vrlo korisne podatke o vremenu od 1974. do 1988. godine, koji su zanimljivi kao istorijski podaci. Ponavljam, u današnje vreme to nema nekakvu veliku upotrebnu vrednost u političkom smislu, ali je

zgodno da se podseti koliko jedan tip autonomnosti u donošenju odluka u privrednom smislu može da bude koristan za neki prostor. Samo toliko.

PREDSIEDNIK: Replika, Jovan Palalić.

JOVAN PALALIĆ: Hvala, gospođo predsednice.

Kada govorite o Ustavu iz 1974. godine, ono što ste vi izvlačili kao glavnu poruku, kao glavnu esenciju, a to je suština ove današnje rasprave, jeste da se Vojvodini vrati zakonodavna, izvršna i sudska vlast, policija i poreska uprava. To je država, gospodine Čanak. Sudska vlast je država. Nađite mi jedan srednji nivo vlasti danas, da li regionalni u Italiji ili Španiji, da li federalni, gde postoji sudska vlast. Vas je Ustav iz 1974. godine inspirisao da krenete putem stvaranja države, jer da se nisu desile ustavne promene, Vojvodina bi se verovatno kao i druge republike bivše Jugoslavije otepcila sa tim stanjem institucija i nadležnosti koje je imala.

A pošto ste se zalagali za izvršnu i sudsku vlast, nijednog trenutka niko nije shvatio u Srbiji to kao šalu kada ste počeli da šampate pasoš Vojvodine. Šampaju danas i pasoše Katalonije sa čijim separatistima vi očigledno dobro saradujete i međusobno se podupirete, je l' tako? Oni žele da se odvoje od Španije. Vaši predstavnici idu da ih podrže na protestima u Barseloni. I mi sada u Srbiji treba da zbog takvih političkih stavova budemo naivni i da mislimo da ovakve rezolucije i stvaranje u srpskoj javnosti problema Vojvodine, koji ne postoji, Vojvodina ima svoju vladu, svoju skupštinu, svoje institucije koje rade za dobrobit građana Vojvodine, svoj Ustav Srbija ima, mi sada odjednom pravimo atmosferu da postoji vojvođansko pitanje. I, naravno, kada se vide uvezane vaše zastave sa zastavama predstavnika Katalonije, kada se vide pasoši, šta Srbi mogu da pomisle osim da se sprema pobuna ili neko otepljenje ili sa ovakvim jednim predlogom vidi se najava mogućih koraka koji bi vodili ka odvajanju.

PREDSIEDNIK: Vreme. Hvala.

Nenad Čanak, replika.

NENAD ČANAK: Zaista se čudim ako neko može da pomisli od propagandne knjižice koja je po uzoru na pasoš Srbije koji je šampala DSS napravljena šale radi, knjižica na kojoj piše – pasoš i unutra se nalaze programska dokumenta, dakle to je stvarno, mora se biti vrlo paranoičan da bi se od toga napravilo nešto više nego što jeste.

S druge strane, vi ste spomenuli da se od ovoga pravi nekakav problem Vojvodine, a ja ponavljam još jednom – ne postoji problem Vojvodine, postoji pitanje Vojvodine. To vojvođanske pitanje nije nikakvo pitanje nacionalno ili etničko ili šta takvo. Pitanje Vojvodine je pitanje demokratskog uređenja Srbije. Ja sam u to duboko uveren i upravo zbog toga smo i ponudili ovu rezoluciju na raspravu u Skupštinu. A gde, uostalom, da se raspravlja o takvim stvarima ako ne u Skupštini? To je celo pitanje.

PREDSIEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Jovan Palalić, replika.

Izvolite.

JOVAN PALALIĆ: Samo da dodam, gospodine Čanak, tako kako ste postavili, evo piše ovde, niste postavili kao pitanje Vojvodine, nego Vojvodina kao problem. Pročitajte preambulu. Pročitajte stranu 3 preambule. Govorite da se Vojvodina mora tretirati kao demokratsko pitanje. Ona se oduvek tretirala kao demokratsko pitanje jer je Ustav donet demokratski, jer su svi zakoni koji su proizašli iz Ustava koji se tiču Vojvodine doneti demokratski, a onda govorite – u okviru toga Vojvodina nije problem. A gde je problem Vojvodina? Vi potencirate da je Vojvodina problem i zato ova polemika ovde.

Pitanje ustavnih promena je legitimno pitanje, ali ako dignete temu da je ona problem, e, onda se otvara pitanje zbog čega i kakve su pobude iza toga da se otvori to kao problem kada u isto vreme unosite nekakva rešenja koja nemaju nikakvog mesta u ovom tekstu koji se tiče evropskih integracija, evropske spoljne politike, državotvorne politike Srbije. Vi ste nametnuli temu o Vojvodini kao problem i zbog toga smo mi intervenisali, a ne kao pitanje.

PREDSIEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Odmah da izrazim zadovoljstvo što imamo priliku da diskutujemo i raspravljamo o jednoj par ekscelans političkoj temi kao što je predlog koji je predlagač postavio i vama, gospodine Čanak, izražavam zadovoljstvo što se ova rasprava vodi u jednom civilizovanom i pristojnom nivou i maniru i mislim da sve te rasprave treba upravo tako i voditi. S druge strane, svi oni koji ovu diskusiju smatraju farsičnom i ovu našu sednicu Skupštine smatraju farsom su očigledno sebe amputirali od demokratije i implantirali se u distrukciji, nasilju i svemu onome što sigurno mi nikada nećemo dozvoliti, a što su i ovde manifestovali u ovom domu.

Kada je u pitanju predlog o kome raspravljamo sa ove dve tačke dnevnog reda, gospodine Čanak, ja bih vas zamolio samo da pažljivo saslušate nešto što mi se čini bitnim i što su i moji prethodnici nagovestili, a ja ću završiti otprilike u kom pravcu iznosimo kritike. Postoji nešto u čemu se apsolutno slažemo i postoji nešto u čemu se duboko ne slažemo.

Slažemo se da Vojvodina treba da ima autonomiju, ne slažemo se u obimu i suštini te autonomije. I to je duboko neslaganje i ono je očigledno, naročito nakon vašeg deklarisanja danas na raspravi, kada ste krajnje otvoreno i jasno precizirali vaš stav kada je u pitanju federalizacija države. Mislim da je to pitanje s vaše strane sada definitivno rešeno.

Ono što nije rešeno, mislim da, bez namere da me pogrešno razumete jer ne želim ni u kom slučaju da budem uvredljiv, jeste apsolutna nedorečenost onoga što predlažemo. Nedorečenost u kojoj se kriju mnoge zamke. A zašto, gospodine Čanak? Postoji više razloga.

Prvi, kada je u pitanju rezolucija, kažete u prvom stavu – poštujući Vojvodinu kao demokratsku, multinacionalnu, multikonfesionalnu, multikulturnu autonomnu pokrajinu itd., gde navodite, naravno, i nacionalne zajednice. Ja vas pitam – da li je isto tako demokratska, multinacionalna, multikonfesionalna, multikulturna sredina u kojoj žive i druge nacionalne zajednice, kao što je, recimo, u Pčinjskom okrugu, kao što je, recimo, u Raškoj oblasti, gde imamo i Albance, imamo i Rome, imamo i Bošnjake? Dakle, da li ćemo morati u toj situaciji za svaku tu oblast morati donositi neku novu rezoluciju? Šta to znači, kakva se vrata u tom smislu otvaraju? Vrata čega, vrata nekih novih autonomija, vrata nekih novih separatizama? Ja mislim da je to jedna opasna zamka, u koju se mi sigurno nećemo upecati, odnosno nećemo ući u nju.

Dalje, u drugom stavu ovog, da kažem, uvodnog dela vaše rezolucije navodite, što po meni nije korektno, gospodine Čanak, da, polazeći od Vojvodine kao građanske decentralizovane autonomije, obuhvata tri regije itd., da ste uvereni da Vojvodina nije samo most Srbije prema evropskim integracijama, nego i činilac stabilizacije države i regiona. Gospodine Čanak, šta to znači? Da li to znači da je Srbija destabilizirajući faktor, a Vojvodina jedini stabilizirajući faktor? U kom smislu je Vojvodina most između Srbije i Evrope i EU? Vojvodina to može biti samo u okviru Srbije i u okviru pravnog i ustavnopravnog poretka Srbije, u okviru spoljne politike, gospodine Čanak. U okviru spoljne politike Srbije, koja se nesumnjivo vodi više nego dobro, kako to radi predsednik Vučić i ministar spoljnih poslova Ivica Dačić, i to vi ne možete da dovedete u sumnju ni u kom slučaju, pa se postavlja pitanje zašto ste ovako, po meni krajnje nekorektan, navod u uvodnom delu rezolucije naveli.

Dalje kažete da, polazeći od istorijske činjenice da je današnja Autonomna Pokrajina Vojvodina nastala kao rezultat antifašističke borbe njenih naroda u Drugom svetskom ratu i ušla svojom voljom u sastav, kako ste ovde pogrešili, federalne Republike Srbije, nije Srbije, znamo šta je, ali to nije tačno. I vi znate da to nije tačno. Narodnooslobodilački pokret je bio oslobodilački pokret sveopšteg karaktera i ne može se locirati i segmentarno vezivati samo za Vojvodinu. Na kraju krajeva, gospodine Čanak, i te kako dobro znate da je Avnoj proklamovao i garantovao Vojvodinu u okviru Srbije, ne van Srbije. Da je Avnoj i ondašnji organi Komunističke partije su is crtali određene granice i te granice su definisale Vojvodinu u okviru Srbije. I vi to ovde očigledno niste naveli, i jasno je zašto to niste naveli, barem nama u SPS-u je jasno, a siguran sam i našim koalicionim partnerima, ali i to nije korektno da se tako navede. I

uvodimo opet celu priču u jednu vrstu nekakve priče koja odudara od onoga što vi afirmišete i pokušavate ovde da nama pokažete.

Ono što je najspornije jeste ono što su moje kolege, prevashodno u mojoj poslaničkoj grupi, naš ovlašćeni predstavnik Dušan Bajatović, Žarko Obradović, kolege iz SNS-a, pre svega gospodin Martinović, istakli, nemojte očekivati od nas da mi pljunemo po onome što afirmišemo, za šta se borimo i za šta se zalažemo. Mi jesmo deo evropskih integracija, mi jesmo na putu ka EU, taj put je trasirala ova vlast i taj put je nesumnjivo jedini put kojim Srbija ide, i vi to znate. E sad, ako je to tako, a jeste tako, onda dolazimo u situaciju da vam postavimo jedno logično pitanje – zbog čega bismo mi prihvatanjem ove rezolucije afirmisali nešto drugo osim onoga što sami radimo? Čisto je logično pitanje i voleo bih da i u tom pravcu prodiskutujemo. Naravno da ćete na sva ova moja pitanja, nadam se, odgovoriti.

I ono što smo na Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo vrlo jasno i precizno okarakterisali kao suprotno pravnom sistemu i Ustavu, jeste taj problem što se tiče diskriminacije i povrede Zakona o zabrani diskriminacije, a vi znate i sami da u Ustavu Republike Srbije postoji jedno Ustavom garantovano načelo, a to je načelo zabrane diskriminacije, pa se postavlja pitanje zašto bi Vojvodina bila apostrofirana na ovaj način, diskriminišući nešto drugo. Neću vam čitati šta, zbog toga što ste vi ovo napisali u stavu 7. uvodnog dela rezolucije.

I ajde da privedemo kraju sad ovaj kritički deo, za koji smatram da je više nego osnovan; probajte da me demantujete, nemam ništa protiv toga. Dolazimo do predloga, vaših predloga, kakve stavove i kakve zaključke bi mi trebalo, po vama, da usvojimo. Pa onda kažete da Vojvodina nikada ne sme biti svedena na položaj regiona. Vojvodina nije svedena na položaj regiona. I ova vlast i ovaj Ustav nije Vojvodinu sveo na položaj regiona.

A isto tako kažete da delovanje državnih organa i drugih javnih činilaca prema Vojvodini mora da bude takvo da će Vojvodina biti na neki način oslobođena nahođenja aktuelne političke većine. Da li se to malo kosi sa demokratskim postulatima i načelima? Pa i u demokratiji uvek većina odluči šta je bitno, dobro i kako treba delovati, raditi, uređivati, organizovati. Malopre ste pomenuli organizaciju, zbog toga i ja taj termin, odnosno pojam koristim.

Dalje kažete da postojeća promena Ustava mora da ima u vidu dogradnju kada je u pitanju autonomija Vojvodine. Slažem se da kvalitativni pomaci kada je u pitanju autonomija Vojvodine moraju da postoje, ali samo do jedne granice, a ta granica podrazumeva autonomiju do granice državnosti. Ako autonomija prekorači tu granicu državnosti, onda ste u nama dobili ozbiljne protivnike, koji vam to nikad neće dozvoliti.

I onda dolazimo do nadležnosti, finansijskih resursa, gde, gospodine Čanak, i te kako dobro znate, a i to ste afirmisali baš ovde, mi imamo jedinstven

pravni poredak i, hteli vi to ili ne, i ustavnopravni poredak nalaže da je uređenje određenih pitanja kada se radi o fiskalnoj politici, kada se radi o budžetu, kada se radi o nekim drugim finansijskim kretanjima, jedinstveno. S druge strane, Statutom Vojvodine su određene nadležnosti prenesene, i one su garantovane i oko toga nema nikakvih razloga za polemiku niti bilo kakav dijalog.

Na kraju, smeta malo što niste obuhvatili jedan istorijski period koji je trebalo da obuhvatite. Mislim da je gospodin Šešelj juče to apostrofirao. Zašto u obrazloženju niste obuhvatili period od 1690. godine? Zašto niste apostrofirali napore srpskog naroda pod vođstvom Arsenija III Čarnojevića, koji je podigao Srbe kada su bili aktuelni bečki ratovi, kada je konačno tada postojala jedna kulturna autonomija personalnog karaktera, kada su Srbi osvajali teritorije i kada im je, koliko se sećam – gospodine Martinoviću, vi me ispravite ako grešim – car bečki, ili austrijski, Leopold doneo invitaciju kojom je garantovao Srbima da će dobiti nepokretna dobra koja su osvojili u borbi protiv Turaka svrstavajući se na stranu Beča? Posle toga je došlo i do onog što podrazumeva i političku dimenziju, pa su Srbi prvi put imali autonomiju upravo u tom periodu, 1690. godine; mislim da sam u pravu kada govorimo o istorijskim činjenicama. Zašto to niste uneli u obrazloženje vaših predloga, imajući u vidu da je to geneza i da odatle seže taj tzv. autonomaški napor da se dođe do određenih rešavanja pitanja koja vi danas namećete i afirmišete, bojim se, na način koji malo prevazilazi granice autonomije onako kako je mi vidimo.

Svi ovi argumenti koje sam ja istakao nas opredeljuju samo u jednom pravcu, a to je da ćemo glasati protiv ovih predloga, da ih nećemo prihvatiti, a da smo uvek spremni za razgovor koji podrazumeva uređenje Autonomne Pokrajine Vojvodine u okviru ustavnopravnog poretka Republike Srbije, poštujući...

(Predsednik: Vreme. Hvala, potrošili ste vreme.)

... Sve standarde, i evropske i načela koja su garantovana Ustavom Republike Srbije.

Zahvaljujem se, predsednice.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Pet minuta imate do 14.00 časova i možemo nastaviti raspravu u 15.00 časova.

NENAD ČANAK: Evo, gospodin Šarović neka nastavi, neka govori, pa ću posle pauze odgovoriti na oba pitanja.

PREDSEDNIK: Hoćete li saslušati Nemanju Šarovića, onda ćemo sa vama nastaviti posle pauze.

Izvolite.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo, evo u ova dva minuta koliko je ostalo pokušaću da se dotaknem onoga što smatram da je suština.

Danas je priča o bilo kakvoj autonomiji Vojvodine, ja bih rekao, pre svega deplasirana. Ako se istorijski osvrnemo, ta autonomija je bila, pre svega, odraz želje srpskog naroda za slobodom i za prisajedinjenjem drugim delovima srpskog naroda i drugim srpskim zemljama. Potpuno je jasno da autonomija nije bila sama sebi cilj i potpuno je jasno da Vojvodina danas pripada srpskom narodu. Ne bilo kakvim nacionalnim manjinama, već pripada srpskom narodu, iz jednostavnog razloga, što je upravo srpski narod svaki pedalj Vojvodine i krvlju natopio i platio životima svojih predaka.

Onoga trenutka kada je ostvarena najpre autonomija, a potom kada je ostvaren i konačni cilj, a to je prisajedinjenje Srbiji, Kraljevini Srbiji, u tom trenutku taj projekat je gotov, istorijski je gotov, i sudbina Vojvodine je nepovratno rešena. Nikakvih dalje želja i aspiracija srpskog naroda za autonomijom unutar Srbije nije bilo i bilo koja vrsta takve autonomije jeste apsurdna. Ono što je uradilo komunističko rukovodstvo nakon Drugog svetskog rata je, istorijski gledano, samo želja da se, pravljenjem pokrajina i izuzimanjem delova teritorija na kojima je, nesporno, živeo isključivo srpski narod, oslabi taj nacionalni srpski korpus i da se oslabi uticaj srpskog naroda u toj komunističkoj tvorevini.

Srpski narod danas ne traži bilo kakvu autonomiju. Ko je traži? Traže oni koji, zahvaljujući svojoj političkoj impotenciji i činjenici da nisu sposobni da bilo šta dobro pruže građanima Srbije, i samim tim građanima koji žive u Vojvodini – ne građanima Vojvodine, jer Vojvodina ima stanovništvo a ne građane, građane imaju države – pokušavaju tom šarenom lažom da obmanu narod.

(Predsednik: Hvala. Vreme.)

Kao što neki kažu – živećete bolje kad budete u Evropskoj uniji, tako ovi drugi kažu – živećete bolje kad bude autonomija Vojvodine.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Sada određujem pauzu u trajanju od sat vremena.

Nastavićemo sa radom u 15.00 časova. Hvala.

(Posle pauze – 15.10)

PREDSEDNIK: Pretpostavljam, ako krenemo, da će predlagač da nam se pridruži.

Reč ima Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsednice.

Zanimljivo je da nema predlagača u sali. To verovatno govori o njegovoj ozbiljnosti pristupa ovoj temi, ali dobro, mi ćemo svakako nastaviti ozbiljno da pristupamo ovakvim stvarima bez obzira na to od koga one dolazile.

Govoriti o jednoj srpskoj pokrajini a zaboraviti drugu je prosto nemoguće. S tim u vezi, bili ste svedoci da je juče u javnost dospelo jedno pismo komandanta Treće armije, generala Pavkovića, upućeno njegovim saborcima iz Treće armije i pročitacu vam jedan zanimljiv detalj iz njega koji govori i o borbi za Kosovo i Metohiju, našu južnu pokrajinu, u prošlosti, a i o borbi koju nastavlja predsednik Aleksandar Vučić i današnja Vlada Republike Srbije:

„Kao vaš ratni komandant, želim da vas ponovo zamolim da ostanete jedinstveni i čvrsti, da ne nasedate na provokacije raznih politikanata i manipulatora. Ne dozvolite da vas posvađaju i podele bitange iz poslednjih redova. Sada su na čelu države i vojske ljudi koji cene naše žrtvovanje i naše poginule drugove. Cene junake koji su ginuli uz poklič 'Za ovu zemlju vredi umreti', kao naš heroj Tibor Cerna“.

Tibor Cerna je, inače, bio pripadnik Treće armije, stanovnik severne srpske pokrajine, Vojvodine.

„Cene nas i slušaju ono što imamo da im kažemo o našoj herojskoj odbrani, za razliku od onih koji su nas više od decenije proganjali, klevetali, hapsili i slali u kazamate. Ne nasedajte na obećanja i prazne priče onih koji su srozali našu vojsku, ponizili i rasterali ratne kadrove, onih koji su uništavali borbenu tehniku, tenkovima gazili oružje, pretapali ga u železari, onih koji su vas se stideli i odrekli. Zbog toga vas molim da zajedno damo doprinos i da svojim jedinstvom pomognemo svima onima koji ulažu iskrene napore da vojska bude ono što je bila, i još jača i sposobnija, da bude čuvar mira i stabilnosti, čuvar mira i stabilnosti, naglašavam, naše Srbije, ali i faktor odvraćanja onih koji bi da nam opet gaze dostojanstvo, otimaju teritoriju i slobodu. Budite ponosni i držite se zajedno kao nekada i zapamtite – samo kada smo jedinstveni, onda smo i nepobeđivi“.

Ovako govore učesnici tih događaja iz sada već daleke 1999. godine, sa dovoljne vremenske distance da mogu reći kako je izgledala i šta je bila ta borba iz tog perioda i kakav je odnos pojedinih vlasti bio u proteklim decenijama prema toj i takvoj borbi.

E, pa sad opet imamo na delu političke manipulatore... Naravno, autor pisma poziva na jedinstvo u očuvanju dostojanstva i teritorije Republike Srbije, ali, nažalost, opet imamo političke manipulante i iste one prevarante koji bi ponovo da rastaču i ugroze i dostojanstvo i teritoriju Republike Srbije.

Brane, na sreću, i predsednik i ova vlada i južnu srpsku pokrajinu, doduše, danas nešto, hvala bogu, drugim sredstvima, diplomatskim i projektima i u nešto drugačijim i izmenjenim uslovima, mirnodopskim, ali taman toliko koliko brane južnu pokrajinu, toliko se brinu i za severnu srpsku pokrajinu Vojvodinu. Nju danas nije potrebno braniti od nekakvog spoljnog neprijatelja ili terorista, kao što su to činili ljudi iz Treće armije 1999. godine, nju je danas

potrebno braniti od štetočina koje su njome upravljale i harale čitavih 16 godina. Naneli su nemerljivu štetu Pokrajini.

Nisam mislio da se vraćam na neke istorijske događaje od pre 50 ili 70 godina, ali kada ih je predlagač već spomenuo, a tiču se događaja iz Odluke iz 1945. godine, ustavnih amandmana 1968. godine, Ustava iz 1974. godine, postavlja se jedno logično pitanje – kako to da u svim tim događajima i istorijskim promenama nijedna druga teritorijalna oblast ili celina nije dobila prava kao što je tada dobila AP Vojvodina i AP Kosovo i Metohija? Mislim da je i odgovor sam po sebi jasan – trebalo je u to vreme naneti što veću štetu Republici Srbiji, a samim tim i Jugoslaviji, i pripremiti se za sve one događaje koji će uslediti 90-ih godina, čiji smo svedoci, nažalost, bili mi, većina nas prisutnih u ovoj sali.

Nije devastacija Vojvodine bila u tih proteklih 16 godina samo, vraćajući se u neku bližu prošlost, politička, nego i ekonomska. Sve one štetočine koje su Vojvodinu vodile od 2000. do 2016. godine su nanele mnogo veću štetu i Vojvodini i Republici Srbiji nego što je to bilo svim tim istorijskim odlukama na koje se i predlagač pozivao. Personifikacija tih i takvih vlasti koje su upravljale Vojvodinom do unazad dve i po godine su i stvarni predlagači ove deklaracije, a stvarni predlagači su gospođica ili gospođa Aleksandra Jerkov, Marinika Tepić, dugogodišnji sekretar u Pokrajinskoj vladi, i, na kraju krajeva, Demokratska stranka kao krucijalni nosilac vlasti, s tim da deo odgovornosti, dobar deo odgovornosti, snosi predlagač, koji je bio verni partner Demokratskoj stranci u tom periodu.

Šteta je mnogo veća od one koja je načinjena izvlačenjem srpskih i vojvođanskih fabrika 40-ih i 50-ih godina, kada je fabrika aviona iz Novog Sada preseljena u Mostar, kad je električna centrala iz Srbobrana preseljena u Kranj, kad su ergele, mlinovi, pruge iz Vojvodine mahom preseljavani u BiH, a neretko i u Albaniju. Istu sudbinu je delila i tzv. uža Srbija, kada je odlukom ministarstva za tešku industriju fabrika kamiona u Rakovici preseljena u Maribor i napravljen čuveni TAM. Nije drugačije bilo ni sa Crnom Gorom, kada je „Obod“ sa Cetinja preseljen u Sloveniju i napravljeno „Gorenje“. Isto je bilo i sa mašinskom industrijom iz Kragujevca, kada je tada najmodernija presa u mašinskoj industriji na Balkanu prenetu u Split za potrebe brodogradilišta u Splitu, a cementara iz Beočina takođe preseljena u Split.

Međutim, sve je to ništa za ono što je usledilo u Vojvodini posle 2000. godine, a vezano je za privatizaciju fabrika i propale projekte. Podsetiću vas samo, i građane na severu i građane u tzv. užoj Srbiji, na propale projekte Kamenica 2, kada je 19 miliona evra volšebno završilo u nečijim džepovima a projekat nije završen, na sve ono što se dešavalo u Razvojnoj banci Vojvodine gde je nestalo pet milijardi dinara, na dešavanja u fondovima, pre svega u Fondu za subvencionisanje novih tehnologija, na dešavanja vezana za pošumljavanje

u Subotici, na dešavanja vezana za Ipsilon krak gde su milioni nestajali, decenijama smo tapkali u jednom mestu, na dešavanja vezana za izgradnju Narodnog pozorišta u Subotici koje su pretvorili u Skadar na Bojani. I ono što je najgore, u samo četiri godine su otpustili 100.000 ljudi u Vojvodini, 100.000 ljudi je ostalo bez posla.

E, kako stvari danas stoje, da bismo poredili? Kamenica 2 je završena. Pa setite se samo „Heterlenda“, doma za decu kod Novog Bečeja, milion i po evra je volšebno nestalo. Danas je „Heterlend“ u izgradnji. Danas imamo završen, tj. u završnoj je fazi Ipsilon krak kod Subotice. Imamo Narodno pozorište gde radovi odmiču, gde već iduće godine očekujemo prve predstave u Narodnom pozorištu u Subotici, imamo 20 miliona obezbeđenih za rekonstrukciju bolnice u Subotici i imamo nezaposlenost na nešto manje od 10% na severu Srbije. Ovo sam sve govorio da bi građani mogli da uporede ono što se u Vojvodini dešavalo od 2000. do 2016. i ono što se dešava u nepune tri godine unazad.

Ono što bih na kraju možda dodao, da pored svih ovih podataka kažem da mi iz Srpske napredne stranke sigurno nećemo podržati ni predloženi zakon, ni predloženu rezoluciju, pre svega što su oni sami po sebi i antiustavni, ali nećemo ni da podržimo one političke odluke kojima se stavljaju bilo kakve barijere, ni naznake bilo kakvih barijera između Srba i Srba kao što je to radio Vuk Jeremić sa svojim mentorima stavljajući granicu između Srba i Srba u južnoj srpskoj pokrajini i užoj Srbiji, između, na kraju krajeva, Srba i Srba u Srbiji i Crnoj Gori. I vidite, neće vam nikada to oprostiti. Isti taj Vuk Jeremić, Boško Obradović, Đilas danas najavljuju pohod na Vojvodinu, pa zadnjih dana i na Suboticu.

Ja vam kažem da mi u Subotici ćemo im odgovoriti ovim što sam dosad nabrojao – projektima, kulturom, dostojanstvom, koji su oduvek odlikovali i Suboticu i severnu srpsku pokrajinu. I nikada nećemo biti učesnici rastakanja Srbije na bilo koji način, kao što je to radio Vuk Jeremić, a zamislite slučajnosti, kao što su radili i njegovi preci na koje je mnogo ponosan. Ne zaboravite, i kad smo već krenuli kroz istoriju, i Hamdija Pozderac je kao predsednik Ustavne komisije onda bio najveći zagovornik očuvanja tog štetnog Ustava iz 1974. godine, koji je toliko štete naneo Republici Srbiji i srpskom narodu.

S tim u vezi, ja vam još jednom kažem da mi iz SNS nećemo predložena akta podržati u danu za glasanje. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Momo Čolaković.

Izvolite.

MOMO ČOLAKOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministre Nedimoviću, poštovani predlagači zakona, uvaženi narodni poslanici, ja bih, pre svega, dao punu podršku predsednici Skupštine što je ovu temu stavila na

dnevni red. Time dokazujemo da raspravljamo o svim ključnim pitanjima u ovoj zemlji na jedan demokratski i principijelan način. Takođe, Ligi socijaldemokrata Vojvodine, koji su pokrenuli ovu inicijativu.

Kad sam jutros krenuo na put da dođem na zasedanje, moje komšije su me pitale kako sam mogao da glasam da se o ovome raspravlja u Skupštini. Ja sam ih zamolio da sačekaju današnje zasedanje i da pogledaju moje obrazloženje zašto sam to učinio.

Prvo, mislim da smo juče i danas dokazali da smo skupština koja na demokratski način, principijelan način, sa različitim stavovima i mišljenjima, dijametralno suprotnim, možemo razgovarati na pristojan i kulturnan način i to je vrednost ovog parlamenta. U vezi sa zakonom i rezolucijom mislim da je jako dobro da raspravimo i zbog toga da znamo šta je AP Vojvodina, koja autonomija, koji okvir, i ona će postojati, ali u okviru Ustava Republike Srbije. Lično mislim da smo dokazali argumentima od unazad vekova do novijeg vremena, u kojem sam ja živeo, u vreme razvoja socijalističkih odnosa, u vreme razvoja posle devedesetih godina i u ovom vremenu o kojem sada govorimo. Mogu da procenim da je to različito viđenje i sa mnogim stvarima koje su ovi diskutanti izneli ja se u potpunosti slažem i mislim da iz takvog dijaloga mogu da se izvuku pravi stavovi kako i na koji način da regulišemo pitanje autonomije.

Drugi razlog je da se razumeju i shvate sve specifičnosti autonomije, posebno AP Vojvodine. Ja takođe šire neću govoriti, jer ovde je bilo jako puno reči o tome. Sa mnogim stvarima koje su ovde izneli i uvaženi profesori narodni poslanici, političari itd. ja se mogu složiti, sa jednim delom verovatno ne. Ali specifičnost Vojvodine mora da se iskaže. Mora da se definiše sasvim drugačije nego što to i naš Ustav govori i verovatno drugačije nego što je sada.

I treća dimenzija o kojoj želim da kažem zbog čega sam prihvatio da se o ovome razgovara, to je pitanje Ustava. Ja lično mislim da mi moramo zadužiti dve vlade, ovaj parlament da utvrdi precizno da su u obavezi dve vlade, time se slažem sa inicijativom gospodina Mirovića, predsednika Pokrajinske vlade, da moraju sestri da se dogovore, da se stvore preduslovi da se o ovome priča, da se stvore preduslovi da možemo jedan ovakav zakon usvojiti. Mi to sada ne možemo, bez obzira na to što je Odbor za ustavna pitanja rekao da je zakon u skladu sa Ustavom. Pretpostavke ne postoje.

Ja lično mislim da je to prihvatljivo i moramo zaključiti tako da, odnosno da i sama vlada zaključiti, i jedna i druga, da sednu i da posvete posebnu pažnju pitanjima ustavnih promena. Ne samo zbog ovoga, nego zbog mnogih stvari o kojima bismo mi, verovatno će to predsednica i staviti na dnevni red ako da neko inicijativu, da raspravljamo kao što raspravljamo danas o ovome. Iz tih razloga ja sam i podržao stavove Vlade Republike Srbije. Ne može se o ovome razgovarati, ne može se nešto ovako usvojiti a da se određene pretpostavke koje

je Vlada iznela u svojim viđenjima naglasila. Isto tako lično mislim da bi bilo jako dobro da se prihvati inicijativa, odnosno stav, kako sam rekao, predsednika Pokrajinske vlade da se posebna sednica posveti ovim pitanjima, i jedne i druge vlade, s obzirom na to da obe vlade funkcionišu dobro i da imaju međusobnog razumevanja.

Posebno želim da kažem razlog zbog čega mi ne možemo da prihvatimo ovakav zakon. Lično mislim, ovakva pitanja kao što je ovaj zakon, a i mnogi drugi, mnoge druge probleme koje imamo ne možemo rešavati dok se ne reši pitanje kosovskog problema. Iz tih razloga punu podršku da damo predsedniku Republike, koji radi na tome da se kosovski problem reši na način kako je to i predložio. Ne možemo mi da rešimo neko pitanje koje, pri tome da se menja Ustav. Mi Ustav ne možemo menjati dok se to pitanje ne reši. Iz tih razloga moja zalaganja idu u tom smeru, a izražavam i stav poslaničke grupe da na taj način pokušamo doći do pretpostavke da se ovakva pitanja mogu rešavati.

Iz tih razloga i mnogih drugih koji su ovde izneti, naša poslanička grupa, odnosno Poslanička grupa PUPS-a, neće moći dati podršku predlogu zakona i rezoluciji koju je podnela LSV. Zahvaljujem na pažnji.

PRESEDNIK: Zahvaljujem vama.

Reč ima Vladimir Marinković.

Izvolite.

VLADIMIR MARINKOVIĆ: Hvala, uvažena predsednice, poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, složio bih se sa većinom svojih kolega ovde u Parlamentu da je dobra stvar što ste odlučili kao predsednik Narodne skupštine da stavite na dnevni red ovako važnu temu kao što je rezolucija Narodne skupštine Republike Srbije o Vojvodini i, naravno, na taj način izrazili puni demokratski kapacitet i naše većine i vas kao predsednika Narodne skupštine i želju i volju za dijalogom u Parlamentu o ključnim stvarima za razvoj naše zemlje i za budućnost naše zemlje.

Čuli smo različita viđenja, a imajući u vidu da sam imao juče priliku dosta dugo da predsedavam, mogu samo da kažem da sam uživao u toj raspravi, koja je u većini slučajeva bila vrlo, vrlo argumentovana, pravno i na svaki drugi način potkovana i upravo ovo je slika Parlamenta, ovih nekoliko dana, koja u stvari i odražava sliku srpskog parlamenta i narodnih poslanika u Republici Srbiji.

Naravno, ja ću ovde izneti stavove svoje stranke o ovoj rezoluciji, o stavovima koji su moje kolege izrazile kada je u pitanju ova rezolucija o AP Vojvodine. Naravno, reći ću i da mi nećemo podržati ovu rezoluciju i njeno izglasavanje u Narodnoj skupštini Republike Srbije, ali isto tako ne slažemo se i sa stavovima nekih stranaka, kao što je recimo SRS, o tome kako treba da bude uređena AP Vojvodina i kako treba uređenje i Ustav Republike Srbije da bude u budućnosti.

Ono što bih prvo želeo da podvučem, to je da prva dva pasusa ove rezolucije bih i lično potpisao, jer oni upravo govore o tome, o Vojvodini onakvoj kakva ona jeste u sadašnjem njenom položaju, poziciji u okviru Ustava Republike Srbije. Dakle, jedna autonomna pokrajina koja u svakom slučaju je primer suživota, primer međukonfesionalne, dakle međureligijske tolerancije i međuetničke tolerancije i, naravno, u sastavu i čvrsto povezana sa centralnom Srbijom i sa nacionalnim nivoom Republike Srbije.

To je ono što su i lideri srpski od pre i sto godina zagovarali kroz njihove ideje i kada je još i kralj Aleksandar pravio Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca, kada je posle Versajskog kongresa formirana i Kraljevina Jugoslavija. To je bila jedna država koja je trebalo da bude parametar i u kojoj je temelj glavni trebalo da bude, u stvari, međusobna tolerancija, prosperitet, ekonomski razvoj. Posle su takvu ideologiju baštinili i Nikola Pašić i Milan Stojadinović, koji, nažalost, u to doba, zbog takvih vizionarskih ideja, zbog Srbije i zbog Jugoslavije, koje su tada promovisali, zbog dobrih odnosa i sa Malom Antantom, i sa tadašnjom Turskom, i sa Velikom Britanijom, i sa Francuskom i sa Nemačkom, dakle vrlo je jasno kakva je tada politika vođena, vođena je onakva politika kakvu i danas predsednik naše države vodi.

Ono što je najtužnije u svemu tome je što se i 80 godina posle toga nalazimo u sličnoj situaciji, da svi oni koji imaju vizionarske ideje, koji žele jaku Srbiju, koji žele ekonomski razvijenu i nezavisnu zemlju, nezavisnu od, koliko je to moguće, prvenstveno regionalnih uticaja, ali naravno i uticaja velikih sila, izloženi su, naravno, najtežim vrstama prozivanja, pokušaja progona, ili kako bi to rekla jedna televizija, koju slobodno mogu da nazovem „šifrovana“, oni su nazvali onu opsadu Predsedništva i predsednika Republike pre neki dan talačkom krizom. Valjda je predsednik Republike Srbije za njih u nedelju, u tih nekoliko sati kada su ulazili u one kamione, probijali kordone policije, tukli policiju, pokušali da uđu u zgradu, valjda da linčuju predsednika i članove službi naše javne bezbednosti, valjda je on tada bio talac, ili su oni to u svojim glavama – naravno, to jeste istina – mislili da je on talac.

I tada je narodni poslanik Arnautović, nažalost pod velikim uticajem Petra Živkovića, pokušao i pucao u Milana Stojadinovića, koji je govorio o Srbiji, koji je govorio o Jugoslaviji, koji je govorio o geopolitici, o finansijama, o privrednom rastu i razvoju koji je tada, ja mislim 1936. godine, iznosio nekih 14%. Nažalost, posle 80 godina imamo sličnu situaciju, da elementi koji su tada imali 1% kada pogledate ta istraživanja – ko god bude želeo, to može da vidi u knjizi „Propaganda Milana Stojadinovića“ – i tada je Ljotić imao 1% podrške. I sada oni koji su njegovi sledbenici imaju 1% podrške i sa tim jednim procentom podrške oni žele da preuzmu vlast, žele da preuzmu Srbiju i valjda da je vrate u neko vreme koje podrazumeva ekonomsko slabljenje, koje podrazumeva antisemitizam, koje podrazumeva sve ono što Srbija nije, i što naš

narod nije, i naravno da to mi kao većina, ali prvenstveno građani Republike Srbije, pa bar onih 55 do 60 i nekoliko posto po poslednjim istraživanjima koji jesu za predsednika Republike i podržavaju njegovu politiku neće dozvoliti.

Čudno je, ali naravno ne može da se ne dovede u vezu i to da se mi danas nalazimo u veoma složenoj geopolitičkoj situaciji i nije slučajno što naslednici profašističkih elemenata, partija koje su figurirale u našoj zemlji pre Drugog svetskog rata, i u političkom životu same Jugoslavije i Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, nije čudno što se njihove aktivnosti, sve ovo što rade na unutrašnjem planu u našoj zemlji potpuno slaže i potpuno je imanentno onome što se događa u našem regionu. A događa se to da KBS izvodi vojne vežbe zajedno sa vojskom Albanije, događa se to da se mi borimo i da se ovih nekoliko dana predsednik Republike bori za dovođenje „Folksvagena“ u Srbiju, za nova radna mesta, za nove investicije, za modernizaciju.

Kakva se poruka šalje na taj način, ulaskom i pretnjama novinarima, ulaskom u studio, opsadom Predsedništva Republike? Kakva se poruka šalje ne samo nama političarima i svima koji sedimo u ovom parlamentu i u državnim institucijama, kakva se poruka šalje građanima? Je l' se šalje poruka da smo svi meta? Je l' se šalje poruka da to što želimo da Srbija bude moderna, prosperitetna, da bude deo Evrope, da bude deo modernog sveta, da su sve to one vrednosti zbog kojih sutra možemo da nastradamo? Ako su pre neki dan udarili na predsednika Republike, pa šta je problem da sutra, kao što su to isto tako uradili napadajući poslanika i kolegu Drecuna, šta je problem da napadnu bilo koga i bilo kog građanina Republike Srbije? Kao pravna država i, naravno, kao ozbiljna zemlja smatram da to ne smemo da dozvolimo.

I želim da ovo što sam malopre izrekao povežem sa ovom dobrom i argumentovanom raspravom o rezoluciji koju su predlagali, gospodin Nenad Čanak, kolegica Nada Lazić i Olena Papuga koju su podneli, da je odlično o tome raspravljati, ali i da je odlično da razmenimo argumente i da govorimo o tome kako da unapredimo, i politički, i ekonomski i na svaki drugi način APV i kako da zajedno, i Parlament Srbije i jeste mesto na kojem treba razgovarati o tim ključnim stvarima za našu zemlju, kako da iskoristimo sve potencijale Vojvodine, ne samo prirodne potencijale, koje Vojvodina definitivno ima, nego i ljudske potencijale, i kako da i to u jednom delu... Ja bih slobodno mogao ova prva dva pasusa i da potpišem. Kako da unapredimo potencijale, ljudske potencijale i kako da zaustavimo taj takozvani odliv mozgova ili mladih ljudi koji žive u Vojvodini, ali naravno u kontekstu cele naše zemlje, jer to nije imanentno samo Republici Srbiji, to nije imanentno APV, nego svim zemljama u regionu, ali i na teritoriji zemalja koje su čak i članice EU.

Ja sam za to da mi danas i u narednim danima govorimo o ekonomskom prosperitetu, govorimo o investicijama. Ono što je suštinski važno je da je ova pokrajinska vlada u prethodnih nekoliko godina realizovala više desetina

strateških projekata, počevši od privlačenja novih investicija, „Lira“, „Delfaja“, mogućnosti da se zaposle hiljade ljudi tamo, formiranje industrijskog parka u Novom Sadu, stvaranje od Novog Sada i Vojvodine jednog informaciono-tehnološkog haba gde hiljade ljudi, mladih ljudi rade u oblasti informacionih tehnologija, stvaraju dodatnu vrednost i na taj način jačaju srpsku ekonomiju.

Takođe, projekti koje Republika Srbija na teritoriji APV radi u saradnji sa kineskim partnerima su od ključnog značaja za Republiku Srbiju. Tu ću potencirati prugu Beograd–Budimpešta i mislim da se često, možda i nenamerno, ta pruga pominje u kontekstu da je to pruga Beograd–Budimpešta. To nije pruga Beograd–Budimpešta, nego Beograd–Budimpešta–Brno–Bratislava–Krakov–Varšava. To je most Republike Srbije ka Centralnoj Evropi, to je most Republike Srbije ka Višegradskoj grupi zemalja, sa kojima Srbija, i ja se zalažem iskreno za to, treba da jača saradnju. Kao što smo to uradili, i za to jeste zaslužna ova vlast, da jačamo saradnju sa Mađarskom. Nikada odnosi Srbije i Mađarske nisu bili kao što su to danas, istorijski na najvišem nivou, i to treba da nam bude jasan signal i znak koliko treba zajednički da ulažemo i u te odnose, i u mostove i u infrastrukturu sa zemljama oko nas i da na taj način ekonomski i na svaki drugi način jačamo svoju državu.

(Predsednik: Vreme.)

Tako da, u svakom slučaju, mi nećemo glasati za ovu rezoluciju ni za Predlog zakona o finansiranju APV, ali u svakom slučaju, kao i naše kolege iz SNS-a, spremni smo za svaki vid dijaloga, za razmenu argumenata, činjenica, stavova i mišljenja sa svima zarad interesa Republike Srbije, naravno i građana Republike Srbije i APV. Hvala.

PREDSEDNİK: Zahvaljujem.

Sad ste se opet prijavili, odjavite se. I, ako možete, da mi za koji minut pomognete u vođenju.

(Vjerica Radeta: Replika.)

Ali vi nemate osnov.

(Vjerica Radeta: Moram da objasnim.)

Ne mora se ništa u životu, samo da se umre jednoga dana. To me nećete ubediti, da se nešto mora.

Vladimir Marinković je rekao samo da se ne slaže sa stavovima...

(Vjerica Radeta: Po statutu Vojvodine, zaista treba da se...)

Ako smatrate da ja kršim Poslovník, to recite tako, ali ja smatram da mesta za repliku nema jer je izgovorio vrlo pristojno rečenicu.

Molim vas, ja spremam govor sad, ja ću reći sa kim se sve ne slažem. Nadam se predsedavajući neće to shvatiti kao nešto uvredljivo.

Moj stav je ovakav. Ako smatrate da kršim Poslovník, vi se javite ponovo, a moj stav je da replike nema.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Javljam se na osnovu člana 104, zato što zaista mislim da je bilo mesta replici. Znam da je vaše pravo, odnosno pravo predsedavajućeg da određuje ko ima pravo na repliku, ali ako neko, kao što je to malopre rečeno, poslanik Marinković kaže da se ne slaže sa stavom Srpske radikalne stranke o statusu Vojvodine, to jednostavno, zahteva objašnjenje, radi javnosti pre svega.

Jeste stav SRS-a da se mi zalažemo protiv autonomije Vojvodine, ali se zalažemo za maksimalnu autonomiju lokalnih samouprava. I to je jednostavno nešto na šta smo mi ponosni. Žao nam je što smo jedino mi toga mišljenja, žao nam je što većina ne razmišlja na taj način, jer to je jedini put i jedini način da se stane na put ovakvim pokušajima kakvi su ovi predlozi o kojima danas raspravljamo.

Ali je, s druge strane, dobro da gospodin Marinković uzor vidi u Milanu Stojadinoviću, predsedniku radikalne vlade, pa možda i bude nekih promena u odnosu na stav o statusu Vojvodine.

Dakle, mi srpski radikali smo protiv autonomije, a za jačanje lokalne samouprave, zato što mislimo da su dve vlade balast. Vlada Republike Srbije je sasvim dovoljna. Vlada Vojvodine nije nikom od koristi, samo jedna administracija više. Hvala.

PREDSEDNIK: Da li smatrate, pošto nisam promenila svoj stav? (Ne.) Zahvaljujem.

Reč ima Jelena Žarić Kovačević.

Izvolite.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, dnevni red ove sednice daje nam mogućnost da raspravljamo ne samo o finansiranju APV, već i da malo šire sagledamo stvari i, zašto da ne, da se prisetimo nečega što se dešavalo proteklih godina na teritoriji Vojvodine.

Svakako, od 2016. godine promenjena je ukupna politika, koja je 16 godina pre toga bila usmerena na stvaranje sukoba, loših međuljudskih odnosa, a samim tim niko se nije bavio građanima i njihovim potrebama. Sada se sprovodi politika okupljanja oko projekata, koja je okrenuta običnim ljudima i rešavanju njihovih problema.

Godine 2016. u Vojvodini su zatečeni veliki dugovi. Najviše problema je, čini se, nastalo između 2004. i 2008. godine. Sećamo se svi situacije sa Razvojnog bankom koja je dovela do toga da se Skupština Vojvodina zaduži za 150 miliona evra da bi se pokrio minus u banci. Sada su javne finansije stabilne. Imamo rast budžeta u apsolutnom smislu i pad zaduženja i u apsolutnom i u relativnom smislu. Pritom, urađeno je mnogo stvari. Pre svega, značajni su projekti koje Pokrajina radi sa Republikom, kao što su Narodno

pozorište u Subotici, RTV, rekonstrukcija kanalske mreže na 30 lokacija, koja obuhvata više značajnih projekata.

Upravo ta politika okupljanja oko projekata koja se sada sprovodi dovela je do konkretnih rezultata. Mi sada imamo izgradnju pruge Beograd–Subotica, prugu Stara Pazova – Novi Sad koja je vredna oko 400 miliona dolara. Očekuje se potpisivanje ugovora u Kini za deonicu Novi Sad – Subotica. Izgrađeno je 11 industrijskih zona, o tome je juče govorio ovde i ministar Nedimović. Do 2016. godine u Vojvodini nije postojala nijedna industrijska zona, a sada ima 11 industrijskih zona. Ako samo Rumu uzmemo za primer, ona je bila prezadužena, a sada tamo imamo šest fabrika.

Što se tiče smanjenja broja nezaposlenih, do te mere se smanjio broj nezaposlenih da je sada stopa ispod 9%, što je, može se reći, i istorijski uspeh. Čak ima desetak gradova ili opština u kojima uopšte nema nezaposlenih, kao što su Subotica, Indija, Ruma ili Stara Pazova. Takođe, očekuje se potpisivanje ugovora za najveću fabriku guma u Evropi, koja će uposliti 1.500 ljudi. To je projekat koji je vredan milijardu evra.

Smatram da o ovakvim rezultatima treba govoriti. To su sve rezultati Pokrajinske vlade od 2016. godine do danas, naravno, uz veliku saradnju sa Vladom Republike Srbije. Sve ovo ukazuje na to da novca ima, ali da se sada novcem raspolaže odgovorno, a nedomaćinska politika trošenja para i zaduživanja su prošlost.

Ovo rešenje koje je dato u Predlogu, da se formira posebna poreska uprava, zapravo bi, ukoliko bi bilo usvojeno, bilo narušavanje jedinstvenog poreskog sistema. Nije način rešavanja nekog problema cepanje Poreske uprave. Jedan deo prihoda se zaista stvara na teritoriji Vojvodine i taj deo prihoda je vrlo često visok i preko 40%, ali navodno vraća se samo 7%, ali oni tu ne ubrajaju, ne računaju vojsku, policiju, sudstvo ili deo novca od finansiranja upravo svih ovih projekata koje sam navela. Tako da nije baš sve tako kako je rečeno u obrazloženju ovog predloga.

I završiću samo jednim lošim primerom koji se desio u vršenju vlasti do 2016. godine, a to je pronevera novca. Ovako su oni ostavili da izgleda „Heterlend“ – ne znam da li se to lepo vidi – i upravo zbog toga smatram da treba dosta pažnje obratiti upravo na razgovore o načinima finansiranja. Smatram da su i Pokrajinska vlada i Vlada Republike Srbije spremne na to da se ovakve stvari više ne dešavaju ili da se sankcionišu.

Na kraju, potreba za donošenjem ovakvog zakona nije sporna, ali ovaj predlog pred nama nije odgovarajući, zbog nekih razloga koje sam i navela. Poslanička grupa SNS-a neće podržati predlog zakona i rezoluciju koji su na dnevnom redu. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala lepo.

Reč ima Desanka Repac.

Izvolite.

DESANKA REPAC: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Poštovane kolege poslanici, poštovani građani Srbije, danas na dnevnom redu Narodne skupštine Republike Srbije imamo dva predloga, Predlog zakona o finansiranju AP Vojvodine i drugi, Predlog rezolucije Narodne skupštine Republike Srbije o Vojvodini.

Vojvodina je pitanje svih nas koji u njoj živimo i tu nema podela. Svi mi delimo sudbinu koju smo zatekli 2016. godine, kada smo došli na vlast. Građanima Vojvodine želimo da ukažemo šta je ova vlada uradila kada je došla na vlast. Mnogo toga oni znaju, jer su osetili na način kako žive. Liga socijaldemokrata Vojvodine postavlja pitanje nesmetanog razvoja kulturnog, ekonomskog, društvenog. Traži uspostavljanje novih prava, koja su joj potrebna da se nesmetano razvija. Traži da AP Vojvodina dobije ono što joj istorijski pripada, a to je puna autonomija.

Pokrajinska administracija Demokratske stranke od 2000. do 2016. godine je obesmisllila autonomiju Vojvodine u borbi za ličnim bogaćenjem, pljačkom i lopovlukom građana Vojvodine. Ko je opljačkao Vojvodinu? Lažni patrioti koji su punili svoje džepove. Da li će se bolje živeti, manje iseljavati ako se usvoji ovaj zakon, to nije tačno. Liga socijaldemokrata Vojvodine je 16 godina bila u vlasti, koalicioni partner DS-a. Ne znam zašto nije tada ostvarila svoje zahteve.

Tokom svih 16 godina, koliko su vladali DS i njeni koalicioni partneri, došlo je privrednog sloma Vojvodine. Vojvodina je dovedena na rub propasti i do opšteg haosa u svim sferama života. Zatečene su silne dubioze, prazne blagajne, uništena je ekonomija u svim aspektima privrede. Tako se od 2000. do 2016. godine krenulo sa prodajom i likvidacijom domaćih proizvođača, među kojima je 91 poljoprivredno-industrijski kombinat sa hiljadama hektara zemljišta, sa farmama, fabrikama stočne hrane, klanicama, mlekarama, pivarama, fabrikama pića. Nestali su veliki giganti kao što je „29. novembar“, „Mitros“, „Čoka“, „Servo Mihalj“, koji je imao 24.000 radnika, 42 fabrike i 25.000 kooperanata.

Htela bih nešto da kažem o Subotici, iz koje dolazim, gde je izvršena neopisiva pljačka državne imovine. Posebno ću spomenuti krizne štabove koji su na silu preuzimali dotada uspešne firme, recimo „Sever“ Subotica, „Agrokombinat“, „Agroseme“ i druge, koje danas i ne postoje. Moram naglasiti da su u najvećem gigantu, „Sever“ Subotica, koja je imala 5.000 radnika, iz firme izbacili, fizički, direktor i rukovodstvo. Pitam se jesu li to bile demokratske metode koje su stigle 2000. godine. Desetine firmi su propadale i nestajale.

Građanima Vojvodine želim da kažem da je Vojvodina uvek bila deo rešenja Republike Srbije. Dolaskom Srpske napredne stranke na vlast počeo je

ravnomeran razvoj zemlje, uključujući, naravno, i Vojvodinu. Mnogo je urađeno na svim nivoima. Širom AP Vojvodine otvorene su nove fabrike, novi pogoni. Došlo je 65 kompanija u Vojvodinu. Morala se spasiti zemlja od bankrota, stabilizovati javne finansije, oživeti mrtva srpska ekonomija.

U gradu Subotici Republika Srbija investira u Narodno pozorište, samo u 2019. godini će biti investirano 880 miliona dinara da bi se završilo. Pod broj dva, Ipsilon krak, koji se godinama radi, biće završen ove godine; jedna deonica je puštena u saobraćaj. Investiranje na železničkoj infrastrukturi, na brzoz pruži Beograd–Budimpešta, samo oko milijardu evra će biti uloženo od Novog Sada do Subotice. Počeli su radovi akva-parka i spa-centra na Paliću.

Kada je u pitanju oblast zdravstva, htela bih da ukažem na sledeće bitne momente. Do 2016. godine u AP Vojvodini postojala je samo jedna angio sala; sada ih ima devet. Sve opšte bolnice opremljene su novim CT aparatima. Kupljeno je 31 sanitetsko vozilo. Od 2016. godine samo za nabavku medicinske opreme uloženo je 2,6 milijardi dinara. Kamenica 2 počela je da radi. U KC Vojvodine uloženo je 35 miliona evra. Širom Vojvodine rekonstruisane su bolnice, domovi zdravlja i mnoge zdravstvene ustanove.

Vlada Republike Srbije je pomogla obnovu grada Subotice, kao i Vojvodine. Veliku zahvalnost ukazujemo Vladi Republike Srbije i predsedniku Aleksandru Vučiću na zalaganju i na podršci obnove Vojvodine. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, kolegice.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Maletić.

Izvolite.

ALEKSANDRA MALETIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, drage kolege poslanici, predlagači, odmah na početku samo da istaknem da predložena rešenja koja se danas nalaze pred nama, ja ću glasati protiv ovih predloga, iz nekoliko razloga. Pre svega, zaista mi je neprihvatljivo da glasam za određena zakonska rešenja koja su u koliziji sa Ustavom Republike Srbije. S druge strane, predložen zakon o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine predstavlja zapravo nepodudaranje sa već postojećim zakonskim sistemima koje Republika Srbija ima, pre svega mislim o nadležnostima, koji definišu nadležnosti Autonomne Pokrajine Vojvodine, kao i poreski sistem koji postoji na teritoriji Republike Srbije.

Ono što bih želela na početku da naglasim jeste jedna mala ispravka. Zaista smo danas u nekoliko navrata čuli određene kolege poslanike koji su pričali o pitanju Vojvodine. Zaista ne mogu da se složim, dolazim iz Novog Sada inače, sa teritorije Autonomne Pokrajine Vojvodine, i ne mogu da se složim sa tim da postoji pitanje Vojvodine. Mi imamo stabilnu Republičku vladu, Parlament koji funkcioniše na demokratski način, u AP Vojvodini imamo takođe Skupštinu koja stabilno radi, Vladu koja sprovodi sva velika kapitalna ulaganja i investicije na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine, vodi

demokratski princip, brigu o nacionalnim manjinama i ostalim bitnim temama koje su uvek aktuelne u AP Vojvodini. Stoga zaista ne mogu da govorim o postojanju bilo kakvog pitanja Vojvodine.

Slažem se da Republička skupština, Parlament, koji trenutno raspravlja o ova dva predloga, jeste, podržali smo da raspravljamo o ove dve teme, kao i što svaki put, makar otkad je gospođa Maja Gojković predsedavajuća i predsednik Parlamenta, raspravljali smo o svim stvarima koje su bitne za bilo koje političke subjekte.

Zašto je ova tema danas pred nama? Zaista bih iskoristila, već kad raspravljamo o predloženom zakonu i rezoluciji, da se vratim na period od 2000. godine do 2016. godine, odnosno do perioda kada je Srpska napredna stranka preuzela vlast 2016. u Pokrajini.

Mnogi koji danas, a i ranije koji su pričali, kojima su usta bila puna Vojvodine, brige za građane Vojvodine, nisu to pokazali kada su imali tu mogućnost. Čak i predlagači koji su izneli ova dva predloga pred nas, iako ne dominantno, ali su činili vlast za vreme Bojana Pajtića, koja je na različite načine zaista prokockala šansu i neku vrstu poverenja koje im je možda 2000. pružio određeni broj građana.

Vrlo lako možemo da se setimo svih afera sa područja koje su potresale tadašnju Vladu AP Vojvodine, koju je predvodio Bojan Pajtić. Svi građani se sećaju i danas, kada pričam sa građanima iz različitih opština i gradova iz Vojvodine, ne mogu a da ne spomenu katastrofalne afere koje je Bojan Pajtić uradio na teritoriji Vojvodine. Tu pre svega mislim na nenamensko trošenje sredstava. Svi se sećamo onih sumnjivih i kritičnih različitih konkursa gde su udruženja koja su vodili funkcioneri DS-a dobijali sredstva ili nenamenski potrošena sredstva iz različitih udruženja. Sećamo se Razvojne banke Vojvodine, koja je zaista bila bankomat Demokratske stranke; koji god funkcioner DS-a da je došao, mogao je da uzme sredstva za svoje lične potrebe. „Heterlend“ i dalje možemo do beskonačnosti da nabrajamo sve što je bilo na teritoriji AP Vojvodine.

I onda se zaista postavlja pitanje kome je stalo do građana Vojvodine. Da li onima koji su imali tu mogućnost da urade nešto za građane, imali su više od 15 godina tu mogućnost, ili onima koji su danas preuzeli odgovornost, a pre svega mislim na SNS, koja je 2016. godine preuzela odgovornost i vlast na teritoriji AP Vojvodine i od tada zaista se beleži niz uspeha u ovom delu Republike Srbije.

Ono što je karakteristično za današnju Vladu, i Republičku i Pokrajinsku, jeste što postoji jedan princip, a to je zajedničko delovanje. Svi se sećate perioda do 2016. godine kada je takoreći svaki funkcioner bivšeg režima imao svoj određen deo budžeta. Tako ste imali u Inđiji Ješića, koji je neprikosnoveno vladao Inđijom i niko mu se nije mešao u taj posao. Bojan Pajtić je imao

pokrajinski budžet i niko se nije setio, na primer, da sedne i razmisli šta bi zaista moglo da se uradi u svakoj opštini ili gradu na teritoriji AP Vojvodine.

Danas je potpuno drugačija situacija. Već u prvoj godini vladavine, znači 2016, kada je SNS preuzela vlast u AP Vojvodini, bilo je nekoliko zajedničkih sednica Pokrajinske i Republičke vlade, i to je princip koji i dan-danas deluje. Iz tog dogovora proizilaze sve velike kapitalne investicije na teritoriji AP Vojvodine. I to je najbolji način i najbolja slika na koji način Republika Srbija brine o građanima Vojvodine, kroz različite kapitalne investicije i sve ono što je bitno za život svih građana na celoj teritoriji Republike Srbije, ali danas, kad govorimo o AP Vojvodini, mislim i na taj deo Srbije.

Ipsilon krak, koji je moja koleginica rekla, projekat je koji je 25 godina obećavan na severu Srbije i predstavljen je kao velika investicija, koju niko nije mogao da završi. Mi danas imamo Ipsilon krak, koji će se završiti do početka sledeće godine i potpuno će biti u funkciji.

Takođe, imamo u Novom Sadu dve velike investicije koje raniji režim nije mogao da donese. A i sećate se kada je počela priča, kad je Miloš Vučević najavio investicije u Novom Sadu, opozicija se smejala tome i govorila kako je to nemoguće. Mi danas imamo dve velike, kada govorimo o fabrikama u Novom Sadu. Pored toga, Naučno-tehnološki park, koji je veoma bitan za celu Vojvodinu i celu Srbiju. Naravno, imamo niz drugih projekata koji se rade na teritoriji Vojvodine.

Ono što je važno i što bih želela da istaknem jeste da se ne investira samo u Novi Sad i to je još jedan razlog zašto građani zaista daju veliku podršku Srpskoj naprednoj stranci. Insistira se na ravnomernom regionalnom razvoju, te tako možemo u beskonačnost da nabrajamo broj škola koji je renoviran, predškolskih ustanova, srednjih škola u Srbiji na teritoriji AP Vojvodine. Možemo da govorimo o tome da sada, u ovom trenutku, imamo devet angio sala koje postoje na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine, do 2016. godine bila je jedna jedina. Svi veći bolnički centri su renovirani i stavljeni u funkciju, poboljšana je infrastruktura zdravstvenih ustanova.

Imamo napredak u oblasti infrastrukture, gde se asfaltiraju putevi za koje ja mislim da Bojan Pajtić i prethodni pobornici tzv. vojvođanskog pitanja ne znaju ni da postoje određena mesta na teritoriji Pokrajine. Ja sam potpuno sigurna da Aleksandra Jerkov nikada nije stigla ni do Maglića, niti do Bačke Palanke ili Odžaka i dalje od toga.

Tako da mislim da građani Srbije jasno prepoznaju ko zaista brine o njima i, stoga, takva podrška se i očitava iz izbornog procesa u izborni proces.

Kao što sam rekla, ja ova dva rešenja zaista ne mogu da prihvatim, pre svega zato što su potpuno u suprotnosti sa Ustavom i zaista bih želela da istaknem da Republika Srbija ima zakonska rešenja kroz koja funkcioniše

finansiranje Autonomne Pokrajine Vojvodine, da ne bude prosto neke zablude. Ja se zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Maletić.

Reč ima Jasmina Obradović.

Izvolite.

JASMINA OBRADOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovane kolege narodni poslanici, poštovani građani Republike Srbije, tema današnje sednice je AP Vojvodina i njeno finansiranje.

Svakodnevno slušamo priče naše opozicije kako se oni nalaze u neakvoj medijskoj blokadi, kako nemaju priliku da iznesu svoje stavove i predloge, iako sve to uopšte ne odgovara istini. Današnja sednica je primer koji demantuje ove lažne apele. Srpska napredna stranka je jedina stranka vlasti u istoriji srpskog parlamentarizma koja na dnevni red stavlja i predloge opozicionih stranaka.

Ja ću ovde da se osvrnem na nekoliko izjava zahvalnosti predsednici Skupštine što je ovakvo važno pitanje stavila na dnevni red. Svakako da je time potvrdila da u ovoj skupštini vlada demokratija. Jedino, ja ne vidim kakvo je to važno pitanje.

Ja dolazim iz Futoga, prigradskog naselja nadomak Novog Sada. Jedno jedino važno pitanje koje tamo postoji je stabilnost Srbije, razvoj privrede, dovođenje investicija, infrastrukturno opremanje. To su važna pitanja.

Iako, evo, danas na dnevnom redu imamo predloge LSV-a, i to Predlog zakona o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine i Predlog rezolucije Narodne skupštine Republike Srbije o Vojvodini. Dakle, kada radite u interesu građana, nemate strah da ovakvo šta stavite na dnevni red.

Inače, interesantno je da je ovaj predlog zakona o finansiranju AP Vojvodine skoro identičan, a razlikuje se samo odredba o primeni zakona, onome koji je podnela Aleksandra Jerkov, narodni poslanik i pripadnik aktuelnog tajkunskog fašističkog Saveza za Srbiju, osovine Đilas–Jeremić–Obradović, novog agregatnog stanja stranke u nestajanju, Demokratske stranke. Moram vas podsetiti da je Aleksandra Jerkov bila članica Lige socijaldemokrata Vojvodine, a koju je napustila odmah nakon što je novoformiranom skupštinskom većinom u Novom Sadu smenjena sa mesta predsednice Skupštine grada. Valjda je mislila da će se brzo naći u ekipi koja je 16 godina bila gospodar života i smrti u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, Demokratskoj stranci.

To je vreme „žutih“ afera i malverzacija. Ja bih samo da vas podsetim na neke, pa sada krećemo: afera Razvojna banka Vojvodine, afera Fond za kapitalna ulaganja i razvoj, afera Fond za subvencionisanje pogona novih tehnologija, afera Tesla banka i mogli bismo tako do broja 101. Ono što je važno na kraju da kažem, to je da je čudo bio fond za finansiranje pogona novih tehnologija, sifona, četkica, solarnih panela i čega sve ne nagledasmo se mi po

Vojvodini. Ali znate šta je važno? Važno je da smo iz svega toga shvatili gde su naši novci.

E, imamo sad nešto drugo. U vreme te „žute“ vlasti broj zaposlenih u velikim poljoprivrednim kombinatima spao je sa nekih 60.000 na samo 1.500. Je l' tako, ministre? Broj poljoprivrednih zadruga spao je sa 400 na samo 100, a poljoprivreda se svela na samo osnovnu delatnost. Evo, ministar je tu, klima glavom, a ja njemu zaista verujem. To su sve rezultati onih koji bi danas silom da dođu na vlast, onih čije fašističke falange upadaju u Radio-televiziju Srbije, razbijaju vrata i prozore, nose motorne testere i fantomke, a pre toga setite se da su napadali i žene. Na sreću po građane Vojvodine, ova i ovakva vlast je ružna prošlost. Srpska napredna stranka vraća Vojvodinu na noge.

Dame i gospodo, preskočiću ja deo ovog mog govora, sve su to moje kolege manje-više u svojim izlaganjima već rekle. Ja želim samo da kažem sledeće – poštovani građani Srbije, Srpska napredna stranka sa predsednikom Aleksandrom Vučićem na čelu, kao što vidite, gradi i radi i ispunjava svoja obećanja. Mi nemamo vremena za dokone subotnje šetnje i vreme za nasilje, razbijanje, motorne testere koje nam nude tajkunske falange sa Boškom Obradovićem, Đilasom i Jeremićem na čelu, a za ovo sigurno glasati neću. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Obradović.

Reč ima narodni poslanik Radovan Jančić.

Izvolite.

RADOVAN JANČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, poštovani gospodine ministre, pred nama je Predlog zakona o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine, čiji je rok za donošenje, po rečima predlagača, istekao još 31. decembra 2008. godine i, kako predlagači u razlozima za donošenje zakona kažu – budući da nije donet, budžet AP Vojvodine svih ovih godina nije imao i nema stabilne, sigurne, dovoljne i predvidive izvore finansiranja.

Od 2008. godine pa sve do 2016. godine na vlasti u Vojvodini su bili DS, LSV i SVM, čiji lideri, pre svega, iskrene namere da se u Skupštini Autonomne Pokrajine Vojvodine utvrdi predlog zakona i uputi Narodnoj skupštini Republike Srbije na usvajanje zapravo i nisu imali, nego im je pitanje finansiranja Pokrajine služilo za očuvanje sopstvenog rejtinga, očuvanje glasačkog tela, a sve uz slogane kao što su „Tačku na pljačku“, „Bolje dane za Vojvodinu“, sa brižnim pitanjem – gde su, ili di su, naši novci?

To pitanje smo mi, baš građani Vojvodine, od 5. oktobra 2000. godine pa sve do 2016. godine postavljali Bojanu Pajtiću i njegovim saradnicima i naravno da odgovor nismo dobili, a „tačku na pljačku“ stavili smo na izborima iz 2016. godine.

Vojvodina je u tom periodu svedena na nivo nedovoljno razvijenog regiona, svakako ne zbog obima pokrajinskog budžeta, nego zbog brojnih afera, zloupotreba, nenamenskog, nesavesnog, neodgovornog ponašanja u trošenju sredstava budžeta Autonomne Pokrajine Vojvodine i svih lokalnih samouprava koje su bile u rukama čelnika DS-a i LSV-a, a isti su, po pravilu, sredstva građana koristili za lične privilegije, sopstveno bogaćenje, fiktivne ugovore, naduvane račune za plaćanje fiktivnih radnih mesta; što je najgore, na nepostojeće investicije. Tako je bilo i u Novom Kneževcu, iz kojeg ja dolazim.

Poštovani narodni poslanici, možemo mi plaćati poreze u Beogradu, Vojvodini, Srbiji. Ako se nigde ne podnosi izveštaj gde se i za šta se troši taj novac, onda to nema nikakvog smisla. Posebno ako ovaj zakon bude donesen, na osnovu procentualnog deljenja nekog plena opet će doći do zloupotreba i zato je ovaj predlog neprihvatljiv činjenicom da se traže samo novci, bez navođenja projekata i nadležnosti koje će Vojvodina da finansira.

Danas, u 2019. godini, planirani budžet Autonomne Pokrajine Vojvodine je 74,4 milijardi dinara. Za 13 milijardi je veći nego 2016. godine. To je rezultat odgovornog upravljanja finansijama i sprovedenih mera fiskalne konsolidacije, ekonomske stabilnosti Republike Srbije, čiji budžet već tri godine uzastopno beleži suficit. Obaveza od 7% se ispunjava. Vojvodina taj novac dobija i dobijala ga je.

Često slušamo da Republika Srbija navodno duguje neki novac Vojvodini, a niko ne govori koliko to budžet Republike Srbije direktno izdvaja za investicije na teritoriji Vojvodine od 2012. godine pa sve do danas. Danas građani i građanke Vojvodine svojim očima mogu da vide Žeželjev most, Kamenicu 2, opremljene i uređene bolnice, domove zdravlja, objekte obrazovnih ustanova, nove puteve i pruge. U poslednjih nekoliko godina Republika Srbija finansira brojne velike projekte i tim novcem Vojvodini je više nego sigurno obezbeđeno daleko više od famoznih 7%.

Ono što je najvažnije, niko više ne ide po mišljenje u Beograd, nego je, pre svega zahvaljujući politici SNS-a, predsedniku Republike Srbije gospodinu Aleksandru Vučiću, kao i predsedniku Vlade Vojvodine gospodinu Igoru Miroviću, cilj jedinstven, da Vojvodina kao deo Srbije bude razvijena, moderna i pristojna za život svih njenih građana. Sve što ide u državnu kasu doprinosi vojvođanskoj kasi. Kasa Beograda i kasa Novog Sada su iste kase i ne može Beogradu da bude dobro ako je Novom Sadu loše.

Ne mogu a da se na kraju opet ne dotaknem pitanja – di su naši novci? Odgovor nam je ovih dana jasno isporučen od saveza za ponovnu pljačku Srbije i njihovih predvodnika Đilasa, Jeremića, Obradovića, Borka, Marinike, Miroslava i mnogih drugih koji nasiljem, u želji da se opet domognu budžeta, nastave sa pljačkom Srbije. „Tačku na pljačku“ su građani Srbije već jednom zauvek stavili na izborima 2012. godine, u Vojvodini 2016. godine, a učiniće to

isto na svim budućim, i opet će svoj glas poveriti SNS-u i njenom predsedniku Vučiću, pre svega zbog dosada postignutih rezultata i bolje budućnosti, koja je danas kao takva više nego izvesna. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jančiću.

Reč ima narodni poslanik dr Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre, cenjene koleginice i kolege narodni poslanici, danas pred ovim skupštinskim domom je Predlog zakona o finansiranju AP Vojvodine. Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 15. Ustava Republike Srbije. Autonomna Pokrajina Vojvodina ima svoje izvorne prihode kojima finansira svoje nadležnosti, a visina izvornih prihoda određuje se zakonom, po kome AP Vojvodina dobija najmanje 7% budžeta Republike Srbije, s tim što tri sedmine budžeta APV koristi za finansiranje kapitalnih rashoda.

Osnovica za utvrđivanje budžeta AP Vojvodine predstavlja visinu ukupnih rashoda i izdataka planiranih budžetom Republike Srbije. Kapitalni rashodi ili kapitalni troškovi su izdaci koji doprinose povećanju vrednosti sredstava jedne države. Kategorija kapitalnih troškova uključuje nabavku osnovnih sredstava jedne države ili troškove koji izazivaju povećanje vrednosti ovih sredstava. Odlukom o budžetu AP Vojvodine za 2019. godinu utvrđeno je da su ukupni prihodi i primanja u iznosu od 74.428.662.812,32 dinara, što predstavlja 7,02% u odnosu na ukupne poreske prihode Republike Srbije kao osnovice za obračun prema Zakonu o budžetskom sistemu.

Pored tih prihoda i primanja od 7,02%, Zakonom o budžetu Republike Srbije su utvrđena i dodatna sredstva budžeta Republike Srbije koja se direktno usmeravaju na teritoriju Vojvodine za projekte od republičkog značaja u ukupnom iznosu od 24.368.925.040 dinara, čime izdvajanja za AP Vojvodinu iz budžeta Republike Srbije iznose 9,32%. Od tih sredstava posebno ću izdvojiti projekte koji se finansiraju u oblasti zdravstva u okviru razdela Ministarstva zdravlja. To su, pre svega, rekonstrukcija Kliničkog centra Vojvodine u visini od 204.500.000 dinara, zatim za Institut za onkologiju Vojvodine za adaptaciju dva bunkera za smeštaj linearnih akceleratora 108.400.000 dinara i Institut za onkologiju Vojvodine dva linearna akceleratora i CT simulator sa opremom u visini od 210 miliona.

Kada je 2016. godine formirana nova pokrajinska vlada, njen prvi zadatak je bio da se zaustave dotadašnji tokovi neracionalnog trošenja novca građana. U tome se uspelo i, zahvaljujući povoljnim uslovima finansiranja, nasledeni dug od devet milijardi dinara je anuliran. Tako da jednim odgovornim vođenjem finansija i mera fiskalne konsolidacije pokrajinski budžet iz godine u godinu beleži sve veći rast. Tako da je sada, 2019. godine, kao što sam rekao, malo više od 74 milijarde.

Politička stabilnost ove vlade ogleda se u okupljanju oko kapitalnih projekata za AP Vojvodinu. Pre svega, to je nova zgrada RTV Vojvodine, Žeželjev most, nova zgrada Hitne medicinske pomoći, zgrada Subotičkog narodnog pozorišta, fruškogorski putevi, projekti saobraćajne infrastrukture, Studentski kulturni centar itd.

Vojvodinu karakteriše i ravnomerni regionalni razvoj, tako da je 21. februara 2017. godine osnovana Razvojna agencija Vojvodine sa ciljem privlačenja domaćih i stranih investitora. Otvoreno je novih 29 pogona u AP Vojvodini, sa ulaganjem u njih 301 miliona evra, a zaposleno je 2.223 radnika, i to u Somboru, Pančevu, Kikindi, Šidu, Novom Bečeju i Plandištu, a već postojeće industrijske zone su dodatno opremljene.

Što se tiče ulaganja u poljoprivredu, od 30 projekata koje finansira Abu Dabi, biće realizovano navodnjavanje više od sto hiljada hektara zemljišta. U poslednje dve godine uloženo je 1,6 milijardi dinara, od čega je Vlada AP Vojvodine dala 920 miliona, a 1,1 milijardu AP Vojvodina ulaže u izgradnju i rekonstrukciju vodovoda i kanalizacije u naseljenim mestima Vojvodine, a više od 180 miliona uloženo je u revitalizaciju kanala Vrbas–Bezdan. Za zaštitu od poplava u Vojvodini uloženo je 777 miliona dinara.

Za zdravstvo su uložena značajna sredstva. Do 2016. godine radila je samo jedna angio sala. Trenutno u Vojvodini radi devet. Dakle, 7. jula 2014. godine bio sam kod ministra, gospodina Lončara, i izložio potrebu otvaranja angio sale u Somboru. Rešenjem ministra o uvođenju novih tehnologija u somborske bolnice Somborci dobijaju i preko potrebnu angio salu. Sve bolnice u Vojvodini dobijaju nove CT aparate.

Konačno je Kamenica 2 počela sa radom. Dečija bolnica u Novom Sadu dobija prvu magnetnu rezonancu. U rekonstrukciju i opremanje Kliničkog centra Vojvodine uloženo je 35 miliona evra. Širom Vojvodine rekonstruišu su se domovi zdravlja, bolnice. Za nabavku nove medicinske opreme AP Vojvodina izdvojila je 2,6 milijardi dinara, a obezbeđeno je 31 sanitetsko vozilo, kojim je povećana sigurnost bolesnika na terenu prilikom njihovog prevoza do najbliže zdravstvene ustanove.

Podržana je pronatalna politika, a za koju je 2019. godine predviđeno 665 miliona dinara. Za socijalnu zaštitu od 2016. godine do 2018. godine dodeljeno je 513 miliona dinara, što je duplo više od uloženih sredstava za ceo mandat prethodne vlade.

Značajna sredstva su uložena u rad predškolskih i školskih ustanova, za regionalnu i prekograničnu saradnju, privredu, turizam, Bačko Podunavlje itd.

Činjenica je da su značajna sredstva planirana i uložena u razvoj infrastrukture, zdravstva, školstva, no građane Sombora i dalje muči što ne mogu već godinama da preko svojih projekata dobiju saglasnost da se izgradnjom auto-puta Sombor–Vrbas priključe i izvuku iz slepog creva u kojem

se zbog toga već dugi niz godina nalaze i u njemu tavnore. Isto tako, u neki kratkoročni plan razvoja i finansiranja AP Vojvodine, isto kao i auto-put, treba staviti i razvoj Aerodroma „Sombor“ i njegov prelazak sa vojnog u civilni i mogućnost kargo saobraćaja. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, dr Babiću.

Reč ima Maja Gojković.

Izvolite, kolegice Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem na mogućnosti da diskutujemo na jednoj od za mene najinteresantnijih sednica koje smo imali u ovom sazivu i želim da se zahvalim svim poslanicima koji su primetili da je od 2012. godine dosada, 2019. godine, ovo treći predlog koji razmatramo na našim sednicama a da je predložio neko od opozicionih poslanika. Mislim da je poslanik Pastor juče čak naveo da od 2000. do 2012. godine jednostavno ovaj uvaženi parlament nije imao običaj da stavlja na dnevni red bilo kakav predlog a da je došao iz neke opozicione poslaničke grupacije ili nekog opozicionog poslanika. I da vas podsetim prosto da su od ta tri predloga koja smo razmatrali, dva usvojena ovde. Jedan je od strane Srđana Mikovića, poslanika nekada SPO-a, ali mislim da smo zakon razmatrali i usvajali kao poslanika DS-a. Drugi je bio tzv. Zojin zakon, koji je došao od roditelja nesrećno preminule devojčice, a odnosi se na način postupanja naše države prema deci koja su obolela od retkih bolesti i nakon usvajanja tog zakona država je i formirala Fond za lečenje od retkih bolesti.

Kažem, do 2012. godine nijedan, i ova poruka nije upućena vama, upućena je javnosti, koja često pod navalom neargumenata opozicionih poslanika prosto ima jednu sliku o našem parlamentu da, eto, mi nešto nećemo u poslednjih nekoliko godina. Čak smo razmatrali i jednu izuzetno važnu temu, a koja se tiče AP Vojvodine, takođe od 2012. godine, znači mimo ovih tačaka dnevnog reda, a to je da smo raspravljali o tada novom Statutu AP Vojvodine, koji je bio usaglašen i koji je sada usaglašen konačno sa odredbama Ustava Republike Srbije i ovde upravo gde sedi ministar Nedimović sedeli su predsednik Skupštine AP Vojvodine i sedeo je potpredsednik Vlade AP Vojvodine gospodin Bogoroški. Tako da ne može da se kaže da od 2012. godine, kada je promenjena vlast u Srbiji, nije bilo sluha za razgovor sa opozicijom ili za razgovor o AP Vojvodini.

Najviše šta me uvredilo u poslednja dva dana nije se desilo u ovoj sali. Mi smo pokazali ovom raspravom da ovde sede ozbiljni poslanici koji, kada nešto predlažu, snagom svojih argumenata smatraju da je važno da raspravljamo o ovome i brane svoja politička opredeljenja, kao što i mi poslanici ova dva dana, koji nećemo podržati njihove predloge, snagom političkih argumenata, našim stavovima, našim političkim programima govorimo na jedan miran, demokratski i civilizovan način o temama koje su od značaja, slagali se ili ne slagali mi jedni sa drugima, za sve nas. I ne vidim ništa sporno da tako

razgovaramo i o drugim predlozima koji će doći iz opozicionih redova, samo bih volela da vidim predloge zakona.

Najčešće imamo danima utvrđivanje dnevnog reda, 350 tačaka dobijem kao predloge za dopunu dnevnog reda. Pomno sam ih analizirala. Kada je ovde došla grupa poslanika iz Evropskog parlamenta da razgovaramo o svemu, i o našim evropskim integracijama, pa naravno i o Parlamentu, ja sam im predala svih 350 predloga. Oko 300 su bili anketni odbor na temu, verujem da biste svi voleli da razgovaramo o tome, da li je istina da ste vi jutros ustali na levu nogu. Otprilike, tako nešto. To je 300 predloga. Kada budemo imali višak vremena, možemo da pričamo i o tome, nije nikakav problem. Nadam se da ćete mi odobriti da ih sve spojimo u jednu tačku pa da završimo sa takvim načinom viđenja rada Parlamenta. I nekih 50-ak zakona, od kojih su možda pet-šest sa sadržinom, a ostali kažu – promenite ovde zarez i ovaj zakon stupa na snagu u roku od osam dana.

Ono što me uvredilo, to je juče nastup jednog od poslanika. Uvaženi poslanik Zoran Živković, koji je ovde držao konferenciju za štampu i koji je rekao da je ova sednica bezvezna, mislim, neću ga baš citirati nego ću prepričati, rekao je da ovaj dnevni red i ove tačke dnevnog reda su ovde samo da bismo pokazali da se ovde nešto dešava. Eto, toliko o premijeru nekadašnje Savezne Republike Jugoslavije. Njemu je, izgleda, tema koju su predložili poslanici iz Poslaničke grupe Lige socijaldemokrata Vojvodine, pitanje, recimo, finansiranja Autonomne Pokrajine Vojvodine ili rezolucija i razgovor o tome nešto što smatra da je za potkusurivanje i da nije bitno uopšte za nas koji nećemo da podržimo ove predloge i za poslanike koji smatraju da je ovo nešto što je najvažniji deo njihovog političkog programa.

O tome raspravite, pošto ste vi opoziciona stranka koja je predložila ove zakone, raspravite sa Zoranom Živkovićem zašto je njemu ovo nešto bez veze i zašto smatra da su ove teme samo za potkusurivanje i da bismo mi prema javnosti glumili da se nešto dešava. Meni, recimo, nije svejedno to što je on rekao i nije mi svejedno nijedna diskusija koju sam čula, jer imam štošta da zamerim različitim načinima političke, recimo, komunikacije ili tekstovima koje smo dobili ovde na razmatranje.

Vukadinović... Ja ću nastaviti da pričam na ovu temu, ali na neki svoj način. Gospodin Đorđe Vukadinović je, takođe, pre nekoliko dana rekao da neće apsolutno da se pridruži delimičnim bojkotom plenuma, jer će on dolaziti na sednice onda kada su važne političke teme na dnevnom redu. Ne znam šta mu je važna politička tema. Ako neko ko je, čini mi se, iz Novog Sada, iako ovo nije novosadska priča i nije priča samo dela građana koji žive u severnoj pokrajini Vojvodini, ali, recimo, da sam ja Đorđe Vukadinović i da izgovorim tako nešto pred javnošću, ja bih došla jer smatram da je ovo vrlo važna politička tema o kojoj mi raspravljamo i iznosimo argumente za i protiv.

Ne bih baš da zvučim kao advokat poslanika Nenada Čanka, jer mi punomoćje nije potpisao, ali pričalo se ovde i o plagijatu zakona. Veliko je to pitanje. Poznajući strukturu članova Lige socijaldemokrata Vojvodine i njihovog predsednika, gospodina Nenada Čanka, ja ću da odgovorim onima koji smatraju da je ovo plagijat. Pre je Aleksandra Jerkov nešto prepisala od njega nego on od Aleksandre Jerkov. A imam jedan primer ovde zakona koji je, kada jednog dana budemo pričali o njemu, sigurno plagijat njegove izbegle poslanice Marinike Tepić, a to je zakon o igrama na sreću, koji je pisala Liga socijaldemokrata Vojvodine a ona preotela i ovde se stalno javlja za reč misleći da u sali ne postoje ljudi koji znaju da ona to nije predložila, nego je tako zato što je izbeglo i raseljeno političko lice plagiralo zakon Nenada Čanka, koji je to svojevremeno predložio, pre njenog prebega u druge političke redove.

Izvinjavam se što sam za trenutak bila vaš advokat, ali toliko o plagijatu. Mislim da su one prepisale njihov zakon, a ne oni zakon Aleksandre Jerkov.

I mislim da je danas bio, i juče, trenutak da uđu svi poslanici ovde u Parlament i da konačno javnost Srbije sazna šta su politički stavovi poslanika koji su odlučili jedno vreme da ne ulaze u ovu salu a inače učestvuju u radu odbora, podnose amandmane. Pre neki dan sam pročitala imena poslanica koje nisu ušle u salu ali predložile su amandmane, Gordana Čomić, Sanda Rašković Ivić i drugi. Putuju u parlamentarnim delegacijama Narodne skupštine Republike Srbije u inostranstvo vrlo rado, sa mojim potpisom, to im ne smeta. Koliko znam, traže, jedan od uslova je da se ja sklonim, a moj potpis je sasvim u redu ako treba da putujete u inostranstvo negde. Dosta je, ovako, diskutabilan taj njihov stav.

Bilo je vreme da dođu ovde, da objasne, zato što su oni bili vlast u Srbiji od 2000. do 2012, a u AP Vojvodini do 2016. godine. Nema bolje teme da uđu u salu i da ruše argumente nas koji smo protiv ovih predloga zakona i da nam kažu šta su oni to uradili za AP Vojvodinu nesmetanih 16 godina vladavine, osim što su obesmislili to pitanje svojim postupanjem i nepostupanjem. Bukvalno obesmislili. Znači, da nam objasne šta su radili u Vojvodini 16 godina. I da nam kažu svoje političke stavove, jer se oni slažu sa predlogom rezolucije koji je predložila Poslanička grupa LSV. Šta im je tu dobro, šta im ne valja? Meni smeta dosta toga, čuli ste moje uvažene kolege iz Poslaničke grupe SNS i to su naši politički stavovi, ali posebno stav 3, da je Vojvodina plod, ne znam, antifašističke borbe njenih naroda u Drugom svetskom ratu itd., da ne ulazimo duboko u istoriju, ali ovo jednostavno ne stoji. Ili da kažu da li treba usvajati ovaj zakon o finansiranju Vojvodine takav kakvog ste ga predložili ili ne treba. Ali Srbija ne zna ništa o političkim stavovima ni o jednom važnom pitanju ove države od strane ovih 25-30 poslanika koji kažu da bojkotuju plenum Narodne skupštine Republike Srbije.

Da im mi ispunimo sve uslove, damo ostavke, nije problem nikakav, izađemo na izbore. Mi ćemo da izađemo sa našim programima ovde, svaka ovde partija ima svoj program, a ovi poslanici koji neće da dođu da debatujemo o važnim političkim pitanjima, kakvo je ovo danas sigurno, pitanje finansiranja, pitanje rezolucije Narodne skupštine itd., izlaze pred birače sa testerama motornim, sa scenama iz filma „Skarfejs“ Al Pačina. To im je jedno od programskih opredeljenja. Izlaze pred birače sa fantomkama. Ja sam mislila da su oni protiv fantomki. Povremeno kada ovde nešto kažu, mislila sam da su oni protiv fantomki, ali videla sam da su prvo stavili fantomke, a onda su uzeli i testere. To je tačka broj dva u njihovom političkom programu koji se preporučuje valjda građanima Republike Srbije ili građanskoj opciji, kako oni kažu, u Srbiji. Nisam znala da građanska opcija voli fantomke i testere.

A treći deo tog programa je upotreba kamiona u preuzimanju vlasti, sa akcentom izlaganja poslanika Boška Obradovića da kamiondžiju koji neće da vozi kroz ljude i da se zakuca u zgradu Predsedništva, treba razbiti prozor, izvući tog vozača i naći novu žrtvu koja će da ispuni njegovo naređenje. To je tačka tri izbornog programa nedefinisanih protestanata i onih koji su pre neki dan upali u zgradu RTS-a, a u nedelju pokušali da upadnu i da linčuju i da ubiju, valjda, predsednika Republike Srbije i da reše stvar pre izbora. Samo da im kažem, bilo šta da su od toga uradili, izbora bi opet bilo i opet oni ne bi došli na vlast. Znači, ne bi nam dozvolili da uopšte sprovedemo bilo kakve izbore. Nasilje, to je jedino što mogu da prepoznam. Možda ima deo građana Srbije koji je toliko ogorčen da se slaže sa tim programskim opredeljenjem.

Znači, nije tu Aleksandra Jerkov, za koju smo čuli da ima isti ovakav predlog zakona, da nam objasni, da nam prosto objasni čiji zakon je autentičan.

Nije tu Marinika Tepić, koja je iz Pančeva, puna usta AP Vojvodine. I ona je odbeglo i raseljeno lice, jer ona nije ušla u ovaj parlament kao poslanik Dragana Đilasa, nego je ona ušla na listi koju je predvodio Nenad Čanak, predlagač ovih zakona. I ne znam čiji ona legitimitet ima ovde u Parlamentu, koga ona onda predstavlja. Koji glasač LSV-a je odobrio Mariniki Tepić da ona sa Draganom Đilasom odluči da ih predvodi Boško Obradović? Ja mislim da ni u najluđim snovima oni koji su glasali za LSV nisu mogli da pretpostave da će Marinika Tepić da stane iza Boška Obradovića, nasilnika sa fašističkim idejama, i da se tako osvaja vlast i menja Srbija nabolje. Ja ne znam stvarno, mislila sam u subotu i u nedelju da se nisam probudila iz najgoreg košmara koji sam ikada imala u životu.

Žao mi je što je Gordana Čomić sprečena da prisustvuje ovde, jer je ona iz DS-a, ona zna da nam objasni šta se 16 godina radilo u Vojvodini. Poznajući poslanicu Gordanu Čomić, htela je da dođe, ali kod njih nema demokratije. Ima da se radi onako kako je Boško Obradović rekao i zamislio, i zabranjeno je da

uđu ovde, inače će testerom dobiti. Verovatno bi u pokušaju da ovde diskutuje dobila ili testeru, ili udarac kao ja, ili bi je neki kamiondžija već kupio.

Od 2000. nema ko nije vladao do 2016. ovom državom i onaj ko nije vladao Autonomnom Pokrajinom Vojvodinom – Boris Tadić, Bojan Pajtić, Šutanovac... Jedino koga mogu da oslobodim te odgovornosti, ali inače ga oslobađam bilo čega u politici, to je Zoran Lutovac, jer ja ne znam kojim dobrom je on došao da vodi DS, osim da je utopi u Pokret Dveri. Tako mi se čini; imam 29 godina političkog iskustva, izgleda da mu je to zadatak. I Dijana Vukomanović – nemojte, molim vas, poslanice Jovanoviću, da izlazite, sad sam došla do vas – Dijana Vukomanović, koja je u izbornoj kampanji govorila sve ovo što govori Socijalistička partija Srbije. Najveći pobornik politike Slobodana Miloševića posle prisutnih uvažanih poslanika je sigurno Dijana Vukomanović. Što se onda kandidovala na toj listi ako ne stoji iza onoga što je Slobodan Milošević kao predsednik Republike Srbije uradio i doneo Ustav o kome smo ovde razgovarali. Svi su oni sada kod Boška Obradovića. Šta Boško Obradović misli na bilo koju temu, to niko od nas nikada, izgleda, neće ni saznati.

A red bi bio i Sanda Rašković Ivić da se pojavila ovde. Mi svi pričamo, a oni nisu tu, oni koji su pisali, donosili ustave, predlagali građanima razna rešenja. Ona je bila perjanica Demokratske stranke Srbije, da vas podsetim, prva na listi. Ušla je ovde sa Lapčevićem i sa kolegama u Parlament, i on je tvorac Ustava iz 2006. godine. O tom Ustavu smo pričali, međutim, Sanda Rašković Ivić ima amneziju, ne seća se da je u to vreme ona nastupala na pozicijama Ustava iz 2006. godine i imala... A, spremala se za ambasadorku? Da. Verovatno misli da će i sad biti, ali počasni konzul u Nikaragvi, izgleda.

Znači, Srbija pojma nema šta ti poslanici misle o AP Vojvodini i da li su ovi predlozi dobri ili oni imaju nešto drugo da kažu. Slagali se – ne slagali, mi raspravljamo, raspravljaćemo i iduće nedelje o tome. Naravno, SNS ne može da podrži, ali nije valjda svrha rasprave o svakom političkom pitanju ko ima koliko više glasova pa da onda i ne raspravljamo ni o čemu više, zna se da će se onda sprovesti politika samo većine i nikada nećemo pričati ni o jednoj drugoj temi.

Inspirisalo me je za drugi deo – ja se izvinjavam kolegama ako vam pojedem vreme – pitanje Nenada Čanka, ali i izborna kampanja koja se vodila svojevremeno, vi ćete me podsetiti koje godine; bilbordi su bili po Novom Sadu, pretpostavljam po čitavoj Vojvodini, sa natpisom – gde su naši novci? I danas je uvaženi poslanik Čanak to i spomenuo; malo je modifikovao, ne gde su naši novci, nego gde se iznose ili tako nešto. Imam deo odgovora, naravno, na to. Žao mi je što svedoci i akteri tih dešavanja bojkotuju deo rada našeg parlamenta, zato što ne znaju šta da odgovore na ovo. Ne znaju šta da odgovore, zato su i pobešli, naravno.

Sećam se kad je Bojan Pajtić, kad je usvojen onaj Statut APV, sednicu počeo sa „Dobro jutro, Vojvodino!“ Tako da, hvala mu na tome.

(Aleksandar Martinović: Slobodna Vojvodino.)

Slobodna? Opa! „Dobro jutro, slobodna Vojvodino!“ Ja sam mislila Vojvodina slobodna, a evo Nenad Čanak je rekao da je slobodna od 1945. godine.

Tako da, slobodna je Vojvodina. On je rekao: Dobro jutro, slobodna Vojvodino!“ Ja to danas mogu da ponovim. Samo bih da ga podsetim – gde su naši novci? Da pokušam da nađem odgovor na to pitanje. Nisam bila u vlasti u to vreme, pa možda bi on mogao, „Dobro jutro, Vojvodino!“, da nam da deo odgovora. Na primer, to oko Razvojne banke Vojvodine, to smo dosta i raspravljali, mislim da se vode neki sudski postupci, i da smo mi ovde usvojili nekakvu odluku da ne možemo to da komentarišemo. I dobro, nećemo komentarisati sudske postupke, nego ono što nije procesuirano.

Mene interesuje šta je sa novcima koji su otišli preko Tesla banke. Tesla banka je za mene nešto fascinantno i na to može samo da odgovori, ja mislim, premijer AP Vojvodine i oni koji su morali da daju pare tamo pa da se onda to vraća ponovo i ko zna šta je tu bilo.

To je bilo predstavljeno kao sredstvo za podsticanje povratka Srba prognanih iz Hrvatske, tako je formirana ta banka, i žao mi je što gospodin Linta nije tu da nam kaže koliko je Tesla banka podstakla progonjenih i raseljenih Srba da se vrate pa da razviju neki svoj biznis. Ta banka od osnivanja poslovala je sa gubitkom i kažu da je verovatno služila samo za izvlačenje novca iz Srbije i onda preusmeravala tamo gde je trebalo da ide, verovatno privatno ili u partijske džepove; nisam sudija, nisam tužilac, nisam policija, neka to neko drugi kaže. Danas od nje nema ništa. Sam početni kapital bio je nedovoljan uopšte za osnivanje neke banke, 4,9 miliona evra, a predviđeno 15 miliona evra. Meni je mnogo i 4,9 ako ne znam šta je s tim novcima. Eto gde su naši novci. Najviše para je došlo iz Fonda za razvoj Republike Srbije i Fonda za razvoj Vojvodine, 1,5 miliona evra naših novaca u Tesla banci.

Gde je nestao novac od tog osnovnog kapitala? To je jedno pitanje. Kome je davan taj novac kao kredit? Kako se zovu ta lica? Koje su to firme? Kako se zovu ti ljudi, ja ne znam. Evo, neka se nama jave, Parlamentu, da su dobili novac iz tih kredita. I stvarno, kad pitamo gde su naši novci, ja bih volela da znam zašto je moj otac plaćao porez čitavog života, a danas ni njegovi praunuci ne mogu da dobiju odgovor na pitanje gde su ti novci. Znači, ne znamo ko je dobio kredite od Tesla banke, niko se nije vratio od Srba uz pomoć ovih podsticajnih mera u Hrvatsku. Ne znamo nijednog građanina Hrvatske koji je dobio kredit od ove banke, bez obzira da li je Hrvat, Srbin, Nemač, Italijan, Slovenac, potpuno svejedno.

Mislim da od svojevrstne vrste amnezije Bojan Pajtić i DS, koja ne želi i smatra da je ovo neko bezvezno pitanje o kojem mi danas raspravljamo, pati i mi ne možemo da dobijemo odgovor, a najviše me interesuje odgovor Bojana

Pajtića, uticajnog tviteraša, ali da zna da ja nisam na Tviteru, ne mogu da pročitam te njegove odgovore. On je bio predsednik Vlade i predsednik Upravnog fonda za razvoj Vojvodine i to je jedina osoba koja zna kako je ova operacija tekla. Da mu kažem, on je toliko podsticao Srbe da se vrata u Republiku Hrvatsku da je po poslednjem popisu, od osnivanja banke pa do tog popisa, njih bilo 20.000 manje. Toliko o podsticajnim merama.

A ekonomisti znaju šta znači kada vam revizor da mišljenje da se suzdržava od mišljenja povodom poslovanja Tesla banke u Republici Hrvatskoj. To znači, ekonomskim rečnikom, da od te banke treba bežati. E, to ostavljamo nekom drugom. Znamo samo da je Srbija na jednom od tih poslova izgubila skoro tri miliona evra i bojim se da, kako vreme prolazi, nikada nećemo ni dobiti odgovore mi koji postavljamo pitanje – gde su naši novci?

Vrlo kratko samo, malo možda da vas i rastužim i nasmejem u isto vreme, gde su naši novci. Imamo aferu „depilacija za srednjoškolce“. Tu je Bojan Pajtić, Demokratska stranka dala subvencije od 189.160 evra firmi ATG iz Stare Pazove. Naravno da nisu vratili novac, nego setove za depilaciju za sedam vojvođanskih srednjih škola i neki narodni univerzitet. Pa onda kilometri creva za đake sa smetnjama u razvoju. Tu su naši novci, 661.303 evra subvencija u novcu. Naravno, vraćeno u kilometrima plastičnih creva vojvođanskim školama za učenike sa smetnjama u razvoju. Tuga. Tuga.

A sad da vam kažem nešto, novosadska firma „AMB grafika“, oni su 379.806 evra vratili u knjigama. A znate kako je naziv knjige? „Paranoja u svemiru“. To su ljudi u Vojvodini finansirali, „Paranoju u svemiru“. Da ne kažem o aferi „mrtvački sanduci“. Evo tu je koleginica, ona zna da oni muku muče i dan-danas sa aferom mrtvačkih sanduka. Preduzeće „Maranta“ iz Sombora, subvencija 24 miliona dinara, pa onda ponovo još za mrtvačke sanduke 29 i po miliona dinara, i oni kažu kao da su vratili to u daskama u vrednosti od 250.327 evra, ili u mrtvačkim sanducima ili u daskama. Eto, tu su novci građana AP Vojvodine.

I da zaključim sa nečim što me beskrajno uveseljava, a to je prskanje komaraca sa Devičanskih Ostrva. Znači, firma koja je dobila novac, 31 milion dinara ponovo, da razviju nove tehnologije ubijanja komaraca je sa Devičanskih Ostrva. Trebalo je da zaposle na tim Devičanskim Ostrvima valjda najmanje 40 radnika da bi ispunili barem formalno neki uslov. Naravno, nisu mogli da nađu nikog na Devičanskim Ostrvima ko bi razvijao novu tehnologiju ubijanja komaraca. E, pošto nisu to mogli, onda su dobili novih 173,4 miliona dinara 2011. godine za suzbijanje larvi komaraca u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini.

Toliko o politici Demokratske stranke, Bojana Pajtića, koji je unakazio AP Vojvodinu, obesmislio ovo o čemu ste želeli danas da razgovaramo, pa se ljudi u Vojvodini naježe kad se spomene bilo kakva tema koju vi pokrenete. A koliko je potcenjivao građane koji žive na teritoriji severne pokrajine Republike

Srbije govori i to da je morao da daje firmama novac sa Devičanskih Ostrva jer izgleda da mi koji živimo u Novom Sadu i Vojvodini ne znamo ni komarce da ubijamo.

Pa bih volela da čujem odgovor, ne od prisutnih i od predlagača, nego od Demokratske stranke, od Marinike Tepić, od Aleksandre Jerkov, od ovih iz Dosta je bilo koji su iz Novog Sada, sad više ne znam u kojoj su grupaciji, u kojoj su partiji, a najviše bih volela da čujem šta misli o ovom pitanju i kako bi glasao na ove predloge, zakona i rezolucije, od lidera opozicije koji danas ovde nije u sali, Boška Obradovića. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Gojković.

Reč ima narodni poslanik Nenad Čanak.

Izvolite, gospodine Čanak.

NENAD ČANAK: Hvala lepo.

Zahvaljujem se na ovom govorenju ljudi koji su se kao narodni poslanici sada osvrnuli na naš predlog ovoga zakona i rezolucije, s tim što imam nekoliko opservacija.

Prvo, Odbor za ustavna pitanja je dao mišljenje da rezolucija nije u skladu sa Ustavom, ali je dao i mišljenje da je sam zakon o finansiranju Vojvodine u skladu sa Ustavom, tj. da tu ne postoji nikakva ustavna prepreka da on bude usvojen. U svakom slučaju, ostalo je nejasno da li je ovaj zakon o kojem pričamo trebalo drugačije postaviti, što je jedna verzija, popraviti amandmanima, što je druga verzija, ili je on potpuno nepotreban, kao što smo čuli da postoje mišljenja, jer je tema koja se u njemu obrađuje već obrađena u drugim zakonima.

Sve u svemu, to su stvari koje su veoma značajne, ali sa druge strane ja ne razumem kakve veze sa tim o čemu govorim imaju kolege poslanici i kolegice poslanice koji nisu trenutno u sali, jer oni su sami sebe isključili iz mogućnosti rasprave o ovom pitanju, koje je, ponoviću, pitanje poštovanja Ustava Srbije, što je pitanje kompletiranja Ustava, koje je trebalo da bude završeno još pre više od 10 godina, i pitanje, dakle, koje nema nikakve veze sa političkim programom bilo koje stranke, nema nikakve veze sa bilo čim takvim.

Ponoviću još jednom, priča o nekakvom falsifikatu, nefalsifikatu ili čemu takvom je potpuno deplasirana, pošto sam već u nekoliko navrata u zadnja dva dana objasnio o čemu se tu radi.

Priča o tome da to ima veze sa nekakvom zadnjom namerom LSV-a ili čime takvim takođe ne stoji s obzirom na to da su koautori ovoga teksta, tj. taj tekst je usaglašen još pre pet godina, četiri godine, sa predstavnicima SVM-a, koji su i sami rekli da će glasati za ovaj predlog zakona, a deo su vladajuće većine u ovom parlamentu.

Dakle, ovde postoji jedna ozbiljna konfuzija oko samog zakona, oko ove sednice, koja se od strane pojedinih naših kolega naziva, ne znam, farsom ili

nečim takvim, što ja apsolutno ne doživljam kao tako iz jasnog razloga što smo ovde imali priliku da razgovaramo o nečemu što je ustavna obaveza ovoga parlamenta i svakoga ko je na vlasti, o nečemu što je vezano za problematiku koja je trebalo da bude razrešena još pre mnogo godina.

Upravo zato ne razumem zašto je potrebno u ovom trenutku uopšte uvoditi u priču poslanike koji su odustali od toga da urade svoju poslaničku dužnost, a to je da debatuju o problemima nečega što je deo ustavne obaveze, ponoviću, i to Ustava za koji su glasali, i to ako ne oni lično, a ono stranke čiji su predstavnici.

Dakle, to je ono što zaista čudi i u tom svetlu da budem vrlo konkretan, naši bivši koalicioni partneri iz DS-a nisu tu da bi mogli da odgovore na niz pitanja, koja su potpuno legitimna i tu ničeg spornog nema, ali o tim stvarima bi trebalo da se, pretpostavljam, izjasne neki drugi organi, koji su za to zaduženi, gde i LSV, naravno, ima niz pitanja na temu svih dosadašnjih vlasti, uključujući i dosovsku vlast, vezano za određene poslovne i ovakve i onakve postupke.

Naravno, ponoviću, to je posao nadležnih istražnih organa a ne nas u Ligi socijaldemokrata Vojvodine i zaista ne bih voleo da se na bilo koji način doživi ova naša inicijativa da se ispravi ova nepravda prema Vojvodini u smislu odsustva zakona o finansiranju pretvori u nekakav obračun sa našim bivšim koalicionim partnerima ili sa bilo kim ko ovde nije.

Političke razlike, naravno, postoje. Meni je strašno žao što je Parlament doveden u situaciju da bude ne predmet konstruktivne diskusije, kakvu smo imali ova dva dana, nego izliva netrpeljivosti koje je toliko duboko da prosto se gubi osnovna svrha Parlamenta, a to je uzajamna razmena ideja, mišljenja i argumenta. Pa u tom svetlu bih zamolio uvažene kolege da se držimo teme i da se držimo zakona o finansiranju AP Vojvodine, da se držimo njegove ustavne osnove, da se držimo našeg predloga rezolucije.

Ja razumem u potpunosti zašto je on nekome prihvatljiv ili nije prihvatljiv, ja razumem kolege koji smatraju da možda nije dobro nešto definisano, da se, ne znam, srpska nacionalna zajednica u Vojvodini mora definisati kao srpski narod ili građani srpske etničke pripadnosti, to su sve stvari o kojima treba da razgovaramo, ali to zaista nije tema. To su te teme, ali nisu teme u ovom trenutku ljudi koji nisu ovde, koji po mom ličnom mišljenju time samo gube, a njihovi birači mogu samo da se zapitaju šta se događa sa glasovima koji su im dali, da li su zaista ispravno upotrebljeni i da li je to konstruktivan pristup. Ja lično mislim da nije, jer da ne mislim ne bih bio ovde i da ne mislim ne bih sa mojim kolegicama se zamajavao predlažući ovaj zakon.

Dosta sam siguran, sudeći po reakcijama parlamentarne većine, da ovaj zakon teško može da dobije dovoljan broj glasova da bude usvojen, naročito zbog toga što nisam video da je bilo dovoljno volje i želje da se u njega investira,

pa barem pokušaj da se amandmanima prilagodi, hajde da kažem, viđenju problema od strane parlamentarne većine.

Ali sa druge strane je izuzetno važno to što smo detektovali u ovoj debati i to da kolegi, recimo poslaniku koji je iz drugog dela Srbije, nije iz Vojvodine, smeta što mi sebe definišemo kao Vojvođani. Ja sam tako naučen da sam Vojvođanin i ne znam drukčije sebe da definišem. Kad biste pitali usred noći ministra Nedimovića oko toga kako on sebe definiše, prva definicija bi bila Sremac. Mislim, to je...

Ne bi? Srijemac, eto.

Dakle, to je stvar ličnog samodefinisanja i ne vidim šta je tu pogrešno. Ali upravo to, ta spoznaja koliko je Srbija jedna kompleksna država, sa koliko različitih regionalnih specifičnosti, što se ovde osetilo u ovoj debati koju smo imali u proteklih, eto, dva dana, mislim da je to već samo po sebi izuzetno dragoceno i pomaže promeni ukupne atmosfere u ovom visokom domu. Što je beskonačno značajno, jer Parlament Srbije je poslednja brana Srbije pred diktaturom izvršne vlasti.

Nemojte zaboraviti da je čuvanje Parlamenta i njegovog digniteta obaveza svakoga, bez obzira na to da li je na vlasti ili u opoziciji, ukoliko se želi očuvati elementarna parlamentarna demokratija. To je moje najdublje ubeđenje i zato, kažem, hajde da se držimo ove teme. I zahvaljujem još jednom parlamentarnoj većini što je stavila ovaj naš predlog na dnevni red, bez obzira na to što, striktno gledano, nemam na čemu da zahvaljujem s obzirom da je to obaveza svakog ko je preuzeo odgovornost za rad Parlamenta da učini. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Čanak.

Reč ima Ljiljana Malušić.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, kad kažem Vojvodina, meni je prva asocijacija plodna zemlja koja može da prehrani pola Evrope. Nažalost, nije tako. Do 2016. godine narodne kuhinje u Vojvodini su bile pune. Deset hiljada ljudi u narodnoj kuhinji na godišnjem nivou, katastrofa!

Zato moram da pričam o tome ko je devastirao, ko je upropastio, ko je ispumpao iz budžeta Pokrajine milione evra, a to je tadašnji tajkun, i današnji tajkun, koji se nadam da će biti vrlo brzo procesuiran, gospodin Bojan Pajtić, koji je opljačkao Fond za subvencionisanje pogona novih tehnologija, fondove za kapitalna ulaganja i razvoj, „Heterlend“ 1,5 milion evra, „Kamenicu“ 35 miliona evra, Tesla banku pet miliona evra, Razvojnu banku, rekli smo nećemo da govorimo samo ćemo da spomenemo jer je u procesu, ne zna se koliko miliona evra.

Ono što je meni najtragičnije o čemu moram da govorim je „Kamenica 2“. Gospodin Pajtić je uredno 2008. godine presekao crvenu vrpču za početak

radova i bilo je obećano da će se ta bolnica završiti do 2009. godine. Za to je izdvojeno 16,5 miliona evra. Naravno, do 2009. godine ni traga od „Kamenice 2“, pa čak ni sedam godina kasnije. Zašto moram da pričam zašto me ovo boli? Zato što je ta bolnica služila za lečenje ljudi koji su oboleli od kancera. Na godišnjem nivou je trebalo da se pregleda i da se izleči bar 1.200 do 1.400 ljudi. Nažalost, imamo podatke da je umrlo više od 9.800 ljudi.

Neću da komentarišem jer me je sramota, ljudski, šta je radio taj čovek, prosto mi je nepojmljivo, ali o tome neka sam donese sud on i oni koji ga procesuiraju. Ono što je meni nejasno jeste gde se delo, šta je nestalo, kuda, 19 miliona evra. Za 19 miliona evra je moglo da se napravi 19 kilometara najkvalitetnijeg auto-puta, moglo je da se napravi 50 vrtića, mogla je da se napravi još jedna „Kamenica“, moglo je da se napravi deset bolnica. E, to je sramota. Zato moramo da pričamo danas o tome gde su nestale pare iz Vojvodine.

Onda idemo dalje. Ono što je čudo neviđeno je da je 2000. godine u kombinatima bilo zaposleno 60.000 radnika, a 2016. godine 1.500 radnika. Nekada je bilo preko 400 zadruga, danas četiri puta manje. Rast zaposlenosti je bio samo u lokalnim samoupravama i u institucijama gde su radile njegove stranačke kolege. Poljoprivreda se svela na osnovnu delatnost. Prirodni priraštaj je iznosio minus 5,4%. Ono što je još gore, čak 15% srednjoškolaca je napuštalo školovanje.

To je čovek koji je imao najveći broj afera, ja mislim, na svetu, ne u Srbiji, ne u pokrajini. Setimo se samo afere „Bodrum“. Setimo se grafita „Smrt Pajtiću“, potpuni nonsens, jer znamo da je to bila izmišljotina, da je to pisao njegov partijski drugar. Setimo se afere reketiranja, prisluškivanja, setimo se samo nagrada za otpuštanje radnika. Kako je koga otpustio, tako je dobijao nagrade. Otpustili su stotine hiljada radnika. Afera „Vermont“, solarni paneli, afera „Vebe“, afera „Žitohem“.

Moja uvažena gospođa Maja Nikolić, naša predsednica, pomenula je aferu „mrtvački sanduci“; bilo, ne ponovilo se. Afera „antifriz u školama i pozorištima“, afera „četkica za zube“...

Predsednica Skupštine, gospođa Maja Gojković. Ne pokrajinske, gospođo, naše skupštine. Govorila je žena o tome, ne znam da li slušate.

PRESEDAVAJUĆI: Samo vi nastavite, sve je u redu.

LjILJANA MALUŠIĆ: Dobro, u redu je.

Afera „četkica za zube“... E, ovo je interesantno, afera „kopus za inkluziju“, to smo zaboravili da kažemo; bilo, ne ponovilo se.

Ono što je najtragičnije u stvari, gde su pare iz mase preduzeća. Ovde ću spomenuti samo neka preduzeća. Subvencije date, nisu zaposleni radnici, a sledeća preduzeća na volšeban način za koju godinu nestala. On inkasirao sebi u džepove, a Pokrajina ni dinara. Radi se o firmi „Dendi“, onda firma

„Merkator“, pa „Biopetrol“, pa „Zobeks“, pa „Ekotejp“, pa „Keramika unika“ itd. Nemam vremena jer još jedan moj stranački kolega treba da govori, ali bih rekla ono što je vrlo važno, da srećom 2016. godine SNS dolazi na vlast i od tada kreće potpuno drugačija priča u Vojvodini.

A šta to znači? To znači da smo počeli da radimo ono što smo obećali, za šta smo dobili preko 50% u APV, a to znači projekti, projekti i samo projekti. Završili smo napokon Žeželjev most. Radi se i završava napokon u Subotici Narodno pozorište. Zatim, gradi se zgrada Hitne medicinske pomoći. Takođe, gradi se Naučno-tehnološki park. Nove industrijske zone, između ostalog, izgrađene su u Pančevu, Somboru, Kikindi, Šidu, Novom Bečeju, Plandištu. Otvoreno je preko trideset fabrika, zaposleno na desetine hiljada radnika. Smanjuje se nezaposlenost. Ja ću napomenuti samo neke od fabrika koje su otvorene, da ne bude samo čisto nabranje: Kalcedonija Kula – 235 radnika zaposleno 2018. godine, 2017. godine „Zopas“ – zaposleno 690 radnika, otvorena fabrika nudli u Rumi – zaposleno 175 radnika, otvoren „Insert“ u Apatinu – 126 radnika, u Inđiji 510 radnika u „IGB“ itd.

Srpska napredna stranka je opravdala svoje poverenje, a mi za ovu rezoluciju i ovaj zakon nećemo glasati. Hvala na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Malušić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Bojanić.

Izvolite, kolega Bojaniću.

ZORAN BOJANIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Gospodine ministre, kolegice i kolege, zadovoljstvo mi je što ću verovatno biti zadnji govornik u ovoj današnjoj raspravi po ovom dnevnom redu. Koleginica Maja Gojković, naša predsednica, rekla je, a i kolega Nenad Čanak, šta je svrha i šta je zadatak ovog parlamenta. I drago mi je što je bila ovakva ova dvodnevna diskusija. Mi se ne slažemo, imamo različite stavove, ali ovako treba razgovarati u Parlamentu, ovako treba raditi.

Mnogo štošta sam hteo da kažem no, s obzirom na to da neću imati vremena, podsetio me je gospodin ministar Nedimović kada je rekao u jednom trenutku – pored sirovinske baze, rade se i prerađivački kapaciteti. Ja kao čovek koji je godinama radio sa preduzećima iz Zrenjanina, Bečeja, Bačke Palanke, Sente, ne mogu da se ne otmem utisku da od 1990. do 2000. godine, kada sam intenzivno radio u prerađivačkoj prehrambenoj industriji, one slike kad uđete od Ečke u Mužlju u Zrenjaninu pa skrenete desno pored Skrobare i pored svih onih proizvodnih objekata i proizvodnih preduzeća koja su postojala pored nekadašnjeg giganta „Servo Mihalja“, tu su bili prerađivači koji su imali ne evropsku, nego svetsku tehnologiju.

Pomenuću „Žitoprodukt“ Zrenjanin, koji je u tom trenutku po licenci mlinova Pariza radio specijalne vrste brašna za kroasan. To više niko ne radi u ovom delu Evrope. Pomenuću taj „Žitoprodukt“, koji je imao najmodernije

japanske linije za proizvodnju lisnatog peciva, linije koje su mogle u jednom trenutku da proizvode kompletnu proizvodnju za nekadašnju bivšu Jugoslaviju.

Pretpostavljam, potpredsedniče, što me gledate – je l' mi je isteklo vreme ili...?

PRESEDAVAJUĆI: Samo nastavite kolega, izvolite. Završite.

ZORAN BOJANIĆ: I šta se desilo? Zašto je to, vi ste lepo rekli, devastirano? Jeste devastirano, ali devastirano je od 2000. pa naovamo. Svi ti veliki proizvodni pogoni, „Flora“ Bečej, „Bečejka“, „Old gold“, „Žitoprodukt“ Zrenjanin, nema ih više. Vi te prerađivačke kapacitete nemate, a u to je neko ulagao decenijama i stvarao. I jeste onda Vojvodina bila malo iza Slovenije.

Nažalost, te godine koje su nam pojeli skakavci pojele su i te prihode koje smo imali u Vojvodini.

Hvala vam. Pošto vidim da je isteklo vreme, neću više.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Bojaniću.

Isteklo je vreme Poslaničkoj grupi Srpske napredne stranke, čiji su poslanici bili dalje na spisku posle gospodina Bojanića, tako da na listama poslaničkih grupa više nema, faktički, prijavljenih za reč.

Pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa, pitam da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica.

Izvolite, kolega Torbica.

BOJAN TORBICA: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre, cenjene kolege poslanici, Poslanička grupa Pokret socijalista, Narodna seljačka stranka, Ujedinjena seljačka stranka neće podržati predloženi zakon o finansiranju APV, zato što smatra da se ovakav zakon ne može doneti bez ozbiljne sveobuhvatne rasprave, rasprave u koju će biti uključene i pokrajinska i republička administracija, rasprave koja će na najbolji način sagledati problem finansiranja Pokrajine sa svih aspekata i predložiti jedan kvalitetan i, za razliku od ovog, primenjiv predlog zakona.

Priče o usvajanju zakona o finansiranju APV su počele odmah po donošenju Ustava 2006. godine, ali očigledno je sprovođenje najsramnije pljačkaške privatizacije, koja je tada bila u svom zenitu, pustošenje budžeta i raznih budžetskih fondova, kao i interesni sukob unutar Demokratske stranke doveo do toga da zakon ne bude usvojen.

Mnogo veća šteta od neusvajanja zakona u tom trenutku bila je štetočinska vlast, pre svega u AP Vojvodini, oličena u liku i delu, ili bolje rečeno kriminalu, Bojana Pajtića i njegovih saradnika. Tih godina bi čak i transfer u visini od 77%, a ne samo 7% Republičkog budžeta bio mali da zadovolji sve apetite Bojana Pajtića i Demokratske stranke. Umesto da donesu zakon o finansiranju AP Vojvodine, Pajtićeva pokrajinska kao i Tadićeva republička

administracija su se bavile onim što su najbolje umeli, pljačkanjem države i građana.

Tačnost ovih mojih tvrdnji potvrđuje izjava Aleksandre Jerkov iz 2012. godine, u kojoj kaže da su Bojan Pajtić i DS najveći krivci za ekonomsko propadanje Vojvodine i da je Bojan Pajtić žrtvovao interes građana Vojvodine zarad svoje funkcije. Pošto je koleginica Jerkov poznata kao više nego dosledan političar, bez obzira na to što je samo par meseci posle ove izjave imenovana za Pajtićevog savetnika, očigledno za dalje propadanje Vojvodine, ubeđen sam da bi, samo da je trenutno prisutna u sali, potvrdila da i dalje stoji iza svojih reči.

Milionske malverzacije u Fondu za kapitalna ulaganja, pljačka Razvojne banke Vojvodine, afera „Heterlend“, „Tesla banka“, afera oko završetka izgradnje Bulevara Evrope u Novom Sadu, milioni evra proneverenih kroz Fond za sufinansiranje pogona za primenu novih tehnologija, namešteni konkursi pokrajinskih sekretarijata, malverzacije oko izgradnje „Kamenice 2“ su samo vrh ledenog brega u kriminalu koji je u to vreme sproveden širom Vojvodine. Istini za volju, ništa manji stepen kriminala nije bio ni na republičkom nivou.

Sve ovo dokazuje da je u stvari pravi cilj petooktobarskog uličnog puča bio pljačka i pustošenje Srbije, da se onaj 6. oktobar, za koji već godinama plaču i navodno žale pojedini lideri DOS-a, jeste desio, samo što taj 6. oktobar nikad nije bio planiran kao dan koji treba nešto bitno da promeni u Srbiji, izuzev promene materijalnog stanja dobrog dela ljudi koji su predvodili taj puč, a gledajući privatne račune Đilasa, Živkovića i Pajtića, 6. oktobar je za njih više nego uspeo.

Tema o kojoj danas raspravljamo predstavlja suštinu funkcionisanja Srbije i ona u stvari predstavlja pitanje fiskalne decentralizacije Republike Srbije. Danas, kada je po svim ekonomskim analizama domaćih i stranih institucija Srbija ekonomski stabilna zemlja, takva tema bi mogla da bude predmet rasprave unutar koje bi moglo da bude rešeno i pitanje finansiranja AP Vojvodine ukoliko se kako građani, tako i državni organi izjasne da su za prelazak na model fiskalne decentralizacije.

Danas, kada je Srbija, za razliku od Srbije pre deset godina, uređena država, mi smo napokon u situaciji da možemo da razmišljamo o ovakvim pitanjima, naravno pre svega zbog odgovorne politike koju su vodile sve republičke vlade počev od 2012. godine.

Pokret socijalista se od svog osnivanja zalagao za ravnomerno finansiranje svih delova države, što je od početka bila i politika Vlade čiji smo deo, u šta se možemo uveriti kroz ravnomernu raspoređenost brojnih projekata koje širom Srbije finansira Republička vlada, kao i kroz dovođenje stranih investitora u sve krajeve naše zemlje. Prošlo je vreme kada su u Srbiji živeli više i manje povlašćeni građani Srbije. Danas, ali i ubuduće, za nas će svi građani biti isti, biti jednaki, ravnopravni.

U sklopu ovakve odgovorne politike Republička vlada se maksimalno trudi da u potpunosti ispuni svoju ustavnu obavezu od 7% prenetih sredstava. Uporedo sa ovim transferima, Republička i Pokrajinska vlada su započele i niz velikih, značajnih projekata koje zajedno finansiraju i sa tim ulaganjima iznos koji dobija AP Vojvodina iz republičkog budžeta prelazi tu propisanu donju granicu od 7%, i to na način da niko u Beogradu, centralnoj ili južnoj Srbiji ne bude zakinut ni za jedan jedini dinar.

Sve ovo je rezultat politike koju je zacrtao Aleksandar Vučić kao republički premijer, a koju sprovodi aktuelna republička vlada i upravo zbog takve odgovorne i pravične ekonomske politike Pokret socijalista daje punu podršku svim vladama od 2012. godine. Da je ta politika u potpunosti ispravna, kao i da se finansiranje AP Vojvodine obavlja na zadovoljavajući način potvrđuje i podrška na izborima koju Aleksandar Vučić i njegova politika dobijaju od građana AP Vojvodine u prethodnih sedam godina.

Na kraju, po pitanju rezolucije Skupštine Srbije o Vojvodini, s obzirom na to da je predloženi dokument neustavan, ne bih ulazio u njegovo komentarisanje, uz napomenu da ni taj dokument nećemo podržati u danu za glasanje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vama, kolega Torbica.

Da li se još neko javlja za reč u skladu sa članom 96. Poslovnika?

(Ne.)

Dobro, onda za danas završavamo rad.

Zahvaljujem se svim narodnim poslanicima, zahvaljujem se predlagачu gospodinu Čanku, ministru koji je bio sa nama.

Nastavljamo sa radom u utorak, 26. marta 2019. godine, u 10.00 časova.
Hvala.

(Sednica je prekinuta u 17.25 časova.)